

Jaar- verslag 2013

Het Letterenfonds in tien vragen
Binnenkant cover

3	Investeren in de letteren
5	Het Letterenfonds in het binnenland
8	Intussen in het buitenland
11	Vooruitzichten
14	Bestuur en beheer
18	Bijlagen

Het Letterenfonds in tien vragen

Vier jaar geleden ontstond het Nederlands Letterenfonds, uit een fusie van het Fonds voor de Letteren en het Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds. Wat doet dit publiek gefinancierde cultuurfonds? Een (nadere) kennismaking in tien pertinente vragen.

1. Het Letterenfonds, dat is toch de instantie die de schrijverssubsidies verdeelt?

Jazeker, maar het Fonds doet veel meer. Een vijfde van ons budget, ongeveer twee miljoen euro, wordt besteed aan projectsubsidies voor oorspronkelijk werk, dat wil zeggen aan investeringen in nieuwe romans, verhalenbundels, literaire non-fictie, kinderboeken en toneel in boekvorm. Daarnaast steunen we literaire festivals, brengen we buitenlandse schrijvers naar Nederland, organiseren we schrijvers- en vertalerstournees en investeren we in (digitale) projecten die de lezer opzoeken. Dus niet alleen de AKO-prijswinnende roman van Joke van Leeuwen en de biografie van Willem Frederik Hermans, maar ook Poetry International en de evenementen van *Das Magazin*. En dan hebben we het eigenlijk alleen nog maar over schrijvers gehad; de andere kerntaak van het Letterenfonds is de ondersteuning van vertalingen. Zo is er anderhalf miljoen beschikbaar voor vertalers van buitenlandse literatuur, van Auster tot Zweig en van Oud-Islandse saga's tot de autobiografische romans van Karl Ove Knausgård.

2. Jullie subsidiëren dus schrijvers én vertalers?

In binnen- én buitenland. Bijvoorbeeld door het selecteren – en bij buitenlandse uitgevers aanbieden – van Nederlandse en Friese klassieken en hoogtepunten uit de recente fictie- en non-fictieproductie. We maken speciale brochures als *10 Books from Holland*, *Quality Non-Fiction* en *Children's Books*, we verstrekken subsidies voor de vertaling van Nederlandse boeken in vreemde talen, en we bemiddelen tussen uitgevers en vertalers. Op die manier kwamen er het afgelopen jaar vertalingen tot stand van onder meer *Het Bureau* (Duits), *Tonio* (Duits, Hongaars, Chinees), *Bonita Avenue* (Engels, Frans, Duits, Italiaans, Tsjechisch, Hongaars), *De man zonder ziekte* (Italiaans, Turks) en natuurlijk *Het Diner* (een dozijn talen). Het Fonds presenteert de Nederlandse literatuur op boekenbeurzen en op internationale manifestaties zoals het Tanpinarfestival in Istanbul en de Feria del Libro in Buenos Aires. Specialisten maken verkenningstreks naar nieuwe afzetmarkten, zoals Brazilië, China en Zuid-Afrika. In speciale *fellowship programs* worden buitenlandse redacteuren en journalisten naar Nederland gehaald om kennis te maken met Nederlandse schrijvers en uitgevers.

3. En daarom zijn jullie met velen?

We zitten in het Letterenhuis aan de Nieuwe Prinsengracht, een oude kweekschool met een gymzaal die verbouwd is tot bibliotheek, gevuld met onder meer een unieke collectie (deels) door het Fonds gesubsidieerde vertalingen van Nederlandse literatuur in andere talen. We verhuren de helft van de ruimte aan Nationaal Comité 4 en 5 mei en aan twee instanties waarmee we veel samenwerken: Schrijvers School Samenleving en Stichting Lezen. En ja, we zijn op dit moment nog met meer dan dertig, inclusief parttimers; we onderscheiden ons van de meeste andere publieke cultuurfondsen doordat we ook de buitenlandse promotie als kerntaak hebben en doordat we – behalve bij een handvol grote festivals (zoals Poetry International, Crossing Border en Passionate Bulkboek) – met verhoudingsgewijs kleine investeringen al veel verschil kunnen maken. Budgettair is het Letterenfonds het kleinste publieke cultuurfonds, maar dat geldt niet voor het aantal activiteiten dat we initiëren en uitvoeren: het Fonds organiseert wereldwijd ook zelf regelmatig evenementen, festivals en themapresentaties.

4. Al die boeken die door het Letterenfonds worden gesubsidieerd, is daar eigenlijk wel een markt voor?

We subsidiëren niet bepaald alles wat los en vast zit. Zowel in binnen- als in buitenland werken we samen met uitgevers, van wie bij nieuwe literaire werken en bij vertalingen een serieuze investering wordt verwacht. Geen schrijver of vertaler kan bij het Fonds aanvragen zonder een verklaring van een reguliere uitgeverij dat het boek ook daadwerkelijk wordt gepubliceerd en breed wordt verspreid. Maar natuurlijk moet het boek ook bij de lezers komen; daarom ondersteunen we literaire manifestaties, voorzien we boekhandels van informatie over onbekende juweeltjes en nieuwe poëziebundels, en beheren we zelfs een tweetalige website (Schwob.nl) om 'de beste onbekende boeken' een breed lezerspubliek te bezorgen. Een boek bestaat niet als het niet zichtbaar is.

5. Zichtbaarheid, dat is een van jullie beleidspunten. Moet het Letterenfonds ervoor zorgen dat schrijvers en vertalers hun boek op televisie omhoog kunnen houden?

Dat misschien niet, want de meest bekeken tv-programma's zijn toch eerder geïnteresseerd in het verhaal achter de schrijver dan in de inhoud van het boek. Maar de door het Fonds ondersteunde schrijvers en vooral vertalers mogen net als hun boeken best in de schijnwerpers gezet worden. Een van de manieren waarop we dat doen, is de toekenning van prijzen – voor de beste vertalers in en uit het Nederlands. Drie jaar geleden stelden we samen met Athenaeum Boekhandel, *De Groene Amsterdammer* en Spui 25 de Europese Literatuurprijs in, een prijs voor een buitenlandse auteur en zijn vertaler die vanaf 2014 deels door het Lira Fonds wordt gefinancierd. Door middel van de daaraan gekoppelde 'Vertalersgelukstournee' langs boekhandels in Nederland en Vlaanderen werden inmiddels vijftientig vertalers aan hun lezers voorgesteld.

Investeren in de letteren

Slinkende boekverkoop, sluitende boekhandels, krimpende uitgeverijen, titelreductie, ontleding – als je het nieuws volgt, krijg je het gevoel dat het boek op sterven na dood is. Ten onrechte. Zowel in papieren als in elektronische vorm is het boek nog steeds een factor van belang, economisch én sociaal-cultureel. Vorig jaar werden 41 miljoen algemene boeken verkocht. Dat is 18 procent minder dan in 2008, maar dat was dan ook het jubeljaar vóór de economische crisis; bovendien deden de andere bedrijfstakken in de zogeheten non-food-detailhandel het met 40 procent omzetverlies veel slechter.

Waar de kwantiteit terugliep, deed de kwaliteit dat niet. In 2013 kwamen opnieuw honderden spraakmakende fictie- en non-fictieboeken uit. Grootse vertalingen zagen het licht, in het Nederlands en uit het Nederlands. Literaire festivals brachten de rijkdom van dit aanbod over het voetlicht. Nieuwe (digitale) initiatieven op het gebied van gezamenlijk lezen en discussiëren over literatuur werden opgezet en trokken een breed publiek. Essayisten roerden zich in maatschappelijke discussies in de krant en in de sociale media. Prijzen bevestigden de kracht en originaliteit van schrijvers en vertalers. En we verwachten dat het gezamenlijke *bid* van Nederland en Vlaanderen om in 2016 **gastland op de Frankfurter Buchmesse** te worden, dit voorjaar wordt aangenomen.

In dit bloeiende literaire veld is het Nederlands Letterenfonds, een van de zes cultuurfondsen van het ministerie van OCW, een opvallende speler. Wij investeren in de letteren door de **kwaliteit, diversiteit en verspreiding van Nederlandse en vertaalde literatuur** te bevorderen, en door in binnen- én buitenland nauw samen te werken met uitgevers, van wie zowel bij nieuwe literaire werken als bij vertalingen een serieuze investering wordt verwacht. Naast investeringen in de kwaliteit van schepende kunstenaars beijeren we ons ook voor **het in stand houden van de kwaliteit van de vraag**, met andere woorden het zo breed mogelijk houden van het lezerspubliek. Dat doen we onder meer door het steunen van literaire festivals, het organiseren van schrijvers- en vertalerstournees en het investeren in (digitale) projecten die de lezer opzoeken. Daarnaast maakt het Fonds midelen vrij voor programma's die de **zichtbaarheid en het publieksbereik van het werk van auteurs en vertalers** vergroten; waarbij we samenwerken met onze bovenburen in het Letterenhuis aan de Nieuwe Prinsengracht in Amsterdam, Schrijvers School Samenleving (SSS) en Stichting Lezen.

Vraag en aanbod op de buitenlandse markt creëert het Nederlands Letterenfonds ook. In de eerste plaats door het selecteren en bij uitgevers en agenten aanbieden van hoogtepunten uit de recente fictie- en non-fictieproductie (in de brochures *10 Books from Holland*, *Quality Non-Fiction* en *Children's Books*) en Nederlandse

Supervertaling

Op 15 november 2013 verscheen de eerste integrale Nederlandse vertaling van *Het verhaal van Genji*, een Japanse klassieker uit de 11de eeuw die beschouwd wordt als de eerste roman uit de wereldliteratuur. Met werkbeurzen van de Vlaamse en Nederlandse letterenfondsen werkte Jos Vos zeven jaar aan de vertaling van de 2.000 bladzijden met sprookjesachtige avonturen van prins en serieminnaar Genji. Het boek kwam uit in twee delen, met een aanvullende productiesubsidie van het Nederlands Letterenfonds, en werd laaiend enthousiast besproken. Acht dagen later vertelde Jos Vos over zijn vertaling in de door het Letterenfonds en Cultura24 georganiseerde televisietalkshow *Letteren &cetera*.

klassieken (*Dutch Classics*). Daarnaast presenteert het Fonds de Nederlandse literatuur op boekenbeurzen (Angoulême, Caïro, Bologna, Londen, Buenos Aires, Beijing, Frankfurt, Istanbul), tijdens prospectiereizen met uitgeversbezoeken, en op manifestaties, waarbij de focus ligt op opkomende economieën als Brazilië, China, Rusland en Turkije.

Het Nederlands Letterenfonds onderscheidt zich door een **fijnmazig subsidiesysteem** dat resulteert in uitgekeerde bedragen die – met uitzondering van de grote, meerjarig gesubsidieerde festivals – relatief klein zijn. Zo was in 2013 de gemiddelde stimulerings- of werkbeurs die een auteur ontving voor het schrijven van nieuw werk zo'n 16.000 euro, voor vertalers geldt dat de gemiddelde subsidie per vertaalproject ongeveer 8.900 euro bedraagt, terwijl *translation grants* gemiddeld 2.900 euro bedragen en incidentele manifestaties en projecten in de regel rond de 10.000 euro krijgen. Van zowel het bureau als de externe adviseurs wordt grote literaire expertise verwacht; daarnaast is de inbreng van deskundigheid in vele verschillende talen noodzakelijk.

“Met publicatie van deze integrale vertaling heeft Jos Vos een meesterproef afgeleverd. [...] Dat wonder danken we aan de prachtige Perpetua-reeks van uitgeverij Athenaeum-Polak & Van Gennep, waarin de ultieme klassieken van de wereldliteratuur in de beste vertalingen zijn samengebracht.”

“Vele vrouwen, dus ‘natte mouwen’”, in *NRC Handelsblad*, 15 november 2013.

“Het hogere doel van mijn reis [naar Japan] is ‘Het verhaal van Genji’. Een boek dat duizend jaar oud is, [...] Geschreven door een vrouw die werkelijk hoogbegaafd was. Dat er toen al zo geschreven werd, over de gedachten van mensen, de aantrekkingskracht tussen hen - op zo’n manier dat het opeens heel dichtbij je staat, dat je je erin herkent en je ze begrijpt.”

‘Ik heb kennelijk ergens naar verlangd’, interview met Cees Nooteboom over zijn boek ‘Saigoku, Pelgrimage naar de 33 tempels bij Kyoto’, in *Trouw*, 18 januari 2014.

“Jos Vos - hij vertaalde eerder de 17de-eeuwse dichter Basho en stelde een bloemlezing van klassieke Japanse literatuur samen - was zes jaar bezig met de nu in twee dikke banden uitgegeven vertaling. Een monsterklus, maar *Het verhaal van Genji* wordt dan ook beschouwd als de eerste roman uit de Japanse literatuur, door sommigen zelfs uit de wereldliteratuur.”

Peter Swanborn ‘Japan: vier keizers en hun vrouwen’, in *de Volkskrant*, 1 februari 2014.

Het Letterenfonds in het binnenland

Twee pijlers schragen het functioneren van het Nederlands Letterenfonds: enerzijds het verstrekken van **subsidies aan schrijvers, vertalers, literaire manifestaties en uitgevers** en anderzijds de uitvoering van **(promotie) activiteiten** in binnen- en buitenland. Om met het eerste te beginnen: in 2013 had het Fonds een twintigtal subsidiemogelijkheden (zie bijlage 3), waarvan er vijf geheel vernieuwd waren ten opzichte van de jaren daarvoor – onder meer om tegemoet te komen aan de opgelegde bezuinigingen op de auteurssubsidies.

De belangrijkste regeling, die met het hoogste budget (ongeveer een vijfde van het totaal van 10,5 miljoen), is *Projectsubsidies voor publicaties*, voorheen de ‘werkbeurzen auteurs’. In 2013 ontving het Fonds in totaal **175 aanvragen voor projectsubsidies, waarvan er 117 werden gehonoreerd** (22 minder dan in 2012). Daar waren plannen bij van gevestigde namen als Kees van Beijnum, Hafid Bouazza, Esther Gerritsen, Sanneke van Hassel, Multatuli-biograaf Dik van der Meulen, P.F. Thomése, jeugdboekschrijver Edward van den Vendel en dichter Menno Wigman. Maar er werd ook geïnvesteerd in de carrières van een twintigtal zogeheten starters, onder wie acht talentrijke debutanten. In 2013 verschenen overigens enkele opvallende titels die het resultaat waren van eerdere projectwerkbeurzen, zoals de voor de AKO-prijs genomineerde boeken *De Afvallige* van Jan van Aken, *La Superba* van Ilja Leonard Pfeijffer en *De vergelding* van Jan Brokken, de alomtgeprezen dichtbundels *Tempel* van Mustafa Stitou en *Jaja, de oerknal* van Maria Barnas, het bekroonde kinderboek *Het raadsel van alles wat leeft en de stinksokken van Jos Grootjes uit Driel* van Jan Paul Schutten en de biografie van Willem Frederik Hermans door Willem Otterspeer (*De misluktingskunstenaar*).

De rijkdom aan nieuw Nederlandstalig werk van door het Fonds ondersteunde auteurs, onder wie veel jonge talenten, kwam ook tot uitdrukking in de **literaire prijzen** die deze auteurs ten deel vielen: zo kreeg dichter Ester Naomi Perquin de VSB Poëzieprijs voor *Celinspecties*, Joke van Leeuwen de AKO Literatuur Prijs voor *Feest van het begin*, dichter Michä Hamel de Jan Campertprijs voor *Bewegend doel*, essayiste Marja Pruis de Jan Hanlo Essayprijs voor *Kus me, straf me*, debutante Shira Keller de Academica Debutantenprijs voor *M*, Wytske Versteeg de BNG Nieuwe Literatuurprijs voor *Boy* en Simon van der Geest de Gouden Griffel (en de Jan Volkers Prijs voor het beste natuurboek) voor *Spinder*. De P.C. Hooftprijs 2014 ging naar de essayist en romancier Willem Jan Otten en de driejaarlijkse Max Velthuijsprijs naar schrijver-illustrator Wim Hofman; beiden werden aan het begin van hun carrière met beurzen van het Fonds ondersteund.

Ook op het gebied van **vertalingen in het Nederlands** waren er spraakmakende resultaten, variërend van (eerste) integrale edities van evergreens (zoals Isaak Babels

Prijzenregen

In de eerste week van mei werden twee van de drie belangrijkste commerciële prijzen voor fictie in de Lage Landen uitgereikt.

De Libris Literatuurprijs ging naar Tommy Wieringa, voor zijn roman *Dit zijn de namen*, over ontwortelde migranten in oostelijk Europa. Tot zijn doorbraak (met *Joe Speedboot* in 2005, inmiddels vertaald in dertien talen) was de auteur met werkbeurzen ondersteund; *Dit zijn de namen* schreef hij deels op uitnodiging van het Letterenfonds als writer in residence aan het NIAS in Wassenaar.

De Vlaamse Gouden Boekenuil ging naar Oek de Jong's 800 pagina's tellende ontwikkelingsroman *Pier en oceaan*, een boek waarin door het Letterenfonds onder meer via een projectsubsidie is geïnvesteerd. De veelgeprezen bestseller in twee delen werd daarna nog bekroond met de Zeeuwse Boekenprijs en de Bordewijkprijs.

Verhalen door Froukje Slofstra en Hegels *Fenomenologie van de geest* door Willem Visser) tot moderne talenten (Karl Ove Knausgård's *Zoon en Nacht*, Jesús Carrasco's *De vlucht*, Jonathan Franzens *Het Kraus-project*). In 2013 bedroeg het aantal aanvragen voor de regeling *Projectwerkbeurzen vertalers* 209, het aantal toekenningen 184 (16 minder dan in 2012). Voor de Schwob-regeling, waarop uitgevers een beroep kunnen doen voor een bijdrage in het te verwachten exploitatie tekort van bijzondere (moderne) klassieken, werden 21 aanvragen gedaan waarvan er 14 gehonoreerd werden. Vorig jaar verschenen onder meer de Schwob-boeken *Belegerde vesting* van Qian Zhongshu (vert. Mark Leenhouts) en *De weg van alle vlees* van Samuel Butler (vert. Nele Ysebaert).

Het Schwob-initiatief, een paar jaar geleden opgezet om klassieke, nog onvertaalde meesterwerken uit de wereldliteratuur uitgegeven te krijgen, deed in 2013 een belangrijke stap voorwaarts: voor de website Schwob.nl zijn samenwerkingspartners in zes Europese landen gevonden ten behoeve van de uitbouw van het project tot **een platform van Europese dimensie**. Hiertoe is in het kader van de Cultuurmiddelen van de Europese Unie een subsidieaanvraag ingediend die werd toegekend in maart 2013. Inmiddels wordt met zusterorganisaties in Frankrijk, Polen, Vlaanderen, Catalonië, Wales en Finland gewerkt aan een gemeenschappelijke lijst met Europese Schwobtitels die in elk taalgebied bij uitgevers zullen worden ondergebracht.

“Het is moeilijk te zeggen waarom *Dit zijn de namen* het meest te prijzen valt: de stilistische bravoure, de filosofische diepgang, de aforistische kracht, de hecht getimmerde compositie, de originele beeldensprake. Laten we Wieringa dus loven en bekronen met de Libris Literatuur Prijs 2013 voor het doen samengaan van dit alles in deze donkere roman over migratie en godsdienst die tegelijk licht is, want gemaakt van lenige, sierlijke taal.”

De jury van de Libris Literatuur Prijs 2013; Clair Polak (voorzitter), Jan Donkers, Edith Koenders, Lisa Kuiter, Mark Schaevers.

“Een zeer ambitieus project, een roman die alle zintuigen prikkelt, soms apart en soms tegelijk, geschreven zoals een oude meester schildert.

Pier en oceaan roept een voorbijge tijd op, het Nederland van de Tweede Wereldoorlog tot de jaren zeventig. Ook de Jong slaagt hierin door minutieuze beschrijvingen van de observaties van een sensitief kind, zonder in nostalgie te vervallen, zonder ooit het overzicht te verliezen.”

De Vakjury van de Gouden Boekenuil 2013; Diane Broeckhoven, Elsbeth Etty, Wim Brands, Marc Reynebeau, Frederick Vandromme en Friedl' Lesage (voorzitter).

Met de partnerorganisaties in het Letterenhuis, Stichting Lezen en SSS, wordt nauw samengewerkt bij de ontwikkeling van plannen die de ambities van het Fonds bij de **promotie van het werk van literaire auteurs en vertalers** kunnen versterken, bijvoorbeeld via leesbevordering en presentaties op scholen en in bibliotheken. Ook de samenwerking met de Stichting CPNB bij activiteiten in de Poëzieweek, de (inmiddels door Cultura24 uitgezonden) literaire talkshow *Letteren &cetera*, de samenwerking met het Vlaams Fonds voor de Letteren bij het auteursprogramma *Ken je bureu*, en de samenwerking met *De Groene Amsterdammer* en Athenaeum Boekhandel bij een speciale Schwob-boekenbijlage zijn concrete effecten van dit 'zichtbaarheidsbeleid'.

Met de laatste twee partijen wordt ook samengewerkt bij de organisatie van de Europese Literatuur Prijs, die in 2013 voor de derde keer werd uitgereikt, dit keer aan de auteur (Emmanuel Carrère) en de vertalers (Katelijne De Vuyt en Katrien Vandenbergh) van de onconventionele biografische roman *Limonov*. Aan de longlist van de prijs werd opnieuw de goedbezochte 'Vertalersgeluktoernee' gekoppeld, waarbij de vertalers van de genomineerde romans zich voorstellen aan – en in discussie gaan met – klanten van deelnemende boekhandels. Het is maar één van de activiteiten die het Fonds samen met de vertalersgemeenschap in Nederland organiseert; ook de vertaalkworkshops (i.s.m. het Expertisecentrum Literair Vertalen) en de jaarlijkse Literaire Vertaaldagen waren een groot succes.

In een tijd van economische crisis (lees: reductie van het titelaanbod bij uitgeverijen), van snelle digitale ontwikkelingen (de opkomst van e-books, printing on demand en illegaal uploaden) en van verandering van het leesgedrag (concurrentie van de social media) is het belangrijk om te waken over de **pluriformiteit en veelstemmigheid** van het Nederlandse boekenaanbod. Geen wonder dat kwetsbare genres als poëzie, essayistiek en klassieken uit minder courante talen de aandacht hebben van het Letterenfonds. Wij exploiteren niet alleen de Kousbroek Essay Opdrachtregeling (waarmee redacties van literaire tijdschriften en dag- en weekbladen (zowel in papieren als digitale vorm) gestimuleerd worden tot het publiceren van essays en het organiseren van publieksactiviteiten rond de essayistiek), maar zijn in 2013 ook samen met het Prins Bernhard Cultuurfonds een nieuwe publiek-private samenwerking aangegaan die het mogelijk maakte vier literaire tijdschriften een impuls te geven bij de uitbouw van hun bereik en activiteiten. Daarnaast ondersteunde het Fonds vier (andere) literaire tijdschriften bij de ontwikkeling van hun digitale presentatie. Voor innovatief literair werk in de nieuwe media en voor innovatieve oplossingen ter vergroting van het publieksbereik voor met name kwetsbare genres zijn het afgelopen jaar meer middelen beschikbaar gesteld. In het Letterenhuis zijn onder andere in dit kader verschillende *expert meetings* georganiseerd, zoals *A Touch of Magic* over digitale ontwikkelingen in de internationale literaire kinder- en jeugduitgeverij.

Zeer belangrijk voor de zichtbaarheid van auteurs, en voor het literaire klimaat in het algemeen, is ook de steun, bijna 1,5 miljoen euro, die het Letterenfonds geeft aan manifestaties en literair-educatieve instellingen in Nederland, structureel en incidenteel. Als gevolg van veranderingen in de Basisinfrastructuur werden de taken van het Fonds vanaf 2013 verruimd met een nieuwe financieringsregeling voor meerjarige activiteitsubsidies voor zes **festivals van (inter)nationaal belang**: Writers Unlimited in Den Haag, Crossing Border in Den Haag, Passionate Bulkboek in Rotterdam, Poetry International in Rotterdam, Wintertuin in Nijmegen en Literatuurhuis in Utrecht. Daarnaast werden twee educatieve organisaties gesubsidieerd, te weten School der Poëzie en Poëziepaleis, en werden in de regeling *Incidentele subsidies* twintig literaire manifestaties en projecten ondersteund, waaronder Dichter aan huis (Den Haag), Bijlmer boek! (Amsterdam Zuid-Oost), Dichters in de Prinsentuin (Groningen), Het Lezersfeest (Rotterdam), de Jonge Schrijversavond en vijf edities van Literaturfest (Amsterdam).

Intussen in het buitenland

Ondanks de economische crisis, die de boekenexport naar vooral Zuid- en Oost-Europa remt, is in 2013 de **ondersteuning van vertalingen van Nederlandstalige literatuur** in het buitenland ongeveer gelijk gebleven. In totaal honoreerde het Letterenfonds 230 subsidieaanvragen van uitgevers uit bijna veertig verschillende taalgebieden. Dat is 10 toekenningen minder dan in 2012, maar met sommige aanvragen, zoals voor de Duitse vertaling van de 5.000 pagina's *Het Bureau* van J.J. Voskuil en de verzamelde werken van Johan Huizinga, waren uitzonderlijke bedragen gemoeid. Het aantal aanvragen betreft overigens een beperkt deel van het aantal titels dat jaarlijks dankzij bemiddeling door het Letterenfonds in het buitenland verschijnt (rond de 400 in 2013); een buitenlandse uitgever kan per auteur slechts drie keer vertaalsubsidie ontvangen voor boeken in hetzelfde genre. Het Fonds beijvert zich in promotionele zin echter ook voor auteurs en boeken die niet langer voor subsidie in aanmerking komen.

Groei van het aantal vertalingen werd in 2013 gerealiseerd in Zuid-Afrika, Rusland en Frankrijk, wat gezien de **promotionele activiteiten** van het Letterenfonds geen verwondering mag wekken. Het Letterenfonds was met stand en staf vertegenwoordigd op de London Book Fair en de Frankfurter Buchmesse (zoals ook op de beurzen van Angoulême, Bologna, Peking en Istanbul), en organiseerde in Engeland, Argentinië, Turkije en Rusland omvangrijke manifestaties: een schrijverstournee (*High Impact from the Low Countries*, i.s.m. het Vlaams Fonds en de Nederlandse ambassade) van Liverpool tot Londen, een auteursprogramma op de Feria del Libro van Buenos Aires (zie kader hiernaast), een schrijversdelegatie op het Tanpinar-festival in Istanbul, en een ruime vertegenwoordiging op het Moskouse Non/Fictiefestival, waar onder meer Geert Mak, Herman Koch en Guus Kuijer lazen, signeerden en debatteerden over maatschappelijke thema's. Kleinschaliger presentaties vonden plaats in Berlijn en tijdens de jaarlijkse editie van *Neues aus den Niederlanden* ter gelegenheid van de Leipziger Buchmesse (waar Arnon Grunberg de Duitse heruitgave van Wolkers' *Turks fruit* ten doop hield).

Dat onze literatuur in het buitenland wordt gewaardeerd mag ook blijken uit de **internationale prijzen** en onderscheidingen die in 2013 aan Nederlandse schrijvers werden toegekend. Zo werd de vertaling van Tommy Wieringa's *Caesarion* genomineerd voor de prestigieuze IMPAC Award; kregen Gerbrand Bakker en zijn vertaler David Colmer de Independent Foreign Fiction Prize voor *The Detour*; ontving Joke van Leeuwen de eerste Duitse James Krüss Preis voor kinder- en jeugdliteratuur; en werd Toine Heijmans met *En mer* de eerste Nederlandse schrijver op het palmares van de Prix Fémina Étranger. En nóg beter voor het aanzien van de Nederlandse literatuur: Sam Garretts vertaling van *Het diner* van Herman Koch

Oranje in Argentinië

Van 23 april tot en met 4 mei presenteerde het Letterenfonds de Nederlandse literatuur op de Feria del Libro van Buenos Aires, met 1,2 miljoen bezoekers de grootste boekenbeurs van Zuid-Amerika. Acht schrijvers – onder wie Cees Nooteboom, Herman Koch, Arnon Grunberg en Dichteres des Vaderlands Anne Vegter – presenteerden zich in diverse programma's in het Nederlands paviljoen, een fraai vormgegeven superkijkdoos die was versierd met hoogtepunten van de Nederlandse boekillustratie en -vormgeving. Leesrekken, houten tafels, een bar en een boekwinkelhoek maakten *Café Amsterdam*, zoals het was gedoopt, tot een magneet in de vier grote beursshallen. Duizenden bezoekers luisterden naar discussies over de Nederlandse literatuur en de relatie Nederland-Argentinië (dit was de week dat Máxima koningin werd) en woonden de presentatie bij van in het Spaans vertaalde Nederlandse literatuur, van Marcus Emants en Rudy Kousbroek tot Gerbrand Bakker en een door de sloppenwijkuitgever Elisa Cartonera vormgegeven bloemlezing van gedichten.

stond in het voorjaar van 2013 wekenlang in de hoogste regionen van de bestsellerlijst van *The New York Times*, de meest prestigieuze graadmeter van commercieel succes in de boekenwereld.

Opvallende **vertalingen uit het Nederlands** in het afgelopen jaar waren: een tweedelige *Geschiedenis van de Nederlandse literatuur* in het Russisch, de *Adagia* van Erasmus én de brieven van Van Gogh in het Italiaans, Multatuli's *Max Havelaar* in een nieuwe editie in het Indonees, Tonke Dragts *Brief voor de koning* in het Engels (als meesterwerk onthaald!), Bernlefs *Hersenschimmen* in het Hebreeuws, Douwe Draaisma's *Ontregelde geesten* in het Arabisch en Amhaars, en A.F.Th. van der Heijdens *Tonio* in het Chinees. In totaal belandden 207 nieuwe titels op de burelen van het Letterenfonds; een aantal moet nog door de uitgevers opgestuurd worden. De meest vertaalde schrijvers waren Cees Nooteboom (vier titels in Spaans en Italiaans), Geert Mak (vier titels in Duits, Russisch, Turks, Engels, Noors), Guus Kuijer (vier titels in Italiaans, Frans, Russisch, Zweeds en Tsjechisch), Gerbrand Bakker (twee titels in Turks, Spaans, Catalaans, Hongaars, Afrikaans, Tsjechisch, Slovaaks en Amhaars) en Herman Koch (drie titels in Duits, Hongaars, Frans, IJslands, Russisch, Pools, Tsjechisch, Zweeds en Portugees).

“Wat moeten we lezen, vertel het ons. Welke Nederlandse schrijvers? Vier paar reebruine ogen zijn op me gericht, helemaal uit Buenos Aires komen aanvliegen. Dat zit zo: op uitnodiging van het Nederlands Letterenfonds zijn een paar Argentijnse journalisten uitgenodigd voor een bezoek aan Amsterdam. Straks, in april, is Amsterdam ‘ciudad invitada de honor’ op de grootste boekenbeurs van Zuid-Amerika.”

Marja Puijs ‘Het beste wat we hebben’, in *De Groene Amsterdammer*, 14 maart 2013.

“Amsterdam is als stad dit jaar de eregast van de beurs en vanavond zullen schrijvers Arnon Grunberg, Gerbrand Bakker, Herman Koch en wederom Anne Vegter in *Brieven aan de koningin* Maxima welkom heten als koningin.”

‘Ook Buenos Aires feest vrolijk mee’ in *Het Parool*, 30 april 2013.

“Een niet te onderschatten rol in de export van de Nederlandstalige literatuur, fictie en non-fictie, spelen het Nederlandse en Vlaamse Letterenfonds. Als internationale marktverkenner, ambassadeurs en bemiddelaars, en tegelijk als betrouwbare ondersteuners van vertalers en vertalingen.”

Najaarsbrochure Historische Uitgeverij, augustus 2013.

“Het was een geweldige ervaring, die in korte tijd heel veel kennis over het Argentijnse boekenvak heeft opgeleverd.”

‘Laatste tango’, blog van Emile op de Coul (manager rights & new business bij Querido, Athenaeum en Nijgh & Van Ditmar) voor *Boekblad*, 30 april 2013.

Ook jonge schrijvers vonden hun weg naar het buitenland: Esther Gerritsen (Duits, Tsjechisch en IJslands), Luuk van Middelaar (Engels en Spaans), Coen Simon (Spaans en Servisch) en Lodewijk Petram (Russisch). Voor kwalitatief hoogstaande **poëzieuitgaven** in het buitenland subsidieert het Letterenfonds volledige vertaalkosten evenals een deel van de additionele kosten. Actieve benadering van uitgevers en tijdschriften (onder meer met behulp van de brochure *11 Poets from Holland*) leidde in 2013 tot 18 subsidies in Rusland, Iran, Zuid-Afrika, Argentinië, Spanje, Mexico, Italië, Duitsland, Oostenrijk, India, Bosnië-Herzegovina, Engeland en de Verenigde Staten.

Om **buitenlandse vertalers** een kans te bieden rustig te werken in Nederland én kennis te maken met de door hen vertaalde schrijvers en hun uitgevers, exploiteert het Letterenfonds het Vertalershuis aan de Van Breestraat in Amsterdam. In 2013 verbleven er 47 vertalers en 3 gasten uit 23 verschillende landen, voor een periode van minimaal 2 weken en maximaal 2 maanden. Zij zijn allen afkomstig van 'The Dutch Foundation for Literature's List of Approved Translators', een lijst van 582 vertalers die door het Fonds beproefd zijn en die aan uitgevers worden aanbevolen wanneer zij een Nederlands boek willen laten vertalen. In 2013 werden 21 vertalers aan deze lijst toegevoegd, waaronder Chinese, Russische, Turkse, Farsi, Engelse en Franse.

Sinds 2012 legt het Letterenfonds zich toe op de **promotie van de Nederlandse graphic novel** in het buitenland. Voor de stripbeurs van Angoulême in januari 2013, die voor het eerst door een van onze medewerkers werd bezocht, werd de brochure *10 Graphic Novelists from Holland* gemaakt, met een selectie van oude en jonge stripmakers, van Joost Swarte tot Mark Reitera. Het aantal vertalingen van graphic novels is het afgelopen jaar verviervoudigd, vooral door het succes van de stripbiografieën van Vincent van Gogh (door Barbara Stok) en Rembrandt van Rijn (Typex); ook boeken van Erik Kriek, Peter Pontiac en Milan Hulsing werden vertaald. In het kielzog van een grote Franse oeverprijs voor cartoonist Willem werd voor Angoulême 2014 een presentatie van Nederlandse stripauteurs voorbereid. De manifestatie, waarbij stripauteurs niet alleen tekenden en signeerden maar ook dagelijks drukwerk in de straten lieten verschijnen ('*La Bédé est dans la rue*') vond januari-februari 2014 plaats en was een succes bij publiek en uitgevers.

Het Letterenfonds heeft zich het afgelopen jaar ook ingespannen voor de **promotie van de Friese literatuur** in het buitenland. In samenwerking met de Provincie Fryslân werd de speciale brochure *10 Books from Friesland* (selectie en samenstelling: Alpit de Jong, intendant Fries) gemaakt. De brochure, met klassieke en moderne Friese literatuur uit alle genres, werd gepresenteerd tijdens een bijeenkomst in het Fries Historisch Letterkundig Centrum Tresoar, en was de basis voor een groot aantal gesprekken die door de intendant Fries werden gevoerd op de Frankfurter Buchmesse (8 tot 13 oktober). Diverse uitgevers toonden zich geïnteresseerd in Friese titels uit de brochure, ondanks de hindernis dat maar van een beperkt aantal Friese boeken 'brugvertalingen' in het Engels, Duits, Frans of Spaans beschikbaar zijn.

Over de **Frankfurter Buchmesse** gesproken; in samenwerking met het Vlaams Fonds voor de Letteren heeft het Letterenfonds zich sterk gemaakt om gastland op de beurs van 2016 te worden. Er werd een bidbook opgesteld (*Low Countries. Deep Imagination*), met een bijbehorende begroting, en er werd verschillende malen gesproken met de directeur van de Buchmesse en/of zijn medewerkers. Het streven is om in 2016 het succes van het *Schwerpunkt* in 1993 te overtreffen.

De **beleidsprioriteiten** zoals geformuleerd in het beleidsplan 2013-2016 blijven onverminderd van kracht. Ondersteuning en stimulering van nieuw, opkomend schrijf- en vertaaltalent en investering in de oeuvreontwikkeling van gevestigde schrijvers en vertalers blijven voor het Letterenfonds van het allergrootste belang. De kwaliteit van het aanbod is nog steeds van hoog niveau – het is zaak deze kwaliteit ook in de toekomst en onder veranderende omstandigheden te waarborgen. Verheugend in dit opzicht is dat literair talent de komende jaren de mogelijkheid wordt geboden zich ook in internationale context te ontwikkelen. Zo wordt, dankzij een aanvullende subsidie van het ministerie van OCW, in 2014 gestart met het programma Talentontwikkeling in internationale context, dat schrijvers, programmamakers en tijdschriftredacteurs de gelegenheid biedt ervaring op te doen en literaire vaardigheden te verbeteren in een interdisciplinaire en internationale omgeving, door stageplaatsen in het buitenland, een prestigieus meester-gezel-programma en samenwerking met de Jan van Eyck Academie in Maastricht. De middelen voor dit programma zijn door minister Bussemaker beschikbaar gesteld in het kader van de visiebrief 'Cultuur beweegt. De betekenis van cultuur in een veranderende samenleving', juni 2013. Het programma sluit nauw aan bij de in 2013 ingevoerde vernieuwde werkbeursregeling waarin talentontwikkeling een grotere nadruk heeft gekregen.

De inspanningen van het Letterenfonds richten zich beslist niet alleen op het literaire aanbod. In toenemende mate heeft ook het **stimuleren van de vraag** de aandacht van het Fonds, onder meer door de organisatie van programma's gericht op het vergroten van de zichtbaarheid en het publieksbereik van auteurs en hun werk. Punt van zorg voor de langere termijn is met name de dalende belezenheid van middelbare scholieren en jongvolwassenen. Er zullen inspanningen moeten worden verricht om het literaire aanbod beter te verbinden met het onderwijs. Met de partners in het Letterenhuis wil het Fonds nog dit jaar het initiatief nemen voor de ontwikkeling van een **Deltaplan voor de literatuur en het literatuuronderwijs**, in samenwerking met het ministerie, literaire uitgevers en overige partners.

Op het gebied van vertalingen in het Nederlands heeft de verbinding met het onderwijs een belangrijke impuls gekregen met de in 2013 gestarte pilot **Vertalen in zicht**, opgezet door Verstegen & Stigter Culturele Projecten en het Nederlands Letterenfonds in samenwerking met bevoegde docenten en vertalers. Het succes van de pilot maakt voortzetting en uitbouw van het programma, dat naast een lesbrief voor docenten bestaat uit workshops voor docenten en bezoeken van vertalers aan scholen, in 2014 zinvol en van belang.

Hoog bezoek

David Vann, Peter Terrin, Kettly Mars – het zijn drie van de in totaal negen 'writers in residence' die een of twee maanden hebben verbleven in het appartement boven boekhandel Athenaeum aan het Spui in Amsterdam. De uitnodiging kwam van het Letterenfonds en het Amsterdams Fonds voor de Kunst, de tegenprestatie bestond uit lezingen en interviews die de schrijvers gaven en symposia die ze bijwoonden. De Belg Peter Terrin schreef niet alleen aan een nieuw boek, maar gaf ook college aan de Universiteit van Amsterdam en trad op tijdens de Amsterdamse Boekennacht en *Letteren &cetera*. De Haïtiaanse dichteres Kettly Mars combineerde optredens met openbare interviews, en de Amerikaan David Vann trok volle zalen op Lowlands, bij Lamoer, Het Grote Gebeuren en het Read My World Festival. Mars deed ook een tweegesprek met de Ethiopische schrijver Masresha Mammo, die op uitnodiging van Amsterdam Vluchtstad (gecoördineerd door het Letterenfonds) in 2013 in het vroegere woonhuis van Anne Frank aan het Merwedeplein verbleef.

In de eerdergenoemde visiebrief zijn door de minister eveneens middelen vrijgemaakt voor een door de Nederlandse publieke cultuurfondsen gezamenlijk op te zetten en uit te voeren landelijk programma gericht op **het zichtbaar maken van het belang en de maatschappelijke waarde van kunst**. Ook het Letterenfonds werkt mee aan de realisatie van dit programma, waarvan de voorbereidingen in 2014 worden gestart.

Bij de promotie van Nederlandstalige literatuur in het buitenland handhaaft het Fonds zijn **focus op de opkomende markten** in Azië, Turkije, de BRICS-landen en Spaanstalig Zuid-Amerika; **ontginning van nieuwe taalgebieden** en markten zijn langjarige projecten die ruime voorbereiding en nazorg behoeven. Voor China is in 2014, naast de jaarlijkse deelname van het Fonds aan de boekenbeurs in Beijing (in samenwerking met de collega's uit Vlaanderen), weer een manifestatie met Nederlandse auteurs voorzien, ter gelegenheid van het International Literature Festival in Guangzhou. Ook de

“En ik hou enorm van reizen. Ik schrijf elke dag en het maakt me niets uit waar ik ben, het kan elke hotelkamer waar dan ook ter wereld zijn, een boot of een huis, een appartement, wat dan ook. Ik zit elke dag anderhalf uur in bed met mijn laptop, na mijn ontbijt.”

Interview met David Vann door Merel van Beeren op cuttingedge.nl, 13 september 2013.

“Ik durf wel te zeggen dat de Nederlandse literatuur vaak bespiegelender is dan de Amerikaanse en ik vind dat een verademing.”

‘Ik voel me veilig tussen de Nederlanders’, David Vann in *Vrij Nederland*, 21 september 2013.

“[...] als je als schrijver iets interessants wil doen, moet je je niet te veel aantrekken van je publiek.”

‘Van de hel naar de ijssalon. Een dag met David Vann’ door Emy Koopman op hardhoofd.nl, 12 november 2013.

“De Guggenheimbeurs maakte het voor mij bijvoorbeeld mogelijk om het gesprek met mijn uitgever – die wil dat mijn volgende boek commerciëler wordt – aan te gaan en meer literair te werken. Ik vind dat we als schrijvers iedere handreiking, iedere beurs moeten aannemen. Het brengt niet alleen tijd en geld – twee kostbare zaken – maar ook erkenning van je ambities. Iedere overheid zou cultuur moeten beschermen.”

‘Erkend maar onbekend?’ door Arjan Visser, David Vann in gesprek met zes Nederlandse debutanten in *Schreef* #4, november 2013.

samenwerking met het Tanpınar Festival bij de presentatie van in het Turks vertaalde Nederlandse auteurs wordt de komende jaren voortgezet, in 2014 onder andere met deelname van Douwe Draaisma, Joke van Leeuwen en Maritgen Natter. Het overweldigende succes van *Café Amsterdam* in Buenos Aires in 2013 was een belangrijke stap in de positionering van de Nederlandstalige literatuur op de Latijns-Amerikaanse markt; een vervolg wordt gegeven door promotionele aanwezigheid (intensivering van contacten met uitgevers) van het Letterenfonds op de grote internationale boekenbeurzen in Buenos Aires en Guadalajara. Voor 2015 staat een omvangrijke manifestatie in Brazilië op het programma, met symposia in samenwerking met Universidade Federal Fluminense en auteursoptredens op het FLIP-festival in Paraty en in boekhandels en theaters in São Paulo en Rio de Janeiro. De voorbereidingen op deze manifestatie zijn in volle gang en worden in 2014 geïntensiveerd.

De kern van de promotionele activiteiten van het Letterenfonds blijft desalniettemin Europees: in 2014 richt het Fonds zijn blik op **Centraal Europa** met een bijzondere editie van het succesvolle Café Amsterdam, dat dit jaar in samenwerking met het Crossing Border Festival wordt georganiseerd, en in de lente een tour zal maken langs podia in Boedapest, Praag en Wenen. De buitenlandagenda van het Fonds zal echter bij groen licht uit Frankfurt, de komende jaren overwegend worden bepaald door het Nederlands-Vlaamse **gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse in 2016**, dat onder leiding van de Nederlandse en Vlaamse letterenfonds, in samenwerking met de Nederlandse cultuurfondsen, Vlaamse culturele instellingen en uitgevers uit beide landen wordt georganiseerd. De viering van het twintigjarig bestaan van het Cultureel Verdrag Nederland Vlaanderen in 2015 vormt voor de letterenfonds een mooie opmaat naar een succesvol en voor de boekenbranche belangrijk gastlandprogramma in Frankfurt.

Het **bestuur** van het Letterenfonds bestaat statutair uit minimaal zeven en maximaal negen personen en dient in meerderheid te beschikken over deskundigheid op het gebied van de Nederlandse letteren en vertaalde literatuur. Het bestuurslidmaatschap van Maarten Steenmeijer liep in september af vanwege het einde van zijn tweede bestuurstermijn van vier jaar. De vacant gekomen bestuurszetel werd niet ingevuld in verband met de voorgenomen overgang naar een **Raad van Toezicht-model in 2014**. Wegens persoonlijke omstandigheden werd aan Marja van Nieuwkerk op haar verzoek eervol ontslag verleend per 1 maart 2014.

Het bestuur kwam in het verslagjaar vijf keer in vergadering bijeen. Naast de bespreking van activiteiten en subsidiebesluiten werd de jaarrekening 2012 met de externe accountant doorgenomen en vastgesteld, de begroting 2014 vastgesteld en herzien, de leden van de Raad van Advies (her)benoemd, de interim-rapportage 2013 en het gebruikersonderzoek 2009-2012 behandeld en de nieuwe subsidieregelingen voor biografieën en *translation grants* vastgesteld. Ook kwamen de wijziging van de statuten, de samenstelling van de Raad van Toezicht en bestuur in 2014 en de verandering in de structuur van het bureau van het Letterenfonds aan de orde. Daarnaast werd de directie bijgestaan op specifieke onderwerpen zoals financieel beheer, organisatie en automatisering, communicatie en representatie in internationale context, met name gericht op het beoogd gastlandlandschap van Nederland en Vlaanderen tijdens de Frankfurter Buchmesse 2016. Twee bestuurders fungeerden afwisselend als voorzitter van de bezwaarcommissie. De voorzitter en penningmeester hielden het jaarlijkse functioneringsgesprek met de directeur.

Goed bestuur vereist in de visie van het Fonds permanente reflectie, een wisselwerking met en aanpassing aan veranderende visies en eisen in de maatschappij. Het vraagt deskundigheid, tijd en betrokkenheid. Met ingang van 1 mei 2013 vervangt de **Gedragscode Cultuurfondsen** de bestaande Code of Conduct Cultuurfondsen uit 2008. De gedragscode beoogt het creëren van meer transparantie over de manier waarop de cultuurfondsen hun publieke taak uitoefenen, om zo bij te dragen aan het vertrouwen van aanvragers en burgers in de cultuurfondsen. Bij het opstellen van de gedragscode is in het bijzonder aandacht besteed aan de positie van de aanvrager in het subsidieproces. De gedragscode omvat zes paragrafen: 1) integriteit en onpartijdigheid; 2) openheid; 3) betrokkenheid van stakeholders; 4) kwaliteit van dienstverlening; 5) evaluatie; 6) verantwoording.

Het bestuur past daarnaast de op 14 oktober 2013 aan minister Bussemaker aangeboden **Governance Code Cultuur** toe. Dat is de opvolger van de Code Cultural Governance uit 2006. Zowel de Gedragscode Cultuur-

Hollands glorie

In november verscheen bij de jonge uitgeverij Pushkin Press de vertaling (door Laura Watkinson) van Tonke Dragts jeugdklassieker *Brief voor de koning*. Het prachtig uitgegeven gebonden boek kreeg vrijwel meteen een enthousiaste recensie in *The Guardian* ('The plot is central, and extremely gripping, but the writing also delivers lovely detail and evocative description'). De in 15 talen vertaalde roman van Tonke Dragt was ook de voor de hand liggende keus toen tezelfdertijd in de Airport Library op Schiphol, waarvan de collectie grotendeels is gedoneerd door het Letterenfonds, een nieuwe tentoonstelling werd ingericht. *Brief voor de koning* deelde de vitrines met de 16 vertalingen van *Het boek van alle dingen* van Guus Kuijer, in 2012 de winnaar van de über-prestigieuze Astrid Lindgren Memorial Award.

fondsen als de Governance Code Cultuur hanteren het uitgangspunt: pas toe of leg uit. Bij de afweging van belangen tussen volledige openheid over de behandeling van bij het Fonds ingediende subsidieaanvragen enerzijds en privacy van individuele aanvragers anderzijds wordt in afwijking van de Gedragscode Cultuurfondsen aan derden geen informatie verstrekt over afgewezen aanvragen van natuurlijke personen.

Bij de **vergoeding voor bestuurswerkzaamheden** wordt aangesloten bij het 'Besluit vergoedingen adviescolleges en commissies' van de Rijksoverheid. Het Fonds voldoet aan de normen van de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). De bezoldiging vermeerderd met de sociale verzekeringspremies, belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen en voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn van de directeur en van de plaatsvervangend directeur bedroeg in 2013 € 123.842,52 respectievelijk € 86.915,96.

Het **gelijkheidsbeginsel, integriteit en het vermijden van de schijn van belangenverstrengeling** binnen de hele organisatie (bestuur, medewerkers en adviseurs) zijn een terugkerend punt van aandacht. Openheid – met respect voor de privacy van aanvragers en het intellectuele eigendom van creatieve plannen – en een goed evenwicht tussen de verschillende geledingen van het Fonds, met vastgelegde advies- en besluitprocedures, zijn daarbij richtsnoer. Subsidiebesluiten vanaf € 100.000 worden genomen door het bestuur. Besluiten beneden dit bedrag worden achteraf door het bestuur gecontroleerd. Bij betalingen wordt uitvoering gegeven aan het vier-ogenprincipe.

“A fast-moving, wonderful old-style adventure... cinematic in its visual detail... a European classic ... far loftier than Harry Potter and beautifully presented in this most attractive edition.”

Recensie door Eileen Battersby in *The Irish Times*, 2 november 2013.

“*The Letter for The King* will get pulses racing. Pushkin Press deserves every praise for publishing this beautifully translated [by Laura Watkinson], well-presented and captivating book.”

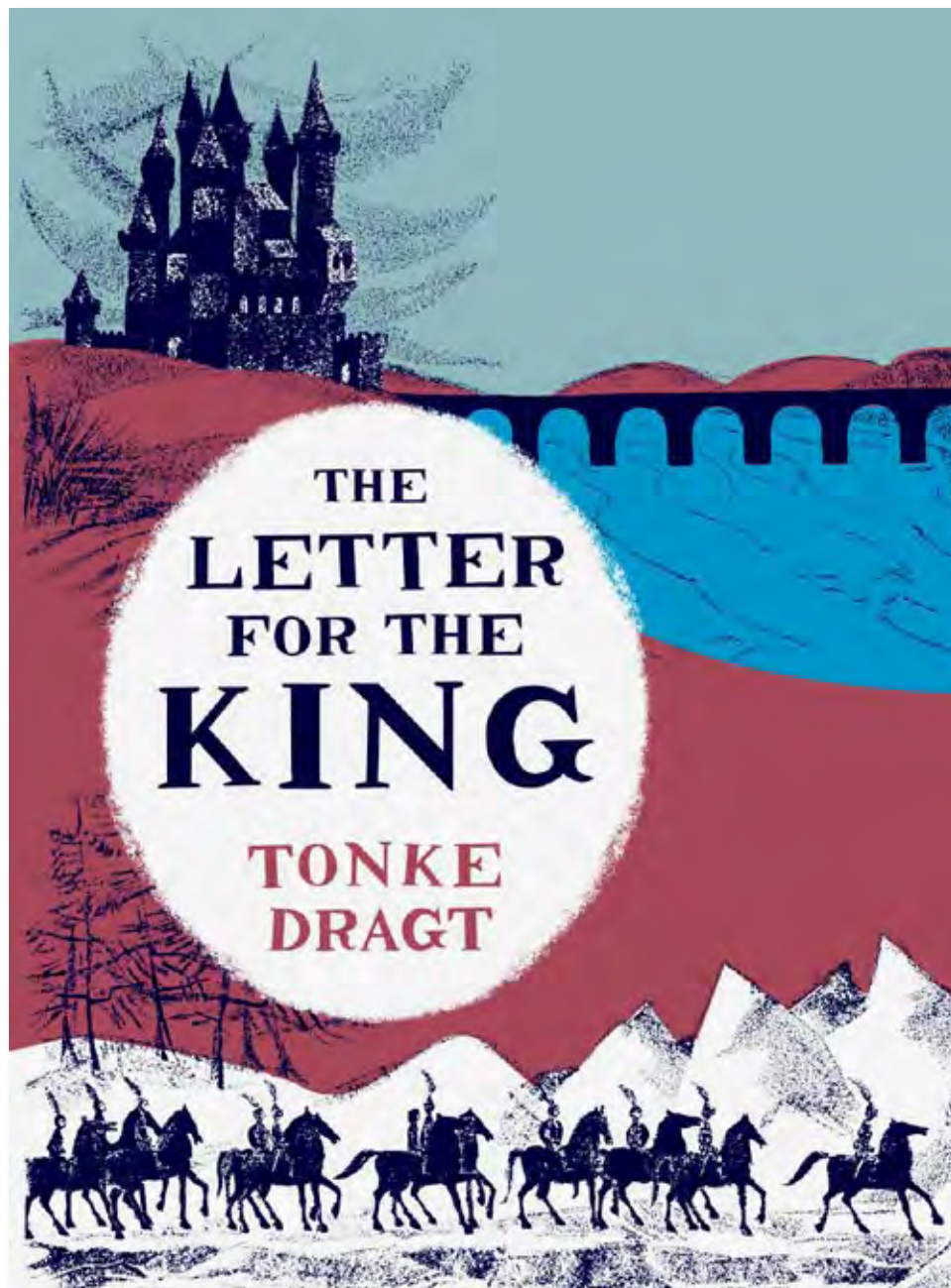
Recensie door Amanada Craig in *The Times*, 9 november 2013.

“The book is beautifully constructed, and has passages of urgent writing that take their inspiration from fairytales as well as the Arthurian legend. [...] Tiuri's search is gripping, delightful and true.”

Recensie door Philip Womack in *The Guardian*, 27 december 2013.

“Ze heeft er 51 jaar op moeten wachten, maar eindelijk is het dan zo ver: een van de bekendste Nederlandse kinderboeken, *De brief voor de koning* (1962) van Tonke Dragt, is verschenen in het Engels. En dat is niet onopgemerkt gebleven.”

'Brief voor de koning krijgt in Engeland heldenontvangst', Pjotr van Lenteren in *de Volkskrant*, 28 december 2013.

Functies en nevenfuncties van bestuurders, directeur en leden van de Raad van advies zijn op de website van het Fonds te vinden. Nevenfuncties van medewerkers zijn in kaart gebracht en worden jaarlijks besproken op wijzigingen. Toegekende subsidies worden op de website van het Fonds bekendgemaakt, en in de uitgebreidere, digitale publiekseditie van dit jaarverslag gepubliceerd.

Tegen de voor bezwaar en beroep vatbare besluiten van het bestuur werden in 2013 in totaal 21 **bezwaarschriften** ingediend. Daarvan werden er zeven gegrond en tien ongegrond verklaard. Vier bezwaarschriften met betrekking tot de uitbetaling van beurzen werden ingetrokken nadat voor de aanvragers een bevredigende oplossing was gevonden. In 2013 zijn daarnaast nog twee bezwaren uit 2012 afgehandeld. Een bezwaar tegen de weigering tot plaatsing op de lijst van erkende vertalers en een bezwaar tegen de afwijzing van een projectwerkbeurs vertalers werden gegrond verklaard. Er werden **geen beroepschriften** ingediend en geen uitspraken gedaan door de bestuursrechter of de Afdeling bestuursrecht-spraak van de Raad van State inzake besluiten van het Nederlands Letterenfonds. Er werd één klacht ingediend over de bejegening door een medewerker, die door het bestuur ongegrond werd verklaard.

Begin 2013 werd op verzoek van het Fonds door onderzoeksbureau IVA Onderwijs uit Tilburg een **onderzoek uitgevoerd onder 'gebruikers' van het Fonds** – schrijvers, vertalers, uitgevers en adviseurs. Het betrof een onderzoek over de afgelopen beleidsperiode voor de gebruikers gericht op de Nederlandse markt. Hierbij werd gevraagd naar de mate van bekendheid met en tevredenheid over de communicatie, de verschillende subsidieregelingen en de activiteiten van het Fonds in de afgelopen beleidsperiode 2009-2012. Daarnaast is onderzocht hoe men de rol van het Fonds ziet binnen het (internationale) literair bedrijf. Er werden 1.303 vragenlijsten verstuurd. De 655 respondenten zijn in het algemeen positief over de communicatie, zowel over de website als de overige vormen van informatieverstrekking. De geboden informatie wordt onder meer voldoende, actueel en helder genoemd. Over de dienstverlening (mondelinge en schriftelijke communicatie) van de individuele medewerkers is men in hoge mate tevreden; deze beoordeelt men onder meer als efficiënt, servicegericht en deskundig. In vergelijking met het onderzoek uit 2007 is het (hoge) niveau van de communicatie tijdens de fusiejaren gecontinueerd. Over de uitvoering van de verschillende subsidieregelingen is men eveneens tevreden, zij het in iets mindere mate. De uitvoering van de kernregelingen, de werkbeurzen, wordt gemiddeld het hoogst gewaardeerd; onder de aanvragers ligt de waardering nog iets hoger – deze is duidelijk gestegen ten opzichte van 2007. De meerderheid van de respondenten geeft aan voldoende inzicht te hebben in de criteria en procedures. Het belang van de verschillende subsidieregelingen wordt door alle doelgroepen in (zeer) hoge mate onderschreven. Opvallend is de brede waardering voor het nieuwe 'zichtbaarheidsbeleid'. Waar dit al concreet vorm kreeg, bijvoorbeeld in de vorm van de Vertalersgeluktournee die najaar 2011 voor het eerst is georganiseerd, ligt de tevredenheid hoog.

Dat geldt bijvoorbeeld ook voor de vertegenwoordiging op internationale boekenbeurzen en de deskundigheidsbevordering van literair vertalers in en uit het Nederlands. Het domein van het Letterenfonds, dat door de fusie is verbreed, is algemeen erkend en gewaardeerd. Het onderzoek is gepubliceerd op de website van het Fonds onder 'Publicaties' en dan '2013'.

De resultaten van het gebruikersonderzoek worden betrokken bij de zelfevaluatie van het Fonds en de visitatie door een onafhankelijke, door de minister van OCW benoemde, visitatiecommissie die is voorzien in 2014. Medio 2014 wordt een onderzoek uitgevoerd onder de gebruikers in het buitenland.

De structurele subsidie van OCW voor de periode 2013-2016 bedraagt € 40.470.783 (inclusief loon- en prijsbijstellingen). Dat is inclusief de middelen voor de grote literaire festivals, die voorheen door het ministerie van OCW werden gefinancierd. Daarnaast ontvangt het Fonds een projectsubsidie van totaal voor vier jaar € 1.195.668 voor internationale activiteiten op het gebied van marktverruiming in het kader van de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS-middelen). In verband met de beëindiging van de OCW-subsidie voor AENA-pensioenen per 1 januari 2013, werd 25 juni 2013 een eenmalige doorloopsubsidie van € 968.436 verleend. Deze subsidie werd in 2013 geheel aan AENA uitgekeerd. Projectsubsidies van € 118.181 respectievelijk € 290.973 werden verleend ten behoeve van aanpassingen aan het Letterenhuis en ten behoeve van Talentontwikkeling in internationale context.

De exploitatierekening van het Nederlands Letterenfonds laat in 2013 een positief resultaat zien van € 204.912. De jaarrekening 2013 toont dat het Fonds voor wat betreft zijn doelstellingen in deze beleidsperiode op koers ligt. Voor zowel beheer, subsidies als overige activiteiten zijn de bestedingen lager dan begroot, maar deze zullen naar verwachting gedurende de beleidsperiode worden ingelopen. Gezien de gevolgen van de economische recessie stemt het resultaat over 2013 tot tevredenheid.

Met een toename in het jaar 2013 met € 288.418 van het bestemmingsfonds OCW tot € 1.108.766 bedraagt het eigen vermogen van het Letterenfonds inclusief de bestemmingsreserves, ultimo 2013, totaal € 2.693.994. Van het bestemmingsfonds OCW is € 820.348 geoormerkt voor bekostiging van activiteiten in verband met de Frankfurter Buchmesse 2016. Gelet op de aard en omvang van de organisatie en de uit de organisatieactiviteiten voortvloeiende risico's vormt dit een noodzakelijke buffer voor deze beleidsperiode.

Sinds 2011 worden de liquide middelen van het Letterenfonds op grond van de wettelijke bepalingen op dit gebied volledig aangehouden op een rekening courant bij het ministerie van Financiën.

In de periode tot en met 2016 zullen de **beheerlasten worden teruggebracht**; voor de beleidsperiode 2013-2016 is op grond van het gewijzigde beleidsplan van

11 mei 2012 een zeer forse reductie in formatie voorzien, die met behulp van de op 10 december 2012 verleende frictiegelden ad € 522.341 gefaseerd tot in 2016 zal verlopen. Het Fonds verwacht de negatieve effecten hiervan voor een deel te kunnen opvangen door grotere beheersmatige samenwerking binnen het Letterenhuis en door aanpassingen op het gebied van ICT. In oktober is een **nieuw, geïntegreerd ICT-systeem** 'Salesforce' opgeleverd. Daarnaast is voorzien in verlaging van de huisvestingslasten van het Letterenfonds door de verhuur van een groter deel van de Nieuwe Prinsengracht 89 aan andere instellingen. De formatie was eind 2013 verkleind tot 28,7 fte. **Directeur Pieter Steinz, bij wie de spierziekte ALS werd geconstateerd, ziet zich genoodzaakt in de loop van 2014 zijn werkzaamheden neer te leggen.** Zijn taken werden al vanaf september 2013 gedeeltelijk overgenomen door plaatsvervangend directeur Tiziano Perez. Binnen het bureau van het Letterenfonds wordt medio 2014 **een wijziging in de organisatiestructuur** doorgevoerd: het aantal afdelingen wordt teruggebracht van vier naar drie, te weten binnenland, buitenland en beheer.

In overleg met het ministerie van OCW zijn voorbereidingen getroffen voor de **overgang naar het Raad van Toezicht-model** in het voorjaar van 2014. Bij het ontwerp van de statuten zijn de regels van de Code Cultural Governance, zoals uitgewerkt in het voorbeeld-statuuut-RvT-model, van Kunst & Zaken 2016, overgenomen. Enkele uitzonderingen, waarbij wordt afgeweken van Principe E1, vloeien rechtstreeks voort uit de afwijkende positie van het bestuur van het Letterenfonds als zelfstandig bestuursorgaan van de centrale overheid en zijn taken als verstrekker van subsidie. Gelet op de Wet op het specifiek cultuurbeleid zal de Raad van Toezicht de leden van het bestuur niet benoemen, ook zal de Raad geen beslissingsbevoegdheid worden verleend bij de goedkeuring van subsidiereglementen. Beide bevoegdheden zijn voorbehouden aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Daarnaast zijn ter versterking van de onafhankelijke positie van de directeur-bestuurder bij individuele subsidiebeslissingen over kunstuitingen, zoals voortvloeiend uit het Thorbeckebeginsel, de ontslag- en schorsingsgronden voor leden van het bestuur en de Raad van Toezicht geclausuleerd. Dit is een afwijking van artikel 4.5 van het voorbeeld-statuuut-RvT-model, waarin is bepaald dat iedere directeur-bestuurder te allen tijde kan worden geschorst en ontslagen, maar sluit aan bij het bepaalde ten aanzien van leden van publiekrechtelijk vormgegeven bestuursorganen in artikel 12 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen.

Bijlage 1: Organisatie

Het Nederlands Letterenfonds bestaat uit een bestuur, een Raad van advies, een selectiecommissie voor leden van de Raad van advies en een bureau dat deze organen ondersteunt en zelf activiteiten ontplooit. Het Letterenfonds is onderverdeeld in vier afdelingen: auteursbeleid, vertaalbeleid, promotie en informatie, en bedrijfsvoering. De dagelijkse leiding van het Letterenfonds, de coördinatie van de verschillende stichtingsorganen en de externe positionering van het Fonds berust bij de directeur. De directeur is door het bestuur gemandateerd het merendeel van de subsidiebesluiten te nemen.

Bestuur

Het bestuur van het Nederlands Letterenfonds beschikt in meerderheid over deskundigheid op het gebied van de Nederlandse letteren en vertaalde literatuur. Tevens is binnen het bestuur juridische en/of financiële expertise, deskundigheid op het gebied van de Friese letteren en het uitgeven van literatuur en publieksbereik aanwezig.

Raad van advies

In de Raad van advies zitten personen met een brede kennis van de nationale en internationale letterkunde. Daarnaast hebben een groot aantal leden nog specifieke deskundigheid op ten minste één van de volgende gebieden: literair proza, de literaire vertaling, poëzie, (geïllustreerde) kinder- en jeugdboeken, Friese letterkunde, literaire uitgaven, interculturele letteren, literair erfgoed, literaire uitgaven, organisatie literaire festivals, kennis van buitenlandse taal en cultuur, promotie, marketing, ondernemerschap, digitale cultuur, multimedia en ICT. Voor de beoordeling van specifieke aanvragen worden per regeling adviescommissies gevormd met leden uit de Raad van advies in een zodanige samenstelling dat de voor die aanvragen vereiste knowhow in ruime mate aanwezig is.

Selectiecommissie

Kandidaten voor de Raad van advies worden geselecteerd door een selectiecommissie. De selectiecommissie bestaat uit de (plaatsvervangend) directeur van het Nederlands Letterenfonds en twee externe deskundigen, waarvoor de Vereniging van Letterkundigen en de Literaire Uitgevers Groep elk ieder een kandidaat voordragen.

Profiel externe adviseurs

Het lezen en beoordelen van boeken en manuscripten is een tijdrovende aangelegenheid. Het beoordelen van de kwaliteit van een literaire vertaling – in of uit het Nederlands – is werk voor specialisten uit alle talen van de wereld. Om de beoordelingstermijn van een aanvraag zo kort mogelijk te houden en de juiste deskundigheid in te schakelen wordt gewerkt met een getrappt adviesstelsel: jaarlijks wordt enkele honderden externe adviseurs gevraagd om aan de adviescommissies advies uit te brengen over literaire (vertaal)kwaliteit. Het zijn met name vertalers, schrijvers, literatuurwetenschappers en recensenten. Daarnaast geven ook uitgevers, boekhandelaren en leraren Nederlands het Fonds regelmatig advies. Bij de meeste subsidieregelingen wordt de adviseurs gevraagd te werken met een beoordelingsformat, waardoor verschillende kwaliteitsoordelen over hetzelfde literaire werk goed vergelijkbaar zijn.

Bijlage 2: Bestuur, bureau en Raad van advies per 31 december

Samenstelling, (neven)functies en rooster van aftreden bestuur

— Jan Hoekema, *voorzitter, benoemd tot 1 mei 2014, herbenoembaar*

Burgemeester gemeente Wassenaar, voorzitter Comité van Toezicht Prins Claus Conservatorium Groningen, lid Raad van Advies Nieuwe Kerk Amsterdam, lid bestuur Codart Foundation Den Haag, lid bestuur Vrienden van de Pieterskerk Leiden, lid Ledenraad Koninklijk Instituut voor de Tropen Amsterdam, lid Raad van Toezicht Nationale Commissie Duurzame Ontwikkeling (NCDO) Amsterdam, voorzitter Raad van Toezicht Museum van Oudheden in Leiden, lid bestuur Jan Vrijmanfonds/IDFA Fund Amsterdam, voorzitter Vereniging Schouwburg- en concertgebouwdirecties, voorzichter Stichting Bert Schierbeekfonds.

— Yvonne van Oort, *penningmeester, benoemd tot 1 mei 2014, niet herbenoembaar*

Interim Algemeen Directeur Meulenhoff Boekerij; lid Raad van Bestuur LannooMeulenhoff, lid Raad van Commissarissen Holding Goede Doelen Loterijen, lid Raad van Commissarissen en Auditcommissie Centraal Boekhuis en lid Raad van Commissarissen Royal Delft en bestuurslid Stichting Steunfonds Stimulering Nederlandse Literatuur.

— Pieter de Jong, *benoemd tot 12 juli 2015, herbenoembaar*

Zelfstandig adviseur; voormalig Algemeen directeur WPG Uitgevers, voorzitter Stichting Digitale Werken, bestuurslid Stichting Steunfonds Stimulering Nederlandse Literatuur.

— Marja van Nieuwkerk, *eervol ontslag per 1 maart 2014*
Senior beleidsadviseur Kunst en Cultuur, gemeente Amsterdam; bestuurslid Stichting Steunfonds Stimulering Nederlandse Literatuur.

— Kasper van Noppen, *benoemd tot 1 november 2015, herbenoembaar*

Zelfstandig tekstschrijver en communicatieadviseur; bestuurslid Vondelpark Open Luchttheater, lid dagelijks bestuur Vereniging Amsterdam City, bestuurslid Bert Schierbeekfonds, lid Raad van advies van de Weekend Academie.

— Willem Otterspeer, *benoemd tot 1 mei 2016, herbenoembaar*

Hoogleraar Universiteitsgeschiedenis Universiteit Leiden; conservator Academisch Historisch Museum, Leiden; lid Raad van Toezicht Rijksmuseum van Oudheden, lid redactieraad De Gids, essayist en biograaf, publicist de Volkskrant, bestuurslid Stichting Bert Schierbeekfonds, bestuurslid Stichting Steunfonds Stimulering Nederlandse Literatuur.

— Vacature

Bestuurslid Maarten Steenmeijer nam najaar 2013 afscheid van het bestuur vanwege het bereiken van de maximale zittingstermijn. De vacant gekomen bestuurszetel werd niet ingevuld in verband met de voorgenomen overgang naar een Raad van Toezicht-model in 2014.

Directie:

— Pieter Steinz, *directeur*

Is q.q. directeur Stichting Steunfonds Stimulering Nederlandse Literatuur en Stichting Bert Schierbeekfonds. Publiceert non-fictie bij Uitgeverij Nieuw Amsterdam en artikelen op de website Made in Europe (www.pietersteinz.com), *NRC* en in het muziektijdschrift *Heaven*.

— Tiziano Perez, *plaatsvervangend directeur*
Penningmeester Stichting Vluchtstad Amsterdam.

Bureau

De website van het Letterenfonds biedt onder 'Over het Fonds' een actueel overzicht van alle medewerkers en hun werkzaamheden.

Per 31 december 2013 waren op het bureau van het Letterenfonds en het Vertalershuis Amsterdam 35 medewerkers werkzaam, in totaal 28,7 fte. Als volgt (alfabetisch op achternaam):

Orli Austen
Peter Bergsma
Mireille Berman
Martine Bibo
Joyce Bonaparte
Dick Broer
Onno de Graaff
Greetje Heemskerk
Marlies Hoff
Jaja Holisova
Jacques Huiskes
Henk Ibelings
Jan Kamp
Alexandra Koch
Fleur van Koppen
Hanneke Martin
Suzanne Meeuwissen
Thomas Möhlmann
Barbara den Ouden
Bas Pauw
Maaïke Pereboom
Tiziano Perez
Eveline Polman
Julia Priesman
Roos de Ridder
Victor Schiferli
Petra Schoenmaker
Pieter Steinz
Anne Swarttouw
Welmoet Tideman
Maarten Valken
Pieter Jan van der Veen
Agnes Vogt
Machteld de Vries
Nico de Wit

In de loop van het jaar namen meerdere collega's afscheid van het Fonds: Floris van Lieshout verliet eind februari de afdeling auteursbeleid. Eind mei ging Ronald Bos, medewerker intercultureel beleid, met 'leeftijdsontslag'. De afdeling vertaalbeleid nam eind juni afscheid van George van Elburg.

In het najaar assisteerde Henriette Verdam parttime bij de receptiewerkzaamheden op het secretariaat. Wegens zwangerschapsverlof van meerdere medewerkers werkte Andrea Kluitmann tijdelijk op de afdeling vertaalbeleid; ook de van de UvA afkomstige stagiairs Nicole Eder (febr-juni) en Daria Dubiella (aug-nov) ondersteunden de afdeling bij de productie van diverse buitenland brochures en het project *Vertalen in zicht*. Annemieke van Plateringen (UvA) assisteerde van maart t/m juli bij de voorbereiding en uitvoering van de manifestatie Café Amsterdam in Buenos Aires. Elske Jacobs (RU) werkte van september tot eind januari 2014 als stagiair website en communicatie bij het Fonds, in het kader van haar stage deed ze tevens een onderzoek naar de programmering van de grote literaire festivals in Nederland en hun discursieve positie binnen het veld.

Personeelsvertegenwoordiging

Het Nederlands Letterenfonds kent een personeelsvertegenwoordiging (PVT). Deze bestond uit Ronald Bos, Marlies Hoff, Jaja Holisova en Anne Swarttouw. De maximum termijn voor PVT-leden is twee jaar; mede daarom werden in mei nieuwe verkiezingen uitgeschreven. Met ingang van 1 juni 2013 wordt de PVT gevormd door Marlies Hoff, Victor Schiferli en Pieter Jan van der Veen.

Samenstelling, (neven)functies en rooster van aftreden van Raad van advies

- Mischa Andriessen (1970), *benoemd tot 1 februari 2015, herbenoembaar*

Dichter, schrijver en recensent. Publiceert met regelmaat over jazz en beeldende kunst. Daarnaast is hij als redacteur verbonden aan het literair tijdschrift *Terras*.

- Harry Bekkering (1944), *benoemd tot 1 januari 2014, niet herbenoembaar*
Oud-hoogleraar Taal- en cultuurstudies aan de Radboud Universiteit Nijmegen

- Arjen IJsbrand van den Berg (1967), *benoemd tot 1 juli 2014, herbenoembaar*
Historicus, met bijvakken in Friese taal- en letterkunde. Zelfstandig ondernemer, met specialisatie in onderzoek naar de werking van informatie- en communicatietechnologie.

- Tommie van Eck (1976), *benoemd tot 1 maart 2014, herbenoembaar*
Radiopresentator. Neerlandicus en oud-(hoofd)redacteur van Uitgeverij Prometheus, De Bezige Bij en Thomas Rap.

- Sjoerd van Faassen (1949), *benoemd tot 1 januari 2015, herbenoembaar*
Cultuurhistoricus. Was langdurig werkzaam als hoofd Collecties bij het Letterkundig Museum. Extern redacteur van de RKD Bronnenreeks, redactielid van de Oerboekreeks en lid van de kernredactie van *Zacht Lawijd*, *Literair-historisch tijdschrift*.

- Eva Gerrits (1974), *benoemd tot 1 januari 2015, herbenoembaar*
Freelance tekstschrijver en redacteur. Ze voert onder meer de eindredactie over het magazine *Lezen*, schrijft recensies en artikelen voor *Vrij Nederland* en *BOEK-magazine* en verzorgt auteursinterviews voor *Literatuur [NU]*, een Nederlandse literatuuronderwijsmethode voor havo/vwo-scholieren.

- Jasper Henderson (1972), *benoemd tot 1 juni 2015, niet herbenoembaar*
Freelance redacteur en tekstschrijver. Scout literaire fictie bij De Bezige Bij/Thomas Rap, recensent bij *Het Parool*. Organiseert en modereert literaire evenementen en adviseert aspirant-auteurs (proza en poëzie). Voorheen werkzaam als redacteur bij verschillende literaire uitgeverijen.

- Nicolette Hoekmeijer (1962), *benoemd tot 1 mei 2015, niet herbenoembaar*
Literair vertaler Engelstalige literatuur. Docent Vertalers-Vakschool en Vertaalateliers Master Literair Vertalen i.o.

- Ceseli Josephus Jitta (1952), *benoemd tot 1 december 2014, niet herbenoembaar*
Illustrator van kinder- en jeugdboeken. Vrij kunstenaar en docent tekenen en schilderen.

- Harm de Jonge (1940), *benoemd tot 1 maart 2014, niet herbenoembaar*
Neerlandicus en schrijver van jeugdboeken, oud-onderwijzer, recensent voor *Dagblad van het Noorden*.

- Vanessa Joosen (1977), *benoemd tot 1 februari 2014, niet herbenoembaar*
Onderzoeker Universiteit Antwerpen, Departement Letteren & Wijsbegeerte. Bestuurslid Stichting Lezen Vlaanderen. Redacteur *Literatuur zonder Leeftijd*. Recensent jeugdliteratuur voor *De Standaard*.

- Sara Kolster (1978), *benoemd tot 1 juli 2015, niet herbenoembaar*
Projectleider interactieve producties bij Submarine. Multimedia-kunstenaar en webontwerper.

- Nynke Kruidenink (1970), *benoemd tot 1 juli 2015, niet herbenoembaar*
Teamleider ICT aan UvA, Faculteit Sociale wetenschappen. Groeide op in New York (moedertaal Engels), studeerde onder meer politieke wetenschappen, Engels en Spaans. Deskundig op het gebied van ICT, social media, ervaring als programmeur, webadviseur en ontwerper van o.a. digitale platforms.

- Berthold van Maris (1959), *benoemd tot 1 mei 2015, niet herbenoembaar*
Wetenschapsjournalist (*NRC*, *NRC Next*, *De Standaard* en *Onze Taal*). Voorheen vertaler van Spaanse/Latijns-Amerikaanse literatuur.

- Piet Meeuse (1947), *benoemd tot 1 februari 2014, niet herbenoembaar*
Schrijver, essayist, vertaler Duits en Frans. Voormalig redacteur *Raster*. Studeerde filosofie aan de UvA.

- Eric Metz (1971), *benoemd tot 1 juli 2014, herbenoembaar*
Slavist, verbonden aan de UvA als universitair docent Vertaalwetenschap en Tsjechische Letterkunde. Literair vertaler, met name van hedendaagse poëzie uit Centraal- en Oost Europa.

- K. Michel (1958), *benoemd tot 1 februari 2014, niet herbenoembaar*
Dichter en schrijver. Oud-redacteur van *Raster*. Vertaalde poëzie van o.a. Octavio Paz, Arthur Sze en Michael Ondaatje en samensteller bloemlezingen uit het werk van John Berger en Stefan Themerson. Studeerde filosofie in Groningen en Amsterdam.

- Annemiek Neefjes (1964), *benoemd tot 1 november 2014, niet herbenoembaar*
Neerlandica. Literair journalist voor o.a. *Vrij Nederland*. Directeur van Stichting De Schoolschrijver.

- Annemarie van der Poel (1981), *benoemd tot 1 juni 2015, niet herbenoembaar*
Hoofredacteur van *deboekensalon.nl* en hoofd webredactie inclusief het tijdschrift *Boek-delen* bij NBD/Bibliothèque. Oud-redacteur van *literairnederland.nl*

— Suze van der Poll (1975), *benoemd tot 1 juli 2014, herbenoembaar*

Gepromoveerd op de moderne Noorse Letterkunde. Universitair docent letterkunde onderzoeksmaster Literary Studies (UvA). Docent bij de leerstoelgroep Scandinavische talen. Mede-organisator van Scandinavische vertaaldagen en andere symposia.

— Anki Posthumus (1956), *benoemd tot 1 maart 2014, niet herbenoembaar*

Freelance illustrator voor kranten, tijdschriften en reclamebureaus. Publiceerde onder meer de prentenboeken *10 in de lucht* (2008) en *Poes gaat op reis* (2010).

— Frank Siddiqui (1960), *benoemd tot 1 september 2014, niet herbenoembaar*

Journalist en oprichter/eigenaar van FSP Communicatie, bureau voor journalistieke publicaties en -onderzoek. Daarnaast gespreksleider en presentator. Deed o.a. beleidsonderzoek voor NFPK, Mondriaanstichting, Fonds voor Cultuurparticipatie, LaGroup consultancy en werkte eerder voor *Trouw*, *Intermediair*, *Vrij Nederland* en *De Balie*.

— Daan Stoffelsen (1981), *benoemd tot 1 juni 2015, niet herbenoembaar*

Bij Athenaeum Boekhandel verantwoordelijk voor de website met literaire kritiek, voorpublicaties en interviews. Daarnaast redacteur van *De Revisor*. Studeerde Klassieke talen (GLTC) aan de Vrije Universiteit. Mede-initiatiefnemer en redactielid van www.recensieweb.nl, een website voor online literatuurkritiek.

— Aleid Truijens (1955), *benoemd tot 1 februari 2016, niet herbenoembaar*

Voormalig literair criticus *de Volkskrant* en chef boekenkatern Cicero; nu aan die krant verbonden als journaliste/columniste. Zelfstandig schrijver en biograaf (Hotz). Bestuurslid Maatschappij der Nederlandse Letterkunde en PEN Nederland.

— Jasper Visser (1982), *benoemd tot 1 juli 2015, niet herbenoembaar*

Blogger bij De gulle ekster. Mede-oprichter Cultscape. Oprichter en eigenaar van Inspired by Coffee. Voorheen projectmanager Nieuwe media & technologie van het Nationaal Historisch Museum. Studeerde Educational Design, Management and Media (BSc) aan de Universiteit Twente.

— Peter de Voogd (1942), *benoemd tot 1 februari 2015, niet herbenoembaar*

Emeritis-hoogleraar Engelse Letterkunde (UU), met als specialisme Engelse en Amerikaanse literatuur vanaf 1700 en in het bijzonder de 18de eeuw.

— Manon Warmenhoven (1964), *benoemd tot 1 juni 2015, niet herbenoembaar*

Bedrijfsleider bij boekhandel Huyser in Delft. Studie Franse taal- en letterkunde aan de Universiteit van Amsterdam.

Leden voor de Raad van advies worden, op voordracht van de selectiecommissie, door het bestuur benoemd voor een periode van twee jaar. De benoeming kan maximaal één keer worden verlengd.

In de loop van 2013 zijn 15 leden van de Raad van advies afgetreden: Jan Baeke, Sigrid Bousset, Iris van Erve, Trude Gerritsma, Reintje Gianotten, Rokus Hofstede, Aukje Holtrop, Ben Hurkmans, Frans Willem Korsten, Rieuwert Krol, Gemma Neffkens, Mirjam Noorduijn, Djûke Poppinga, Rob Schouten en Hans Vandevoorde.

Uit de Raad van advies worden per regeling adviescommissies gevormd voor de beoordeling van specifieke aanvragen. Op de volgende pagina's vindt u per regeling de samenstelling van de betreffende adviescommissie plus de eventuele externe lezers.

Samenstelling selectiecommissie

De selectiecommissie voor de Raad van advies bestond in 2013, naast de directeur of plaatsvervangend directeur van het Letterenfonds, uit Jeanne Holierhoek (literair vertaler, voordracht VSenV) en Joost Nijsen (uitgever, voordracht GAU/LUG).

Samenstelling adviescommissies

Biografie-regeling

adviescommissie: Harry Bekkering (voorzitter),
Sjoerd van Faassen en Eva Gerrits.
secretariaat: Greetje Heemskerk, Jacques Huiskes en
Jan Kamp.

Regeling Projectsubsidies voor publicaties (voorheen: werkbeurzen auteurs)

adviescommissie 'starters': Mischa Andriessen, Harry
Bekkering (voorzitter), K. Michel, Mirjam Noorduijn,
Daan Stoffelsen.
secretariaat: Orli Austen, Maaïke Pereboom, Jan Kamp.
adviescommissie 'oeuvrebouwers': Harry Bekkering
(voorzitter), Arjen IJstrand van den Berg, Vanessa
Joosen, Piet Meeuse, K. Michel, Daan Stoffelsen,
Aleid Truijens.
secretariaat: Orli Austen, Jacques Huiskes, Jan Kamp.
adviescommissie 'ervaren schrijvers': Harry Bekkering
(voorzitter), Vanessa Joosen, Piet Meeuse, K. Michel,
Aleid Truijens.
secretariaat: Orli Austen, Jacques Huiskes, Jan Kamp.

Intercultureel beleid

secretariaat: Ronald Bos, Suzanne Meeuwissen.

Projectwerkbeurzen voor literair vertalers

adviescommissie eerste ronde: Rokus Hofstede,
Berthold van Maris, Eric Metz, Suze van der Poll,
Djûke Poppinga en Peter de Voogd (voorzitter).
secretariaat: Andrea Kluitmann/Fleur van Koppen (Frans,
Italiaans, Slavische en Overige talen), Petra Schoen-
maker (Duits, Spaans en Scandinavische talen) en
Roos de Ridder (Engels).
adviescommissie tweede ronde: Nicolette Hoekme-
ijer, Berthold van Maris, Suze van der Poll, Djûke
Poppinga (voorzitter) en Peter de Voogd.
secretariaat: Andrea Kluitmann, Petra Schoenmaker en
Roos de Ridder (verdeling taalgebieden als in eerste
ronde).
adviescommissie derde ronde: Nicolette Hoekmeijer,
Berthold van Maris, Eric Metz, Suze van der Poll
(voorzitter) en Peter de Voogd.
secretariaat: Fleur van Koppen, Petra Schoenmaker en
Roos de Ridder/ Anne Swarttouw (verdeling taal-
gebieden als in eerste ronde).

Pilot beginnende vertalers in literaire tijdschriften

secretariaat: Peter Bergsma, Suzanne Meeuwissen,
Maarten Valken.

Regeling reiskosten buitenland

secretariaat: Orli Austen, Bas Pauw, Maaïke Pereboom.

Verblijfsbeurzen binnenland WIR/NIAS/Vluchtstad:

secretariaat: Orli Austen, Fleur van Koppen, Greetje
Heemskerk, Tiziano Perez.

Reis- en verblijfsbeurzen Vertalershuis Amsterdam

secretariaat: Peter Bergsma en Machteld de Vries.

Kousbroek Essay Opdrachtregeling

secretariaat: Greetje Heemskerk.

Geïllustreerde kinder- en jeugdliteratuur

adviescommissie: Harm de Jonge, Ceseli Josephus Jitta,
Mirjam Noorduijn en Anki Posthumus.
secretariaat: Agnes Vogt.

Schwob

adviescommissie: Jasper Henderson, Eric Metz,
Trude Gerritsma.
secretariaat: Alexandra Koch en Jan Kamp.

Literaire uitgaven

adviescommissie: Sjoerd van Faassen, Reintje Gianotten
en Manon van Warmenhoven.
secretariaat: Alexandra Koch en Jan Kamp.

Initiatief literaire tijdschriften

adviescommissie: Ton Anbeek (voorzitter),
Ari Doeser, Nynke Kruidenink, Annemiek Neefjes,
Thomas Verbogt.
secretariaat: Suzanne Meeuwissen, Pieter Jan van der
Veen, Annette de Bock (Prins Bernhard Cultuur-
fonds).

Online literaire tijdschriften

adviescommissie: Nynke Kruidenink, Annemiek Neefjes,
Aleid Truijens, Mathijs Sanders.
secretariaat: Suzanne Meeuwissen en Jan Kamp.

Digitale literaire projecten

adviescommissie: Jasper Henderson, Sara Kolster, Nynke
Kruidenink, Anne-Marie van der Poel, Jasper Visser.
secretariaat: Suzanne Meeuwissen en Jan Kamp.

Incidentele subsidies literaire projecten en manifestaties

adviescommissie: Sigrid Bousset, Ben Hurkmans,
Annemiek Neefjes, Eva Gerrits, Frank Siddiqui,
Daan Stoffelsen.
secretariaat: Mireille Berman.

Meerjarige subsidies festivals en literaire educatieve organisaties

adviescommissie: Sigrid Bousset, Eva Gerrits, Ben
Hurkmans, Annemiek Neefjes, Daan Stoffelsen en
Frank Siddiqui.
secretariaat: Mireille Berman en Pieter Jan van der Veen.

Externe lezers

*nieuwe adviseur

**eerder uitgebracht advies

Biografie-regeling

Piet Couttenier

Projectsubsidies voor publicaties

(voorheen: werkbeurzen auteurs)

Proza: Hassan Bahara, Sander Bax, Graa Boomsma, Jos Borré*, Elke Brems, Baukje Brugman, Gerard van Emmerik, Esther Gerritsen*, Frank Heinen, Ingrid Hoogervorst, Judith Janssen, Birgitte Jonkers, Marsha Keja, Yves van Kempen, Edith Koenders, Maaïke Kroesbergen, Conny van Manen, Jan van Mersbergen*, Dries Muus, Barber van de Pol, Matthijs Ponte, Edwin Praat, Marja Puijs, Floor van Renssen, Matthijs de Ridder, Esther Segaar, Nicolette Smabers, Kees Snoek, Herman Stevens, Peter Swanborn, Jessica Swinkels, Albert Verbeek, Anne Versloot, Maria Vlaar, Bert Vuijsje, Marcella van den Weg* en Gerti Wouters.

Non-fictie: Hein Aalders, Bas Belleman*, Roel Bentz van den Berg*, Graa Boomsma, Johan De Boose*, Maarten Dessing, Liesbeth Eugelink, Dik van der Meulen, Guus Middag, Cyrille Offermans, Miriam Rasch*, Kees Snoek, Monica Soeting, Carolijn Visser*, Joost de Vries, Claire Weeda, Nell Westerlaken en Joost Zwagerman**.

KJB: Bregje Boonstra*, Jan van Coillie**, Toin Duijx, Remco Ekkers, Annelies Fontijne*, Harm de Jonge, Benny Lindelauf, Bas Maliepaard, Casper Markestijn, Maydo van Marwijk Kooij, Jinke Obbema, Jürgen Peeters, Thomas de Veen, Herman Verschuren, Marit Vos*, Carla Wiechers** en Floortje Zwigman.

Poëzie: Anneleen De Coux, Jeroen Dera, Remco Ekkers, Dirk De Geest, René Huigen, Hester Knibbe, Erik Lindner, Guus Middag, Janita Monna, Hagar Peeters, Ester Naomi Perquin, Barber van de Pol, Jan Pollet*, Johan Reijmerink*, Rob Schouten, Peter Swanborn en Bouke Vlierhuis*.

Drama: Corien Baart, Pol Eggermont en Ben Hurkmans.

Fries: Babs Gezelle Meerburg*, Klaas van der Hoek, Eric Hoekstra**, Klaske Jaspers, Alpita de Jong**, Rieuwert Krol, Doeke Sijens, Hylke Tromp** en Redbad Veenbaas**.

Intercultureel beleid

Ed Korlaar, Abbas Maroufi en Gert J. de Vries.

Projectwerkbeurzen vertalers

Albanees: Andrea Grill.

Arabisch: Aburraouf Oueslati en Rehab Chaker*.

Catalaans: Ton Ceelen*.

Deens: Annelies van Hees.

Chinees: Wilt Idema, Anne Sytske Keijser, Mark Leenhouts en Rint Sybesma.

Duits: Henri Bloemen, Wil Boesten, Gerrit Bussink, Andrea Grill, Menno Liefers, Nelleke van Maaren, Iwona Maczka, Piet Meeuse, Wil Rouleaux, José Rijnaarts, Marieke Smithuis*, Peter Wessels, Jabik Veenbaas*, Henk van der Waal* en Mark Wildschut*.

Engels: Theo Bögels, Astrid Bracke, Eric Coenen, Odin Dekkers, Rob van Essen, Jan Fastenau, Aleid Fokkema, Paul Gabriner, Tijs Goldschmidt*, Brecht de Groote*, Daphne de Heer, Johan Hos, Toef Jaeger, Christine de Jong, Sjaak de Jong, Annelies Jorna, Jeroen van Kan, Stacey Knecht, Cees Koster, Bartho Kriek, Salomon Kroonenberg*, Peter Liebrechts, Caroline Meijer, Selma Niewold, Jelle Noorman, Anthony Paul, Barber van de Pol, Maria Postema, Jochem Riesthuis, Guido Snel, Jan-Jaap Spies*, Daan Stoffelsen*, Tom Toremans, Axel Vandevenne, Jabik Veenbaas*, Rob van der Veer, Boukje Verheij, Rien Verhoef, Wil Verhoeven, Marijke Versluys, Corrie Vink, Marijke Voet en Frans van der Wiel.

Fins: Lili Ahonen, Veerle Duflou*, Elina Kritzokat*, Sanne van Leeuwen en Gerard Rijerse.

Frans: Roosje Dejonghe, Matthijs Engelberts, Rokus Hofstede, Sjef Houppermans, Eric Metz, Marc Smeets en Agnès Vincenot.

Hebreeuws: Shulamith Bamberger, Kees Meiling en Hannah Neudecker.

Italiaans: Yond Boeke, Atie Blok-Boas, Alpita de Jong, Reinier Speelman en Sabine Verhulst.

Macedonisch: Guido Snel.

Noors: Anders Bay, Annelies van Hees, Janke Klok en Lucy Pijtersen.

Portugees: Karolien van Eck, Harrie Lemmens, Paulo de Medeiros, Fernando Venancio en Hans van Wetering.

Russisch: Otto Boele en Miriam Van hee.

Spaans: Ton Ceelen*, Hub Hermans, Jacqueline Hulst, Barber van de Pol en Klaas Wellinga.

Tsjechisch: Vera Ebels* en Eric Metz.

Turks: Hanneke van der Heijden, Ruud Keurentjes en Sytske Sötemann.

IJslands: Thorgeir Gudlaugsson en Daisy Neijmann*.

Zweeds: Annelies van Hees, Lisette Keustermans, Janny Middelbeek-Oortgiesen en Wilmy Perridon.

Schwob

Henri Bloemen (Duits), Pieter Borghart (Grieks), Hans Ester (Afrikaans), Rokus Hofstede (Frans), D. Giannakos (Grieks), Eef Gratama (Frans), Luc Haute (Japans), Sjef Houppermans (Frans), Ronelda Kamfer (Afrikaans), Andrea Kluitmann (Duits), Barbara de Lange (Engels), Paulo de Medeiros (Braziliaans), Eric Metz (Russisch), Niek Miedema (Engels), Barber van der Pol (Engels), Anki Posthumus (Illustraties), Alberte Roué (Frans), Ivo Smits (Japans), Peter de Voogd (Engels) en Gert de Vries (Farsi).

Literaire uitgaven

Joukje Akveld, Arjen Ijsbrand van de Berg, Hein van Dolen, Klaas van de Hoek, Eric Hoekstra, Aukje Holtrop, Vincent Hunink, Ben Hurkmans, Monica Soeting, Aleid Truijens, Joost de Vries en Jant van der Weg.

Digitale literaire projecten

Janita Monna en Rob Schouten.

Bijlage 3: Toekenningen 2013

<i>subsidies</i>	aantal aanvragen	aantal afwijzingen	aantal toekenningen	aantal bezwaren	besteed budget
Regeling Biografie	12	5	7	1	151.600
Regeling Projectsubsidies voor publicaties (voorheen: werkbeurzen schrijvers)	175	57	117	9	1.900.500
<i>starters</i>	54	33	21		225.000
<i>oeuvrebouwers</i>	79	17	61		1.020.500
<i>ervaren schrijvers</i>	42	7	35		655.000
Projecten intercultureel	3	-	3		9.220
Projectwerkbeurzen voor literair vertalers	209	25	184	4	1.636.480
Subsidie Master Universiteit van Utrecht en Vertalersvakschool: oa talentbeurzen en mentoraten vertalingen uit en in het Nederlands	3	-	3		145.953
Pilot-Beginnende vertalers in literaire tijdschriften	6	-	6		6.748
Regeling Eregelden	21	-	21		155.000
Regeling reiskosten buitenland	105	2	103		106.895
<i>promotiereizen</i>	77		77		50.415
<i>studiereizen</i>	26	2	24		52.025
<i>WIR: Banff & Ledig House</i>	2		2		4.455
verblijfsbeurzen binnenland WIR/NIAS/luchstad	32	23	9		30.963
Reis- en verblijfsbeurzen Vertalershuis	50	-	50		55.000
Kousbroek-essay opdracht	3	-	3		9.550
Geïllustreerde kinder- en jeugdliteratuur	17	6	5		31.666
Schwob	21	7	14		72.810
Regeling literaire uitgaven	14	4	10	1	91.059
Initiatief Literaire tijdschriften i.s.m. het Prins Bernhard Cultuurfonds, dat eveneens €50.000 investeerde	18	14	4		50.000
Online literaire tijdschriften	5	1	4		60.000
Digitale literaire projecten	15	6	9	2	78.500
Literaire projecten en manifestaties	33	13	20		284.000
Translation Grants** inclusief subsidies aanvullende kosten en aanvullende honoraria vertalers uit het Nederlands	230	-	230		675.004
Meerjarige subsidies festivals en literair educatieve organisaties 2013-2014 (aanvragen werden behandeld in 2012, bedrag is inclusief indexering 2013)					2.137.394
prijzen 2013					
Europese Literatuurprijs (<i>Limonov</i> van Emmanuel Carrère, vertaald uit het Frans door Katelijne De Vuyst en Katrien Vandenberghe)			2		12.500
Nederlands Letterenfonds Vertaalprijs (Martin de Haan; oeuverprijs voor de vertaler als cultureel bemiddelaar)			1		10.000
Else Otten Übersetzerpreis (Christiane Kuby voor <i>Götterschlaf</i> (<i>Godenslaap</i>) van Erwin Mortier)			1		5.000
Brockway Prize voor poëzievertalers uit het Nederlands werd toegekend aan de Engelse vertaler Judith Wilkinson (gefinancierd door Steunfonds Stimulering Nederlandse Literatuur)			1		5.000

**Aan aanvragen voor *translation grants* gaat meestal een uitgebreid adviestraject vooraf. In de praktijk worden daardoor uitsluitend kansrijke aanvragen ingediend.

Toekenningen subsidies

Aanvragen voor een subsidie dienen altijd voorafgaand aan het project te worden voorgelegd. In de regel kunnen aanvragen worden ingediend ofwel door natuurlijke personen (individuele schrijvers en vertalers) ofwel door rechtspersonen, zoals in Nederland gevestigde professionele literaire uitgeverijen met een (inter)nationaal distributienetwerk en aansluiting bij de erkende boekhandel. Organisaties die zich uitsluitend bezighouden met wetenschap of onderwijs kunnen geen subsidie aanvragen.

Biografie-regeling

De biografie-regeling stimuleert de totstandkoming van biografieën met als onderwerp één of meerdere hoofdpersonen die toonaangevend dan wel van groot belang zijn (geweest) voor de letterkunde of cultuurgeschiedenis van Nederland en Vlaanderen. Biografen kunnen binnen deze regeling subsidie aanvragen om (archief)onderzoek te kunnen doen en voor het schrijven van de biografie. Een maximale beurs bedraagt € 40.000.

In 2013 zijn 12 aanvragen ontvangen waarvan er 7 zijn gehonoreerd:

Jacques Dane voor een biografie van kinderboekenschrijver **W.G. van de Hulst sr.** (Uitgeverij Ambo|Anthos), € 40.000

Rob Groenewegen voor een biografie van dichter, vertaler en letterkundige **Victor E. van Vriesland** (Uitgeverij Atlas Contact), € 10.000

Wim Huijser voor een biografie van de Dordtse dichter & schrijver **C. Buddingh'** (Uitgeverij Nijgh & Van Ditmar), € 10.000

Elly Kamp voor een dubbelbiografie van een echtpaar in de kunsten, te weten schrijver **F. Bordewijk** en componiste **Johanna Bordewijk-Roepman** (Uitgeverij Bas Lubberhuizen), € 18.600

Annet Mooij voor een biografie van beeldend kunstenaar en kunstmecenas **Gisèle d'Ailly-Van Waterschoot van der Gracht** (Uitgeverij De Bezige Bij), € 23.000

Hans Olink voor een groepsbiografie van **Nederlandse kunstenaars in de DDR** (Uitgeverij Atlas Contact), € 10.000

Aleid Truijens voor een biografie van **Hella S. Haasse** (Uitgeverij Querido), € 40.000

Projectsubsidies voor publicaties

Projectsubsidies voor publicaties worden door het Nederlands Letterenfonds toegekend als investering in de totstandkoming van literair Nederlands- en Friestalig werk dat bij een professionele uitgever in een redelijke oplage wordt uitgegeven en dat in de reguliere boekhandel verkrijgbaar is. Het kan daarbij gaan om werk in alle literaire genres: romans, verhalen, literaire non-fictie, poëzie en kinder- en jeugdboeken. De regeling vervangt m.i.v. 2013 de eerdere werkbeurs- en stimuleringsregeling voor auteurs.

Een projectsubsidie is een brutobedrag waarover nog belasting moet worden betaald. Wanneer de subsidie is bestemd voor een meerjarig project, kan deze verspreid over maximaal drie jaar uitbetaald worden. Het belastbaar verzamelinkomen mag in de jaren waarin het gesubsidieerde schrijfproject plaatsvindt niet hoger zijn dan € 45.000.

Binnen de nieuwe regeling worden drie groepen auteurs onderscheiden met elk een eigen aanvraagmoment: de groep recent gedebuteerde schrijvers alsmede de schrijvers die inmiddels twee literaire titels hebben gepubliceerd, de *starters*; de groep schrijvers die al minimaal drie literaire titels hebben gepubliceerd en nog geen vijf projectsubsidies c.q. werkbeurzen hebben ontvangen, de *oeuvrebouwers* en tot slot de schrijvers die al minimaal vijf projectsubsidies c.q. werkbeurzen hebben ontvangen, de *ervaren schrijvers*.

In de 'starters'-groep zijn 54 aanvragen ontvangen, waarvan er 51 in behandeling konden worden genomen en 21 gehonoreerd. Voor de debutanten waren maximaal acht subsidies van € 10.000 beschikbaar; de subsidiebandbreedte voor de aanvragers voor een derde boek loopt van € 5.000 tot € 30.000.

Debutanten:

Patrick Bassant voor een roman (*Wereldbibliotheek*) - € 10.000

Annemarie de Gee voor een roman (*Atlas Contact*) - € 10.000

Rosan Hollak voor een roman (*De Bezige Bij*) - € 10.000

Shira Keller voor een roman (*Podium*) - € 10.000

Kaweh Modiri voor een roman (*Thomas Rap*) - € 10.000

Lodewijk Petram voor een non-fictieboek (*Atlas Contact*) - € 10.000

Ellen van Velzen voor een kinderboek (*Lemniscaat*) - € 10.000

Kira Wuck voor een dichtbundel (*Podium*) - € 10.000

voor het schrijven van een derde boek:

Martin Michael Driessen voor een roman (*Wereldbibliotheek*) - € 15.000

Mira Feticu voor een roman (*De Geus*) - € 7.500

Viktor Frölke voor een roman (*Thomas Rap*) - € 7.500

Rein Gerritsen voor een roman – derde deel in trilogie (*Lemniscaat*) - € 7.500

Saskia Goldschmidt voor een roman (*Cossee*) - € 7.500
Thomas Heerma van Voss voor een verhalenbundel (*Thomas Rap*) - € 7.500
Willem Jardin voor een roman (*Querido*) - € 7.500
Marije Langelaar voor een roman (*De Arbeiderspers*) - € 7.500
Jamal Ouariachi voor een roman (*Querido*) - € 15.000
Mirjam Pool voor een non-fictieboek (*Atlas Contact*) - € 10.000
Bart Slijper voor een non-fictieboek (*Prometheus/Bert Bakker*) - € 20.000
Ivo Victoria voor een roman (*De Bezige Bij Antwerpen*) - € 25.000
Robert Vuijsje voor een roman (*Nijgh & Van Ditmar*) - € 7.500

Voor de *oeuvrebouwers* loopt de subsidiebandbreedte van € 5.000 tot € 50.000. In totaal werden 79 aanvragen ontvangen waarvan er 77 in behandeling konden worden genomen en 61 gehonoreerd:

Reggie Baay voor een non-fictieboek (*Athenaeum-Polak & Van Gennep*) - € 15.000
Jan Baeke voor een dichtbundel (*De Bezige Bij*) - € 35.000
Mirjam Boelsums voor haar derde roman (*Atlas Contact*) - € 25.000
Alex Boogers voor een novelle en voor een roman (beide *Podium*) - € 12.500 & € 20.000
Chrétien Breukers voor een essaybundel (*De Weideblik*) - € 10.000
Borislav Čičovački voor een romantrilogie (*Atlas Contact*) - € 10.000
A.H.J. Dautzenberg voor een roman (*Atlas Contact*) - € 25.000
Mathijs Deen voor een non-fictieboek (*Thomas Rap*) - € 12.500
Johan Faber voor een tweede roman (*Nijgh & Van Ditmar*) - € 10.000
Anne Feddema voor een eerste Friestalige roman (*AFÚK*) - € 10.000
Simon van der Geest voor een jeugdroman (*Querido kinderboek*) - € 25.000
Sanneke van Hassel voor haar tweede roman (*De Bezige Bij*) - € 20.000
Daan Heerma van Voss voor een roman (*De Bezige Bij*) - € 15.000
Robbert-Jan Henkes als aandeel in een met Erik Binder-voet te schrijven bundel kinderpoëzie (*De Harmonie*) - € 5.000
Rozalie Hirs voor een dichtbundel (*Querido*) - € 20.000
Lucas Hirsch voor zijn vierde dichtbundel (*De Arbeiderspers*) - € 15.000
Sylvia Hubers voor een dichtbundel (*Prometheus*) - € 7.500
René Huigen voor een roman en voor een dichtbundel (beide *De Bezige Bij*) - € 15.000 & € 30.000
Auke Hulst voor een roman (*Ambo|Anthos*) - € 20.000
Christel Jansen voor een non-fictieboek (*Balans*) - € 15.000

Marco Kamphuis voor een roman (*Wereldbibliotheek*) - € 15.000
Marie Kessels voor een roman (*De Bezige Bij*) - € 50.000
Esther de Koning voor een eerste jeugdroman (*Azul Kids Press*) - € 7.500
Erik Lindner voor een roman (*De Bezige Bij*) - € 10.000
Stijn van der Loo voor twee romans (beide *Querido*) - € 30.000 & € 30.000
Jannah Loontjens voor haar derde dichtbundel (*Ambo|Anthos*) - € 10.000
Renée van Marissing voor haar derde roman (*Atlas Contact*) - € 7.500
Sipko Melissen voor een roman (*Van Oorschot*) - € 10.000
Dik van der Meulen voor een non-fictieboek (*Boom*) - € 25.000
Janny van der Molen voor een verhalend non-fictiejeugdboek (*Ploegsma*) - € 7.500
Erik Nieuwenhuis voor een derde roman (*Thomas Rap*) - € 15.000
Richard de Nooy voor een roman-in-verhalen (*Nijgh & Van Ditmar*) - € 15.000
Rashid Novaire voor een roman (*Ambo|Anthos*) - € 25.000
Cyrille Offermans voor een essaybundel (*Cossee*) - € 10.000
Bouke Oldenhof voor een toneeltekst (*Bornmeer/Tryater*) - € 7.500
Vincent Overeem voor een derde roman (*De Bezige Bij*) - € 20.000
David Pefko voor een roman (*Prometheus*) - € 10.000;
Linda Polman voor een non-fictieroman (*Bertram + de Leeuw*) - € 10.000
Anna van Praag voor een young adult-roman (*Lemnis-caat*) - € 7.500
Alexis de Roode voor zijn eerste roman (*Podium*) - € 10.000
Gideon Samson voor een verhalenbundel voor kinderen (*Leopold*) - € 25.000
Elske Schotanus voor een Friestalige roman in verhalen en fragmenten (*AFÚK*) - € 15.000
Jan Paul Schutten voor een non-fictiejeugdboek (*Gottmer*) - € 20.000
Pauline Slot voor een roman (*De Arbeiderspers*) - € 20.000
Janneke Spoelstra voor een Friestalige roman (*AFÚK*) - € 20.000
F. Starik voor een roman-in-zeer-korte-verhalen (*Nieuw Amsterdam*) - € 20.000
Mustafa Stitou als aanvulling voor een dichtbundel (*De Bezige Bij*) - € 25.000
Michiel van Straten voor een non-fictieboek (*Atlas Contact*) - € 8.000
Meindert Talma voor het tweede deel van de romancyclus *Nederlands Onbekendste Popster* (*Passage/Excelsior*) - € 10.000
Willem Thies voor zijn vierde dichtbundel (*Podium*) - € 15.000
Anneloes Timmerije voor een historische roman (*De Geus*) - € 30.000

Florence Tonk als aanvulling voor haar derde dichtbundel (*Nieuw Amsterdam*) - € 5.000
Carolina Trujillo voor haar vierde roman (*Querido*) - € 20.000
Lot Vekemans voor haar tweede roman (*Cossee*) - € 7.500
Arjan Visser voor een roman (*Atlas Contact*) - € 30.000
Bette Westera voor een bundel kinderroëzie (*Gottmer*) - € 15.000
Hannah van Wieringen voor een tweede verhalenbundel (*De Harmonie*) - € 15.000
Anna Woltz voor een jeugdroman (*Querido kinderboek*) - € 15.000.

Voor de ervaren schrijvers loopt de subsidiebandbreedte van € 5.000 tot € 30.000. In totaal werden 42 aanvragen ontvangen waarvan er 7 werden ingetrokken of buiten behandeling gesteld. 35 aanvragen konden worden gehonoreerd:

Jan van Aken voor een historische roman (*Querido*) - € 30.000
Rodaan Al Galidi voor het voltooien van een roman (*De Bezige Bij Antwerpen*) - € 7.500
Kees van Beijnum voor het voltooien van een roman (*De Bezige Bij*) - € 10.000
Jana Beranová voor een cross-over bundel met proza en poëzie (*De Geus*) - € 7.500
Ienne Biemans voor een jeugdboek (*Gottmer*) - € 15.000
Erik Bindervoet voor een dichtbundel & als aandeel in een met Robbert-Jan Henkes te schrijven bundel kinderroëzie (beide *De Harmonie*) - € 15.000 & € 5.000
Alfred Birney voor een roman (*In de Knipscheer*) - € 15.000
Marion Bloem voor een (soort) autobiografie (*De Arbeiderspers*) - € 15.000
Hafid Bouazza voor een roman (*Prometheus*) - € 30.000
Tsead Bruinja voor een dichtbundel (*Cossee*) - € 20.000
Frans Budé als aanvulling voor een dichtbundel (*Meulenhoff*) - € 10.000
Lida Dijkstra voor een kinderboek (*Moon*) - € 10.000
Peter Drehmans voor een dichtbundel (*Marmer*) - € 7.500
Bibi Dumon Tak voor een non-fictiekinderboek (*Querido kinderboek*) - € 15.000
Esther Gerritsen voor een roman (*De Geus*) - € 30.000
Wouter Godijn voor een dichtbundel (*Atlas Contact*) - € 20.000
Jacob Groot voor een roman (*De Harmonie*) - € 30.000
Geert van der Kolk voor een roman (*Nieuw Amsterdam*) - € 25.000
Willem Melchior voor een autobiografische roman (*Atlas Contact*) - 30.000
Christine Otten voor een roman (*Atlas Contact*) - € 25.000
Ilya Leonard Pfeijffer voor een autobiografische roman-in-brieven (*De Arbeiderspers*) - € 30.000

Daan Remmerts de Vries voor een prentenboek (*Lemniscaat*) - € 5.000
L.F. Rosen voor een dichtbundel (*Liverse*) - € 20.000
Kees Ruys voor een non-fictiereisboek (*Atlas Contact*) - € 30.000
Karlijn Stoffels als aandeel in een met Martine Letterie te schrijven jeugdroman (*Leopold*) - € 10.000
P.F. Thomése voor een roman (*Atlas Contact*) - € 30.000
Edward van de Vendel voor een adolescentenroman (*Querido kinderboek*) - € 25.000
Dolf Verroen voor een jeugdboek (*Leopold*) - € 5.000
Carolijn Visser voor een non-fictieboek (*Atlas Contact*) - € 25.000
Henk van der Waal voor een essaybundel (*Querido*) - € 10.000
Elly de Waard voor een dichtbundel (*De Harmonie*) - € 25.000
Dirk van Weelden voor een essaybundel (*Atlas Contact*) - € 30.000
Menno Wigman voor een dichtbundel (*Prometheus*) - € 30.000
Gerrit Jan Zwier voor een non-fictiereisboek (*Atlas Contact*) - € 7.500.

Intercultureel beleid

Het jaar 2013 stond in het teken van de overgang van apart beleid naar integratie binnen het reguliere beleid. Na 12 jaar Intercultureel beleid, waarin het Nederlands Letterenfonds meedeelde aan vele projecten die culturele verscheidenheid in de Nederlandstalige literatuur bevorderen, zijn de ondersteuningsmogelijkheden voor Interculturele letteren opgenomen in bestaande regelingen voor projectwerkbeurzen, residenties en manifestaties.

Dit jaar won het Fonds advies in over drie **manuscripten** (Turks, Farsi en Arabisch). Twee daarvan waren al in 2012 bij het Fonds binnengekomen. De manuscripten zijn ter beoordeling voorgelegd aan externe lezers.

Drie **coachingtrajecten** zijn in 2013 gecontinueerd. Het gaat om de schrijvers Ka Pui Cheung (coach: Annette de Vries), Liliana Erasmus (coach: Claire Hülsenbeck) en Elodie Heloise (coaching bij het schrijven van een eerste roman door Annette de Vries; Heloise debuteerde eind 2012 met de verhalenbundel *Woestijnzand* bij uitgeverij In de Knipscheer). De kosten voor het Letterenfonds kwamen hiervoor op totaal € 2.500.

De bijzondere leerstoel **West-Indische Letteren** is in 2006 ingesteld door de Stichting Instituut ter Bevordering van de Surinamistiek (IBS) bij de Universiteit van Amsterdam en wordt bezet door prof. dr. Michiel van Kempen. In 2013 ging de leerstoel zijn achtste jaar in, met meer dan tien lopende promotieonderzoeken. Het curatorium bestaat uit medewerkers/bestuurders van de UvA, het IBS en het Fonds. Het Fonds beheert tot afloop van het academisch jaar 2013-2014 de financiën. In 2013 werd totaal € 6.000 geïnvesteerd.

Beeldend kunstenaar Moritz Ebinger ontving in 2013 subsidie van het Mondriaan Fonds voor zijn project *Terug naar de Antilla*, een viertalig kunstboek voor kinderen op Aruba. Ebinger en het Mondriaan Fonds zochten contact met het Letterenfonds voor een literaire bijdrage. Het Fonds vond de Arubaanse kinderboekenschrijfster Liliana Erasmus bereid het verhaal te schrijven, en liet de Nederlandse tekst vertalen door Laura Watkinson (in het Engels) en Diego Puls (in het Spaans). De auteur zorgde voor de vertaling in het Papiamentu. Het Letterenfonds droeg in totaal € 720 bij in de kosten van het project.

Ten behoeve van de bemiddeling en promotie van migrantenschrijvers werd de brochure *Vijf boeken van Wereldschrijvers* gemaakt, waarin de laatste, nog te publiceren boeken van Babah Tarawally, Alexandro Barjas, Nasim Khaksar, Emad Fouad en Lamia Makaddam worden geïntroduceerd. De brochure (oplage: 200 ex.) is breed verspreid onder Nederlandse uitgeverij, die voor de vertaal- of productiekosten subsidie kunnen aanvragen. De auteurs hebben inmiddels onderdak gevonden bij respectievelijk uitgeverij Atlas/Contact, Saqi Books London, Cossee en Douane / Uitgeverij P. Het Fonds produceerde daarnaast de documentaire *Alles zit in mijn herinnering*, een filmportret van zes schrijvers over hun schrijverschap in Nederland en hun land van herkomst.

In 2013 werd voor de laatste keer het **Literair Café Intercultureel** georganiseerd, ter afsluiting van 12 jaar Intercultureel beleid. (Zie ook Bijlage 4.) Het Café – een podium waar bekende Nederlandse schrijvers collega's met een dubbele culturele achtergrond voor het voetlicht brengen – kende een dubbele aflevering. Op 24 maart traden bij Passaport in Brussel Alphonse Muambi (Congo), Babah Tarawally (Sierra Leone) en Sayadin Hersi (Somalië) en Jean Bofane (Congo) op. Laatstgenoemde is als schrijver actief in België, de andere drie wonen, schrijven en publiceren in Nederland. In het intieme lunchcafé Toukoul verhaalden de schrijvers over de toekomst van hun continent Afrika, daartoe uitgenodigd door gastvrouw Olivia Rutazibwa. Het Café maakte deel uit van het Passa Porta Festival en werd mede georganiseerd door PEN Vlaanderen. Drie dagen later, op 27 maart, vond in het nieuwe filmmuseum EYE de finale aflevering plaats. Schrijvers Manon Uphoff, Abdelkader Benali en Yasmine Allas gingen met de volgende dichters en schrijvers in gesprek: Emad Fouad (Egypte/België), Lamia Makaddam (Tunesië/Nederland) en Fatena Al Ghorra (Palestina/België), Alexandro Barjas (Libanon/Nederland), Alphonse Muambi (Congo/Nederland) en Babah Tarawally (Sierra Leone/Nederland). Halverwege werd de documentaire *Alles zit in mijn herinnering* vertoond. De avond eindigde met de documentaire *UTAC – tussen Kaapverdië en Rotterdam* over de Kaapverdiaans-Nederlandse schrijver Guilherme Mendes da Silva wiens boek *De humeuren van meneer Utac* door het Letterenfonds werd ondersteund.

Projectwerkbeurzen voor literair vertalers

*stimuleringsbeurs

Met de projectwerkbeurzen voor literair vertalers investeert het Fonds in de kwaliteit van nog tot stand te komen literaire vertalingen in het Nederlands in alle genres: romans, verhalen, literaire non-fictie, poëzie, drama, en kinder en jeugdboeken. Aanvragen kunnen zowel worden ingediend door (meer) ervaren vertalers als door recent gedebuteerde literaire vertalers. Voor de vertaling dient een Modelcontract te zijn afgesloten met een professionele uitgever. Bij de beoordeling spelen onder meer de literaire kwaliteit en de moeilijkheidsgraad van de brontekst en de literaire (vertaal)kwaliteit van eerder werk van de aanvrager een belangrijke rol.

In 2012 zijn in totaal 209 aanvragen ontvangen, waarvan er 4 niet ontvankelijk waren of zijn ingetrokken. In totaal 184 aanvragen konden worden gehonoreerd. Daaronder waren 11 toekenningen aan nieuwe aanvragers, van wie er 7 recent waren gedebuteerd (stimuleringsbeurzen):

Heijo Alting voor de vertaling uit het Spaans van Emiliano Monge *El cielo árido*, Wereldbibliotheek, € 4.050

Gerda Baardman voor de vertaling uit het Engels van Eleanor Catton *The Luminaries*, Anthos, € 14.515

Shulamith Bamberger voor de vertaling uit het Hebreeuws van Hila Blum *Habikoer*, De Bezige Bij, € 14.850

Paul Beers voor de vertaling uit het Duits van Robert Menasse *Der europäische Landsbote*, De Arbeiderspers, € 2.700

Jos den Bekker voor de vertaling uit het Spaans van Tomás González *La luz difícil*, Signatuur, € 3.375 en Javier Cercas *Las leyes de la frontera*, De Geus, € 11.475

Lidwien Biekman voor de vertaling uit het Engels van Margaret Atwood *MaddAddam*, Prometheus, € 12.825 en Paul Harding *Enon*, Querido, € 6.750

Femke Blekkingh-Muller voor de vertaling uit het Deens van Christian Jungersen *Du forsvinder*, De Geus, € 8.100 en voor de vertaling uit het Noors van Jo Nesbø *Doktor Proktor og det store gullrøveriet*, Lemniscaat, € 4.050

Yolanda Bloemen voor de vertaling uit het Russisch van Gajto Gazdanov *Het fantoom van Alexander Wolf*, Cossee, € 6.750 en Lev Tolstoj *Sobranie sotsjinenij*, Van Oorschot, € 32.400

Yond Boeke voor de vertaling uit het Italiaans van Umberto Eco *Storia delle terre e dei luoghi leggendari*, Bert Bakker, € 8.775

Ernst de Boer voor de vertaling uit het Engels van Maggie O'Farrell *Instructions for a Heatwave*, Artemis & co, € 4.050

Anneke Bok voor de vertaling uit het Engels van Colm Tóibín *The Testament of Mary*, De Geus, € 2.700 en Richard House *The Kills*, De Geus, € 22.950

Hans Boland voor de vertaling uit het Russisch van Alexander Poesjkin *Verzameld werk (deel 8)*, Papieren Tijger, € 12.150

Adri Boon voor de vertaling uit het Spaans van Albert Sánchez Pinol *Victus*, Signatuur, € 22.950

Edu Borger voor de vertaling uit het Frans van Georges

Perec *Le Condottière*, De Arbeiderspers, € 8.100

Sytske Breunese voor de vertaling uit het Turks van Ayşe Kulin *Veda*, De Geus, € 3.040

Paul Bruijn voor de vertaling uit het Engels van Sinclair Lewis *Babbitt*, Van Oorschot, € 12.150

Edgar de Bruin voor de vertaling uit het Tsjechisch van Emil Hakl *Pravidla smesného chování*, Voetnoot, € 4.050 en Michal Viewegh *Povidky o lásce*, Voetnoot, € 1.350 en Markéta Pilátová *Má nejmilejší kniha*, De Geus, € 10.800

Miriam Bunnik voor de vertaling uit het Italiaans van Margaret Mazzantini *Mare al mattino*, Wereldbibliotheek, € 1.350

Sjaak Commandeur voor de vertaling uit het Engels van E.L. Doctorow *Andrew's Brain*, De Bezige Bij, € 5.400

Brigitte Coopmans voor de vertaling uit het Spaans van Emiliano Monge *El cielo árido*, Wereldbibliotheek, € 4.050 en Juan Gabriel Vásquez *Las reputaciones*, Signatuur, € 4.050

Kiki Coumans voor de vertaling uit het Frans van Daniel Pennac *Journal d'un corps*, De Arbeiderspers, € 5.400 en Colette *Een keuze uit het werk*, De Arbeiderspers, € 16.200

Bernadette Custers voor de vertaling uit het Noors van Simon Stranger *Verdensredderne*, Van Goor, € 3.375 en voor de vertaling uit het Zweeds van Endre Lund Eriksen *Den sommere pappa ble homo*, Meulenhoff, € 4.725

Tatjana Daan voor de vertaling uit het Frans van Daniel Pennac *Journal d'un corps*, De Arbeiderspers, € 5.400

Harm Damsma voor de vertaling uit het Engels van Nadeem Aslam *The Blind Man's Garden*, Atlas Contact, € 8.100 en Ayana Mathis *The Twelve Tribes of Hattie*, Atlas Contact, € 5.740 en George Saunders *Tenth of December*, Podium, € 4.050

Liesbeth Dillo voor de vertaling uit het Italiaans van Fabio Stassi *L'ultimo ballo di Charlot*, Ambo/Anthos, € 6.075

Hans Driessen voor de vertaling uit het Duits van Alfred Döblin *Berlin Alexanderplatz*, Wereldbibliotheek, € 23.550 en Michael Kumpfmüller *Die Herrlichkeit des Lebens*, Van Gennep, € 3.040

Arie van der Ent voor de vertaling uit het Russisch van Nikolaj Gogol *Hanz Küchelgarten*, De Wilde Tomaat, € 5.400 en Marina Stepnova *Zjensjtsjijny Lazarja*, De Geus, € 12.825

Jan Fastenau voor de vertaling uit het Engels van Jeremy Page *The Collector of Lost Things*, Nieuw Amsterdam, € 14.850

Peter Gelauff voor de vertaling uit het Spaans van Javier Sebastián *El ciclista de Chernóbil*, Wereldbibliotheek, € 5.400

Molly van Gelder voor de vertaling uit het Engels van Jennifer Clement *Prayers for the Stolen*, De Bezige Bij, € 6.075

Mieke Geuzebroek voor de vertaling uit het Italiaans van Beppe Fenoglio *La malora; La paga del sabato*, De Bezige Bij, € 4.725

Aline Glastra van Loon voor de vertaling uit het Spaans van Javier Marías *Mala índole*, J.M. Meulenhoff, € 5.400 en Roberto Bolaño *Amberes*, Lebowsky, € 2.025

Guido Golüke voor de vertaling uit het Engels van Donald Barthelme van 41 verhalen uit *Forty Stories* en

Sixty Stories, Atlas Contact, € 14.850

Marianne Gossijne voor de vertaling uit het Frans van Amin Maalouf *Les désorientés*, De Geus, € 11.475

Eef Gratama voor de vertaling uit het Frans van Yasmina Reza *Heureux les heureux*, De Bezige Bij, € 4.725

Martin de Haan voor de vertaling uit het Frans van Jean Echenoz *14*, De Geus, € 2.700 en Michel Houellebecq *Configurations du dernier rivage*, De Arbeiderspers, € 10.125

Jan van der Haar voor de vertaling uit het Italiaans van Francesca Melandri *Più alto del mare*, Cossee, € 4.050 en Roberto Saviano *Zero zero zero*, De Bezige Bij, € 12.150

Marion Hardoer voor de vertaling uit het Duits van Michael Kumpfmüller *Die Herrlichkeit des Lebens*, Van Gennep, € 3.040

Goverdien Hauth-Grubben voor de vertaling uit het Duits van Sibylle Berg *Vielen Dank für das Leben*, Signatuur, € 10.125 en Judith Schalansky *Atlas der abgelegenen Inseln*, Signatuur, € 4.050 en David Wagner *Leben*, Atlas Contact, € 6.075

Marja-Leena Hellings voor de vertaling uit het Fins van Sofi Oksanen *Kun kyyhkyset katosivat*, Ambo/Anthos, € 9.450 en Leena Lander *Liekin Lapset*, Wereldbibliotheek, € 10.125 en Sofi Oksanen *Stalinin lehmät*, Anthos, € 4.050

Joop van Helmond voor de vertaling uit het Engels van Bill Cheng *Southern Cross The Dog*, Ambo/Anthos, € 9.450

Ria van Hengel voor de vertaling uit het Duits van Friedrich Nietzsche *Also sprach Zarathustra*, De Arbeiderspers, € 13.500 en W.G. Sebald *Über das Land und das Wasser*, De Bezige Bij, € 10.800

Robbert-Jan Henkes voor de vertaling uit het Engels van Andy Stanton *What's for Dinner, Mr Gum?*, Hoogland & Van Klaveren, € 1.350

Tineke Hillegers-Zijlmans voor de vertaling uit het Spaans van Antonio Muñoz Molina *Todo lo que era sólido*, De Geus, € 3.375

Nicolette Hoekmeijer voor de vertaling uit het Engels van Nathaniel Rich *Odds Against Tomorrow*, Ambo/Anthos, € 9.450 en Nathan Filer *The Shock of the Fall*, Ambo/Anthos, € 7.425

Rokus Hofstede voor de vertaling uit het Frans van Charles Baudelaire *Journaux intimes*, Voetnoot, € 4.050

Jeanne Holierhoek voor de vertaling uit het Frans van Henri Bergson *Essai sur les données immédiates de la conscience*, Boom, € 9.450

Irene 't Hooft voor de vertaling uit het Turks van Ayşe Kulin *Veda*, De Geus, € 3.040

Sylvie Hoyinck voor de vertaling uit het Hebreeuws van Assaf Gavron *Hagiva*, Nieuw Amsterdam, € 13.500

Astrid Huisman* voor de vertaling uit het Engels van Jennie Rooney *Red Joan*, Artemis & co, € 8.100

Sjaak de Jong voor de vertaling uit het Engels van Donna Tartt *The Goldfinch*, De Bezige Bij, € 8.100 en Yiyun Li *Kinder Than Solitude*, Atlas Contact, € 10.125

Jenny de Jonge voor de vertaling uit het Engels van Rebecca Stead *Liar & Spy*, Querido, € 4.050 en Kevin Brooks *The Bunker Diary*, De Harmonie, € 5.400 en Julie Berry *All the Truth That's In Me*, Gottmer, € 6.075

Marianne Kaas voor de vertaling uit het Frans van Jorge

Semprún *Exercices de survie*, J.M. Meulenhoff, € 2.700

Corine Kisling voor de vertaling uit het Engels van Tim Parks *Italian Ways*, De Arbeiderspers, € 6.750

Frieda Kleinjan-van Braam voor de vertaling uit het Spaans van Antonio Muñoz Molina *Todo lo que era sólido*, De Geus, € 3.375

Ankie Klotwijk voor de vertaling uit het Engels van Maggie O'Farrell *Instructions for a Heatwave*, Artemis & co, € 4.050

Inge Kok voor de vertaling uit het Engels van Kate Atkinson *Life After Life*, Atlas Contact, € 16.200

Ko Kooman voor de vertaling uit het Engels van Jhumpa Lahiri *The Lowland*, J.M. Meulenhoff, € 14.850

Maartje de Kort voor de vertaling uit het Portugees van José Saramago *Claraboia*, J.M. Meulenhoff, € 8.775

Bartho Kriek voor de vertaling uit het Engels van Evan S. Connell *Mrs Bridge* en *Mr Bridge*, Lebowski, € 25.650

Patty Krone voor de vertaling uit het Italiaans van Umberto Eco *Storia delle terre e dei luoghi leggendari*, Bert Bakker, € 8.775

Sophie Kuiper* voor de vertaling uit het Fins van Salla Simukka *Punainen kuin veri*, Clavis, € 3.375 en Sofi Oksanen *Stalinin lehmät*, Anthos, € 4.050

Barbara de Lange voor de vertaling uit het Engels van Claire Messud *The Woman Upstairs*, Ambo/Anthos, € 12.150 en Stuart Nadler *Wise Men*, Prometheus, € 12.825 en Natalie Haynes *The Amber Fury*, Prometheus, € 10.125

Paul van der Lecq voor de vertaling uit het Engels van Donna Tartt *The Goldfinch*, De Bezige Bij, € 8.100

Auke Leistra voor de vertaling uit het Engels van Patrick Flanery *Fallen Land*, De Bezige Bij, € 12.150 en Alison Moore *The Lighthouse*, De Arbeiderspers, € 4.725 en Alberto Manguel *An Unbirthday Letter to Cees Nooteboom*, De Bezige Bij, € 1.000 en Kevin Barry *Een selectie verhalen*, De Bezige Bij, € 7.425

Harrie Lemmens voor de vertaling uit het Portugees van Michel Laub *Diário da queda*, Ambo/Anthos, € 5.400 en Daniel Galera *Barba ensopada de sangue*, Atlas Contact, € 20.250

Nan Lenders voor de vertaling uit het Engels van Paul Theroux *The Last Train to Zona Verde*, Atlas Contact, € 12.150 en Richard House *The Kills*, De Geus, € 16.200

Kim Liebrand* voor de vertaling uit het Zweeds van Jonas Gardell *Torka aldrig tårar utan handskar 1: Kärleken*, € 4.050 en *Torka aldrig tårar utan handskar 2: Sjukdomen*, € 4.050 en *Torka aldrig tårar utan handskar 3: Döden*, De Geus, € 4.725

Saskia van der Lingen voor de vertaling uit het Engels van Patrick deWitt *Ablutions*, Nijgh & Van Ditmar, € 3.375 en Amos Oz *Jews and Words*, De Bezige Bij, € 8.100

Nelleke van Maaren voor de vertaling uit het Engels en Duits van Jonathan Franzen *The Kraus Project*, Prometheus, € 4.050 en voor de vertaling uit het Engels van George Orwell *Diaries*, De Arbeiderspers, € 10.125

Silvia Marijnissen voor de vertaling uit het Chinees van Mo Yan *Tanxiangxing*, De Geus, € 37.800

Maydo van Marwijk Kooij voor de vertaling uit het Zweeds van Johannes Anyuru *En storm kom från paradiset*, De Geus, € 6.750

Caroline Meijer voor de vertaling uit het Engels van Patrick deWitt *Ablutions*, Nijgh & Van Ditmar, € 3.375

Kees Meiling voor de vertaling uit het Hebreeuws van David Vogel *Viennese Romance*, Athenaeum - Polak & Van Gennep, € 10.800

Yves Menheere voor de vertaling uit het Chinees van Mo Yan *[De Wijnrepubliek]*, De Geus, € 19.575

Janny Middelbeek-Oortgiesen voor de vertaling uit het Zweeds van Johanna Holmström *Asfaltsänglar*, Atlas Contact, € 7.425

Niek Miedema voor de vertaling uit het Engels van Nadeem Aslam *The Blind Man's Garden*, Atlas Contact, € 8.100 en Ayana Mathis *The Twelve Tribes of Hattie*, Atlas Contact, € 5.740 en George Saunders *Tenth of December*, Podium, € 4.050

Marianne Molenaar voor de vertaling uit het Noors van Karl Ove Knausgård *Min kamp 5*, € 24.975 en *Min kamp 6*, De Geus, € 47.250

Liesbeth van Nes voor de vertaling uit het Duits van Timur Vermes *Er ist wieder da*, Bezige Bij Antwerpen, € 8.100

Arjaan van Nimwegen voor de vertaling uit het Engels van Donna Tartt *The Goldfinch*, De Bezige Bij, € 8.100

Jan de Nijs voor de vertaling uit het Engels van Eleanor Catton *The Luminaries*, Anthos, € 14.515

Frans Oosterholt voor de vertaling uit het Catalaans van Mercè Rodoreda *El carrer de les Camèlies*, Menken Kasander & Wigman, € 6.075 en Mercè Rodoreda *Jardí vora el mar*, Menken Kasander & Wigman, € 6.075

Marcel Otten voor de vertaling uit het IJslands van Hallgrímur Helgason *Konan Vid 1000*, De Arbeiderspers, € 21.600 en Steinunn Sigurdardóttir *Góði elskhuginn*, World Editions, € 5.400

Hilde Pach voor de vertaling uit het Hebreeuws van A.B. Yehoshua *Chesed Sefaradi*, Wereldbibliotheek, € 18.900

Harry Pallemans voor de vertaling uit het Engels van Grace McCleen *The Professor of Poetry*, Atlas Contact, € 9.450 en Alain de Botton *The News*, Atlas Contact, € 4.050

Asker Pelgrom* voor de vertaling uit het Italiaans van Mario Rigoni Stern *Il sergente nella neve*, De Arbeiderspers, € 3.375

Irma Pieper voor de vertaling uit het Tsjechisch van Milena Jesenska *Cesta k jednoduchosti*, Voetnoot, € 675

Inge Pieters voor de vertaling uit het Engels van Hugh Aldersey-Williams *Anatomies*, Thomas Rap, € 8.100 en Yuval Noah Harari *Sapiens. A Short History of Mankind*, Thomas Rap, € 12.825

Els van der Pluijm voor de vertaling uit het Italiaans van Roberto Calasso *L'Ardore*, Wereldbibliotheek, € 2.700

Barber van de Pol voor de vertaling uit het Engels en Duits van Jonathan Franzen *The Kraus Project*, Prometheus, € 4.050

Cora Polet voor de vertaling uit het Zweeds van Per Olov Enquist *Liknelse Boken*, Ambo/Anthos, € 8.100

Djûke Poppinga voor de vertaling uit het Arabisch van Nihad Siries *al-Samt wa al-sakhab*, Van Gennep, € 6.075

Arie Pos voor de vertaling uit het Portugees van Ronaldo Wrobel *Traduzindo Hannah*, De Geus, € 8.100

Wendy Prins voor de vertaling uit het Zweeds van Peter

Fröberg Idling *Sang till den storm som ska komma*, Nieuw Amsterdam, € 8.775

Annemarie Raas voor de vertaling uit het Fins van Katja Kettu *Kättilö*, De Arbeiderspers, € 7.425

Nadia Ramer* voor de vertaling uit het Engels van Vadey Ratner *In the Shadow of the Banyan*, Van Gennep, € 4.390

José Rijnaarts voor de vertaling uit het Duits van Olga Grjasnowa *Der Russe ist einer, der Birken liebt*, Bezige Bij Antwerpen, € 8.100 en Eugen Ruge *Cabo de Gata*, De Geus, € 3.375

Lucie van Rooijen voor de vertaling uit het Engels van Elliot Perlman *The Street Sweeper*, Nieuw Amsterdam, € 16.200

Kathleen Rutten voor de vertaling uit het Engels van Parker Bilal *Dogstar Rising*, De Geus, € 9.450

Marioline Sabarte Belacortu voor de vertaling uit het Spaans van Mario Vargas Llosa *El héroe discreto*, Meulenhoff, € 13.500

Karina van Santen voor de vertaling uit het Engels van Hannah Kent *Burial Rites*, De Bezige Bij, € 5.740

Mara Schepers voor de vertaling uit het Italiaans van Margaret Mazzantini *Mare al mattino*, Wereldbibliotheek, € 1.350

Eugenie Schoolderman voor de vertaling uit het Spaans van Rafael Chirbes *En la orilla*, Signatuur, € 8.100

Roel Schuyt voor de vertaling uit het Macedonisch van Goce Smilevski *Razgovor so Spinoza*, Ambo/Anthos, € 5.400 en voor de vertaling uit het Albanees van Ismael Kadare *E penguara*, Van Gennep, € 4.050

Froukje Slofstra voor de vertaling uit het Russisch van Vasili Grossman *Verhalen*, Balans, € 24.300 en Lev Tolstoj *Sobranie sotsjinenij*, Van Oorschot, € 32.400

Manon Smits voor de vertaling uit het Italiaans van Melania Mazzucco *Limbo*, Atlas Contact, € 14.850 en Marco Marsullo *Atletico Minaccia Football Club*, Thomas Rap, € 5.400 en voor de vertaling uit het Engels van Emma Donoghue *Astray*, Atlas Contact, € 6.075

Marjo Stam* voor de vertaling uit het Italiaans van Federico De Roberto *La Paura*, Tiem, € 675

Paula Stevens voor de vertaling uit het Noors van Gabi Gleichmann *Udodelighetens elikser*, De Geus, € 18.900

Tjadine Stheeman voor de vertaling uit het Engels van T.C. Boyle *San Miguel*, Ambo/Anthos, € 2.700 en Christos Tsiolkas *Barracuda*, Anthos, € 3.375

Ruben Verhasselt voor de vertaling uit het Hebreeuws van Etgar Keret *Tsinorot*, Podium, € 5.400

Boukje Verheij voor de vertaling uit het Engels van David Leavitt *The Two Hotel Francforts*, De Harmonie, € 6.750

Joris Vermeulen voor de vertaling uit het Engels van John Sullivan *Pulphead*, De Bezige Bij, € 10.800 en Julie Otsuka *The Buddha in the Attic*, Dutch Media, € 4.050

Marijke Versluys voor de vertaling uit het Engels van Charles Palliser *Rustication*, Prometheus, € 11.475

Willem Visser voor de vertaling uit het Duits van G.W.F. Hegel *Grundlinien der Philosophie des Rechts*, Boom, € 13.500

Annemarie Vlaming voor de vertaling uit het Duits van Martin Horváth *Mohr im Hemd*, Ambo/Anthos, € 12.150 en Eva Menasse *Quasikristalle*, Atlas Contact, € 10.125

Ronald Vlek voor de vertaling uit het Engels van Julian Barnes *Levels of Life*, Atlas Contact, € 2.700 en Paul

Auster *Report from the Interior*, De Arbeiderspers, € 8.100

Pietha de Voogd voor de vertaling uit het Italiaans van Beppe Fenoglio *La malora; La paga del sabato*, De Bezige Bij, € 4.725

Onno Voorhoeve voor de vertaling uit het Engels van T.C. Boyle *San Miguel*, Ambo/Anthos, € 3.375 en Christos Tsiolkas *Barracuda*, Anthos, € 6.750

Bart Voorzanger voor de vertaling uit het Engels van Richard Dawkins *An Appetite for Wonder*, Nieuw Amsterdam, € 7.425

Martine Vosmaer voor de vertaling uit het Engels van Hannah Kent *Burial Rites*, De Bezige Bij, € 5.740

Arie van der Wal voor de vertaling uit het Spaans van Roberto Bolaño *La literatura nazi en América*, Lebowski, € 5.400 en Rafael Chirbes *En la orilla*, Signatuur, € 8.100

Laura Weeda* voor de vertaling uit het Engels van Vaddey Ratner *In the Shadow of the Banyan*, Van Gennep, € 4.390

Marja Wiebes voor de vertaling uit het Russisch van Lev Tolstoj *Sobranie sotsjinenij*, Van Oorschot, € 32.400

Frans van der Wiel voor de vertaling uit het Engels van Colum McCann *Transatlantic*, De Harmonie, € 10.800

Mark Wildschut voor de vertaling uit het Duits van Martin Heidegger *Die Frage nach der Technik*, € 2.025 en *Die Herkunft der Kunst und die Bestimmung des Denkens* en *Die Kunst und der Raum*, Vantilt, € 1.350 en Rüdiger Safranski *Goethe, Kunstwerk des Lebens*, Atlas Contact, € 36.450

Talentbeurzen

Master Literair Vertalen i.o. en VertalersVakschool

Ook in 2013 heeft het Nederlands Letterenfonds een aantal talentbeurzen gefinancierd voor studenten van de Master Literair Vertalen in Utrecht en de VertalersVakschool in Amsterdam. Met deze beurzen kunnen de meest getalenteerde studenten zich individueel laten begeleiden door een ervaren collega bij het maken van een substantiële vertaling. Het geldbedrag komt in zijn geheel ten goede aan de arbeidsuren van de begeleider. De uitreiking van de talentbeurzen aan de masterstudenten vond september 2013 plaats tijdens de officiële opening van de **Master Literair Vertalen** in het stadhuis van Antwerpen. De Nederlandse winnaars zijn **Eva Wisenburg** (Frans), **Ilse Barendregt** (Frans) en **Patricia Moerland** (Engels), allen van de Universiteit Utrecht. De Vlaamse beurs gaat naar Joëlle Feijen (Duits) van de KU Leuven. De vier studenten zijn uitgekozen vanwege hun grote motivatie, goede studieresultaten en zorgvuldige vertalingen.

De **VertalersVakschool** verdeelde de subsidie voor talentbeurzen in 2013 over vier begeleidingsprojecten, elk ten bedrage van 1.500 euro. Eén project is inmiddels afgerond, de andere drie lopen nog:

Jantsje Post vertaalde, onder begeleiding van Elly Schippers, uit het Duits *Eine Frau zu sehen* van Annemarie Schwarzenbach. De vertaling is inmiddels gepubliceerd bij Ad. Donker onder de titel *Een vrouw zien*.

Marianne van Reenen werkt, ook onder begeleiding van Elly Schippers, aan de vertaling uit het Duits van *Heimkehr in die Rothschildallee* van Stefanie Zweig.

Betty Klaassen verzorgt, onder begeleiding van Niek Miedema, de vertaling uit het Engels van *Ten Sorry Tales* van Mick Jackson.

Ada Duker werkt, onder begeleiding van Yond Boeke, aan de vertaling uit het Italiaans van *Mancarsi*, een korte roman van Diego De Silva.

Deskundigheidsbevordering i.s.m. het Expertisecentrum Literair Vertalen

Zie ook Bijlage 4, pagina 60-61.

Het Expertisecentrum Literair Vertalen (ELV) biedt beginnende literair vertalers in het Nederlands individuele ondersteuning in de vorm van **mentoraten**. Daarnaast biedt het ELV ook coachingstrajecten aan voor ervaren vertalers, hier is in 2013 geen gebruik van gemaakt. Het ELV verzorgt de aanvragen. De mentoraten worden voor de helft door het Letterenfonds betaald en voor de helft door het ELV. Bij deze opleidingsvorm wordt de beginnend vertaler begeleid door een ervaren vertaler bij het vertalen van een literair werk.

In 2013 werden vier mentoraten toegekend, waarvan twee projecten reeds in 2013 zijn afgerond:

vertaler: Kim Liebrand
mentor: Janny Middelbeek-Oortgiesen
titel: *Torka aldrig tårar utan handskar 1. Kärleken*
auteur: Jonas Gardell
brontaal: Zweeds

vertaler: Lucienne Pruijs
mentor: Gerrit Bussink
titel: *Das Judenauto*
auteur: Franz Fühmann
brontaal: Duits

vertaler: Willemijn Schretlen
mentor: Jeanne Holierhoek
titel: *Essai sur le don*
auteur: Marcel Mauss
brontaal: Frans

vertaler: Marten de Vries
mentor: José Rijnaarts
titel: *Rohstoff*
auteur: Jörg Fauser
brontaal: Duits

Pilot – beginnende vertalers in literaire tijdschriften i.s.m. het Expertisecentrum Literair Vertalen

Het Nederlands Letterenfonds startte in 2013 in het kader van de deskundigheidsbevordering voor literair vertalers een pilot-programma dat beginnende vertalers de gelegenheid biedt werk te publiceren in Nederlandse literaire tijdschriften. De pilot is gericht op de genres literair proza, literaire non-fictie en poëzie. Per jaar is een bedrag van € 20.000 beschikbaar, met een maximum van € 5.000 per literair tijdschrift.

In de drie aanvraagrondes van 2013 zijn in totaal zes aanvragen ingediend door de tijdschriften *Armada*, *De Gids*, *Hard//hoofd* en *Tirade*, samen goed voor een publieksbereik van 20.000 lezers (online en in druk). Alle aanvragen konden worden gehonoreerd:

Armada

Voor de vertaling van het verhaal 'Tres marineros y un ataud verde' van Francisco Coloane Cárdenas door vertalers Spaans Heleen Bos, Bodil Kok, Klaas Wijnsma met begeleiding van mentor Mariolein Sabarte Belacortu: € 430

De Gids

Voor de vertaling van de verhalen 'Los Padres' van Juan Benet, 'The School' van Roland Barthelme, 'Why I became a plumber' van Sara Maitland en 'El Condenado' van Rodrigo Fresán; en voor de vertaling van gedichten uit *Un Río, un Amor* en *Los Placeres Prohibidos* van Luis Cernuda en van uit *Hijos de la Ira* van Dámaso Alonso door vertalers Spaans Stijn Kleijne, Sandra Michiels en Sanne Verstraten met begeleiding van mentor Maarten Steenmeijer door Anna Binsbergen (Engels) met begeleiding van mentor Regina Willemse: € 5.000

Hard//hoofd

Voor de vertaling van het verhaal 'Sospechas Superfluas' van César Rosales-Miranda door Margo van der Valk (Spaans) met begeleiding van mentor Brigitte Coopmans: € 302

Tirade

Voor de vertaling van het verhaal 'The Crop' van Flannery O'Connor door Astrid Staartjes (Engels) met begeleiding van mentor Tjadine Stheeman: € 360

Voor de vertaling van de verhalen 'Szopka' van Zośka Papużanka, 'Der weite Weg zum Wasserspender' van Florian Illichmann-Rajchl, 'Nätkävuosi' (Aki Ollikainen) en 'White Egrets' van Derek Walcott door Lucia van Eden (Pools), Pieter Streutker (Duits), Sophie Kuiper (Fins) en Astrid Straatjes (Engels) met begeleiding van respectievelijk mentor Karol Lesman, Esther Ottens, Lili Ahonen en Maarten Elzinga: € 978

Voor de vertaling van de verhalen 'Chair' van Aminatta Forna, 'Every Leader Needs a Challenger in Chief' van Noreena Hertz, 'The Heroes of Intervention' van Ian Buruma en 'Zakira in Bahasa' van Linda Christanty door Sven Aalten (Indonesisch) en Astrid Staartjes (Engels) met begeleiding van mentor Maya Sutedja-Liem respectievelijk Tjadine Stheeman: € 468

Eregelden

Sinds 1992 werd door het Fonds de regeling eregelden uitgevoerd waarbij ongeveer 25 oudere schrijvers en vertalers een jaarlijks eregeld ontvingen. Deze regeling is in 2012 in opdracht van het Ministerie van OCW stopgezet; nieuwe toekenningen zijn niet meer mogelijk. Zij die reeds een eregeld kregen toegekend van het Nederlands Letterenfonds zullen dit ook in de toekomst blijven ontvangen.

Reeds voor 1960 verleende het toenmalige ministerie van CRM eregelden aan letterkundigen. Kunstenaarsverenigingen konden leden voor deze eregelden voordragen. In 1992 hevelde het ministerie het lopende 'eregeld budget' over naar het Fonds.

Een eregeld werd verleend op grond van de verdiensten van de schrijver of vertaler voor de Nederlandstalige of de Friestalige literatuur, de leeftijd van de schrijver en de daarmee verband houdende vermindering van de mogelijkheid het schrijver- en/of vertalerschap op de oude voet voort te zetten. De hoogte van de subsidie is maximaal 7.500 euro per jaar.

In 2013 ontvingen 21 schrijvers en vertalers een eregeld: H.H. ter Balkt, J.M.A. Biesheuvel, Remco Campert, Thérèse Cornips, Miep Diekmann, Aline Glastra van Loon, Anton Haakman, Margriet Heymans, Else Hoog, Gerrit Kouwenaar, Hannes Meinkema, Marga Minco, Els Pelgrom, Sybren Polet, Ton van Reen, Jean Schalekamp, Bea Vianen, Hans Vlek, Leo Vroman[†], Frans van Woerden en Aya Zikken[†].

[†] overleden in 2013

^{††} overleden in 2014

Reiskosten buitenland

Met ingang van 2013 zijn de eerdere reisbeursregeling voor schrijvers en vertalers in het Nederlands, de verblijfsbeurzen voor buitenlandse residenties en het zogenoemde schrijversprogramma buitenland samengebracht in de regeling Reiskosten buitenland.

Met deze regeling stelt het Letterenfonds bijdragen in de reiskosten beschikbaar aan Nederlands- of Friestalige auteurs en vertalers in het Nederlands voor deelname aan literaire programma's, manifestaties en/of promotie-activiteiten ten behoeve van vertaald eigen werk in het buitenland – de zogenoemde **promotiereizen**, dan wel ter vergoeding van reiskosten buitenland (inclusief Bonaire, Sint-Eustasius en Saba en Aruba, Curaçao en Sint Maarten) gemaakt ten behoeve van totstandkoming van nieuw literair werk – de zogenoemde **studiereizen**.

Daarnaast bieden de Nederlandse Taalunie, het Nederlands Letterenfonds en het Vlaams Fonds voor de Letteren sinds 2013 gezamenlijk aan buitenlandse vakgroepen Nederlands de gelegenheid om een gastschrijver te ontvangen. Naast vier vaste 'standplaatsen' zijn er ieder jaar twee roulerende plekken waarvoor elke vakgroep kan aanvragen. Meer informatie over dit nieuwe **gastschrijverprogramma 'buitenlandse Neerlandistiek'** is via de Nederlandse Taalunie te verkrijgen.

In 2013 zijn in totaal 77 aanvragen voor een **promotiereis** ontvangen en gehonoreerd:

11 januari: optreden **Jaap Blonk** in Buchhandlerekker Berlin, € 149
31 januari: Lezing **Kader Abdolah** Goethe Universiteit Frankfurt, € 271
18 februari-22 maart: Lezingentour **Jaap Blonk** door Australië en Nieuw Zeeland, € 1350
2-7 maart: Deelname **Frank Westerman** aan Adelaide Writers' Week, € 1449
6-12 maart: deelname **Alphonse Muambi** aan Uganda Int. Writers Conference, € 942
8-10 maart: Deelname **Tsead Bruinja** aan Stanza Poetry Festival Schotland, € 240
12 maart: **Stephan Enter** presentatie Duitse vertaling *Grip*, Berlin, € 144
13-17 maart: Optreden **Frans Budé** op boekenbeurs Leipzig, € 170
15-18 maart: Deelname **Frank Westerman** aan Libri Come Festival, Rome, € 460
19-21 maart: Deelname **Maike Hartjes**, **Gregor Seferens** en **Mark Hendriks** aan Baltic Comic Festival, Rendsburg, € 360
23- 25 maart: Optreden **Sylvia van Ommen** en **Maurice van der Bij** op Bologna Childrens Book Fair, € 970
23 -25 maart: Deelname **Tsead Bruinja** aan vertaalworkshop in Cardiff, Engeland, € 748
1-4 april: Gastcollege en concertlezing **Jan Brokken** Straatsburg, € 500
10-18 april: Deelname **Adriaan van Dis** aan Incroci di Sicilia Festival, Italië, € 550

11-16 april: **Nachoem Wijnberg** en **David Colmer** naar presentatie vertaling bundel Wijnberg in Londen, € 363

16 april: Boekpresentatie **Thomas Rosenboom** in Bratislava, Slowakije, € 455

15-18 april: Lesereise **Peter Buwalda** Hamburg, Leipzig, € 550

17-22 april: Deelname **Bart Nijstad** aan International Comics Future Festival, Polen, € 170

18-21 april: Deelname **Rebekka W.R. Bremmer** aan First Novel Festival Boedapest, € 440 en vertaalkosten, € 555

23-28 april: Deelname **Arnon Grunberg** aan Blue Metropolis Montreal Literary Festival, € 1085

24 -28 april: Deelname **Menno Wigman, Joke van Leeuwen** en **Bibi Dumon Tak** aan Festival voor Cultuur uit de Lage Landen in Wroclaw, Polen, € 892

1-5 mei: Deelname **Ester Naomi Perquin, Menno Wigman, Toon Tellegen, David Colmer** aan Brighton Arts Festival, Engeland € 1.200 en vertaalkosten, € 204

3-7 mei: Deelname **Kader Abdolah** aan festival Chiasso Letteraria Ticino, Zwitserland, € 360

14 mei: **Luuk van Middelaar** boekpresentatie *Passage to Europe*, Londen, € 305

15 mei: Deelname **Frank Westerman** aan European Literature Night, Londen, € 176

15-18 mei: Deelname **Sander Kollaard** en redacteur **Menno Hartman** aan European Festival of the First Novel, Kiel, Duitsland, € 350

17 mei-6 juni: Opvoering toneelbewerking *Afkomst*, **Rachid Novaire** in Berlijn, € 500

3-5 juni: Lesereise **Peter Buwalda** door Duitsland (Stuttgart, Frankfurt), € 152

8-16 juni: Deelname **Tsead Bruinja** aan vertaalworkshop en festival Ljubljana, € 350

20 juni-1 juli: Promotiebezoek **Wouter van Reek** aan Japan, € 1.369

6-13 juli: Deelname **Sasja Janssen** aan International Poetry Festival, Medellin, Colombia, € 2.000

20-30 augustus: Deelname **Abdelkader Benali** aan Summer Book Fest, Bosnië, € 300

20-24 augustus: Deelname **Ester Naomi Perquin** aan Days of Poetry and Wine Festival, Slovenië, € 270

29-31 augustus: Deelname **Merijn de Boer** aan Kikinda Short Story Festival, Servië, € 347

6-8 september: **Jan van Mersbergen** boekpresentatie Barcelona, € 171

7-11 september: Deelname **Frank Westerman** aan Open Book festival, Kaapstad, € 1.276

10-16 september: deelname **Herman Koch** aan Reykjavik International Literary Festival, IJsland, € 410

10-13 september: Deelname **Gerbrand Bakker** en **Margriet de Moor** aan Festival Of World Literature, Zagreb € 800

15-23 september: Promotiereis (tentoonstelling en presentatie) **Joost Swarte**, Buenos Aires, € 1.147

18-22 september: Deelname **Erik Lindner** aan Pordeone Literature Festival, Italië, € 319

20-22 september: Deelname **Joris Luyendijk** aan Hay Festival Segovia, Spanje, € 200

21-22 september: **Arnon Grunberg** lezing uit vertaling van de *Joodse Messias* in de Stadtkirche in Darmstadt, € 250

25-30 september: Deelname 6 stripauteurs - **Barbara**

Stok, Bart Nijstad, Eric Heuvel, Jeroen Funke, Jasper Rietman en **Dace Sietina** - aan Boomfest International Comics, Festival in Sint Petersburg (ihkv Nederland-Rusland jaar), € 2.100

26-29 september: Promotiereis **Rodaan Al Galidi** naar Macedonië i.v.m. presentatie vertaling *De autist en de postduif*, € 400

2-13 oktober: Lesereise **Adriaan van Dis** Zuid-Afrika i.v.m. vertaling *Tikkop*, € 1.250

2-3 oktober: **Connie Palmén** geeft een lezing uit vertaling *Logboek van een onbarmhartig jaar* in de Stadtkirche in Darmstadt, € 250

9-13 oktober: Deelname **Vrouwkje Tuinman** aan Poetry Nights, Londen, € 165

16 oktober-18 november: Promotiereis **Paul Glaser**, Verenigde Staten, € 1.380

13-17 oktober: Boekpresentatie **Arthur Japin** in Praag, € 490

17-20 oktober: Deelname **Mischa Andriessen** aan Int. Poetry Festival, Ditet e Naimit, Macedonië, € 400

17-23 oktober : Deelname **Astrid Lampe** aan North Wales int. Poetry Festival, € 277 en vertaalkosten, € 145

17-28 oktober: Deelname **Marion Bloem** aan Salihara Literary Biennale, Jakarta, € 825

24 oktober: Lezing **Connie Palmén** Buchhandlerekker Berlijn, € 250

november: Lesereise **Otto de Kat** in Frankfurt, Darmstadt, Keulen en Düsseldorf i.v.m. de verschijning van *Eine Tochter in Berlin*, € 450

11-13 november: Deelname **Geert Mak** aan Great Europeans debatprogramma in Londen, € 235

13 november: **Kees Verheul** boekpresentatie Sint Petersburg, Rusland, € 545

17-27 november: **Lodewijk Petram** naar boekpresentatie Griekse vertaling *De bakermat van de beurs*, Athene, € 650

22-26 november: Promotiereis **Kader Abdolah**, Milaan, € 250

23-25 november: Boekpresentatie **Frank Westerman**, Slovenië, € 300

27-29 november: **Luuk van Middelaar** boekpresentatie *Passage naar Europa* in Madrid, € 487

28 november-6 december: Deelname **Jaap Krol** aan vertaalworkshop Riga, € 250

4-9 december: Lesereise **Erik Kriek** naar Bonn, Frankfurt, Hannover en Berlijn, € 420

4-9 december: Lezing **Connie Palmén** Goethe universiteit Frankfurt, € 238

11-12 december: **Geert Mak** boekpresentatie Kopenhagen, € 350

18-19 december: **Lot Vekemans** lezing bij opvoering van haar stuk *Gif* in Wilhelmshaven, Duitsland, € 180

In 2013 werden voorts 26 aanvragen voor een **studiereis** ingediend waarvan er 2 zijn afgewezen en 24 zijn toegekend:

Schrijfster **Threes Anna** deed research in de Verenigde Staten in zogenoemde *retirement communities* als voorbereiding op een roman die in de bejaardenwereld van Noord-Amerika speelt, te verschijnen bij uitgeverij Signatuur: € 4.940

Reggie Baay verbleef voor archiefonderzoek, het opdoen van indrukken van enkele relevante plaatsen in Indonesië, het bezoeken en beschrijven van sporen van het slavernij-verleden en het spreken van Indonesische historici over dit 'vergeten hoofdstuk' van onze koloniale geschiedenis. Dit alles ten behoeve van *De slavernij in Nederlands-Indië; een vergeten geschiedenis*, te verschijnen bij Atlas Contact in 2014/1015: € 2.310

Schrijfster **Mirjam Boels** deed research voor haar vierde roman die grotendeels in het hedendaagse Zuid-Afrika gesitueerd is; een zoektocht van de hoofdpersoon tegen het decor van een veranderende wereld (Atlas Contact): € 2.625

Aart G. Broek, verbleef op Aruba en Curaçao om archiefonderzoek te verrichten ten behoeve van zijn biografie over Miep Diekmann: € 4.100

Edgar de Bruin, vertaler Tsjechisch, ontmoette in Tsjechië de schrijver Emil Hakl wiens roman *De regels van merkwaardig gedrag* hij momenteel aan het vertalen is voor uitgeverij Voetnoot: € 1.089

Kiki Coumans, vertaalster Frans, ontmoette in Frankrijk de schrijver Daniel Pennac in verband met de vertaling van zijn roman *Journal d'un corps* die bij de Arbeiderspers zal verschijnen: € 760

Coumans ontving nog een reisbeurs voor research naar handschriften, onuitgegeven teksten en brieven van Colette in de Bibliotheque Nationale in Parijs t.b.v. een Privé domein-uitgave bij uitgeverij De Arbeiderspers: € 960

Peter Delpout reisde naar Engeland voor zijn omvangrijke literaire non-fictieproject *Landschap!*, dat zal verschijnen bij uitgeverij Atlas Contact, over de Franse landschapsschilder Claude Lorrain en zijn invloed op de beleving van natuur als een bron van schoonheid: € 2.925

Kinder- en jeugdboekenauteur **Marjolijn Hof** verbleef in Berlijn ter voorbereiding op een nieuw jeugdboek (*Querido*) waarin landschapsschilderijen uit de Duitse romantiek als achtergrond dienen: € 473

Vertaalster **Marianne Kaas** verbleef in het College International des Traducteurs Littéraires in Arles om te werken aan de vertaling van *Nue*, de meest recente roman van Jean-Philippe Toussaint, van wie zij eerder werk vertaalde voor uitgeverij Van Gennep: € 509

Nico Keuning reisde naar grensplaats Elten, het uitgangspunt voor zijn nieuwe non-fictie werk (dat voorjaar 2015 verschijnt bij Atlas Contact). In de nacht van 31 juli op 1 augustus van het jaar 1963 werd de Nederlands-Duitse grens verplaatst, zodat Elten zich van de ene seconde op de andere niet meer op Nederlands, maar op Duits grondgebied bevond: € 895

Sjoerd Kuiper verbleef op Curaçao t.b.v. een omvangrijke bundel nieuwe poëzie voor volwassenen te verschijnen bij uitgeverij Hoogland & Van Klaveren. Hierin zal een cyclus worden opgenomen met gedichten die zich op Curaçao afspelen: € 2.429

Benny Lindelauf verbleef in Zermatt, Zwitserland i.v.m. onderzoek voor een tweede roman die in 2016 of 2017 in het volwassenenfonds van uitgeverij Querido zal verschijnen. Het verhaal is geïnspireerd op een radio 5-documentaire waarin een gezin wordt geportretteerd, waarvan de 12-jarige zoon vermist raakte tijdens een skivakantie: € 1.250

Gerry van der Linden verbleef in Portugal voor research en inspiratie voor haar nieuwe dichtbundel *Drinkwater*, die zal verschijnen bij uitgeverij Nieuw Amsterdam: € 1.265

Bert Natter verbleef in Dresden. Natter wilde na de voltooiing van de tweede versie van zijn historische roman over Bachs beroemde leerling Goldberg, de plek van handeling bezoeken: € 750

Martijn Simons verbleef t.b.v. zijn nieuw te schrijven roman *Willemstad* (De Bezige Bij), in de buitenwijken van deze stad: Koraalspecht en omliggende wijken, het gebied rondom Hato Airport, het Vespucci College in Julianadorp en de heuvels ten westen van Willemstad: € 1.600

Vertaalster Italiaans **Manon Smits** verbleef in het vertalershuis in Rome om aan de vertaling van *Limbo* van Melanie Mazzucco te werken en tevens om overleg te voeren met de auteur en samen romanlocaties te bezoeken in de omgeving van Rome: € 632

Laura Starink maakte een studiereis naar verschillende Oost-Europese landen, naar de oostgrens van de Europese Unie t.b.v. een reisboek over de grens tussen democratie en semi dictatuur: € 4.000

Herman Stevens verbleef in Californië voor het schrijven van *Big Bang* (Prometheus), een roman met twee westkusten: de Hollandse duinen spelen een grote rol, maar ook de Amerikaanse westkust. Het centrale deel van het boek is gesitueerd in een verlaten deel van die kust, 400 km ten noorden van San Francisco, de zogenaamde Lost Coast: een soort prehistorisch landschap dat veel betekent voor het verhaal: € 1.600

Henk van Straten verbleef in Hongkong voor research. Hij maakte daar dezelfde reis als handelsreiziger John, de hoofdpersoon uit zijn nieuwe roman (Nijgh & Van Ditmar), en bezocht met name het zakendistrict Wan Chai: € 1.270

Auteur **Lia Tilon** verbleef in Parijs voor uitvoerig onderzoek in het Albert Kahn-museum voor haar roman over Albert Kahn die bij uitgeverij Cossee zal verschijnen: € 2.400

Vertaald duo **Pietha de Voogd** en **Mieke Geuzenbroek** maakten een studiereis naar Italië t.b.v. te vertalen werk van Beppe Fenoglio. De twee bezoeken aan Alba hadden tot doel te achterhalen welke bronnen het meest betrouwbaar zijn: € 2.750

Vertaler **Jos Vos** verbleef in Japan voor research voor zijn vertaling van *De heilige van het Koya-gebergte* door Izumi Kyoka (uitgeverij Coppens & Frenks). Deze 113-jaar oude novelle geldt als klassiek en is geschreven in ouderwets Japans. Vos ging op zoek naar begeleidend materiaal dat hem kan helpen bij het vertalen: € 693

Floortje Zwigman verbleef in Londen. Sinds Zwigman een werkbeurs ontving voor het schrijven van een tijdreisgids voor Victoriaans Londen is dit project een stuk groter, visueel en multimediaal geworden. In samenwerking met schrijfster, fotografe en cameravrouw Alice Verheij en Nieuw Amsterdam wil Zwigman een nieuwe serie Tijdreisgidsen uitbrengen die de lezer in tekst en beeld meenemen naar een stad op een scharniermoment in zijn geschiedenis: € 4.800

WiR: Banff & Het Beschrijf & Ledig House

Het Nederlands Letterenfonds verstrekt verblijfsbeurzen voor het Ledig House (upstate New York) en het Banff International Literary Translation Centre in Canada. In overleg met de genoemde residenties wordt jaarlijks één Nederlandse schrijver/vertaler uitgenodigd om in de maand mei in het Ledig House te werken, en ontvangen een of twee literair vertalers een uitnodiging voor Banff.

Schrijver **Robert Haasnoot** verbleef mei 2013 in het Ledig House om daar te werken aan en onderzoek te doen voor zijn nieuwe roman over Nederlandse immigranten in de omgeving van Paterson, New Jersey. Het is de stad waar Haasnoot zelf ook geboren is.

Schrijver en dichter **Bernard Wesseling** ging najaar 2013 in Villa Hellebosch te Vollezele op 20 kilometer van Brussel, om daar te werken aan een nieuwe roman en toneel in verzen. Het Nederlands Letterenfonds (WiR Amsterdam) en de Vlaamse literaire organisatie Het Beschrijf organiseren jaarlijks een uitwisselingsmogelijkheid voor een Vlaamse en een Nederlandse auteur.

Vertaler **Nicolette Hoekmeijer** werkte van 2 tot 23 juni op het Banff International Literary Translation Centre in Canada samen met auteur Nathaniel Rich aan de vertaling van zijn tweede roman *Odds Against Tomorrow*. Eerder vertaalde Hoekmeijer ook zijn debuut. De vertaling verscheen november 2013 onder de titel *Kleine kans op morgen* bij uitgeverij Ambo|Anthos.

Gastschrijverprogramma buitenlandse Neerlandistiek

In 2013 verstrekten het Letterenfonds een bijdrage in de kosten voor twee **gastschrijvers** in het kader van de nieuwe regeling voor **buitenlandse Neerlandistiek** van de Nederlandse Taalunie i.s.m. de Vlaamse en Nederlandse letterenfonds:

Van 8-24 oktober verbleef **Margriet de Moor** aan de Université de Paris Sorbonne. Dit gastschrijverprogramma kwam tot stand in samenwerking met de vakgroep Nederlands van de Université de Paris Sorbonne, de Nederlandse Taalunie, de Nederlandse ambassade te Parijs en Franse uitgevers. De Moor verzorgde onder meer zeven colleges, twee vertaalateliers en een publiek optreden.

Van 1-30 november verzorgde **Cynthia McLeod** als gastschrijver aan het University College Berkeley colleges, lezingen en een *public lecture*. Het programma kwam tot stand i.s.m. het department of Dutch Studies van het University College Berkeley en de Nederlandse Taalunie.

Writers in residence Amsterdam

i.s.m. Amsterdams Fonds voor de Kunst

In 2013 werden negen auteurs ontvangen in de schrijvers-residentie op het Spui in Amsterdam. Het verblijf viel veelal samen met de presentatie van een Nederlandse vertaling van hun werk en werd mede benut om te schrijven aan nieuw werk. Daarnaast leverden de writers in residence op verschillende wijzen bijdragen aan de literaire uitwisseling in Nederland, een overzicht hiervan is te vinden in Bijlage 4. Uitgevers, (buitenlandse) literaire organisaties en schrijvers kunnen een voordracht indienen voor de residentie; van de 29 ontvangen verzoeken konden er negen worden gehonoreerd, daarbij werden zeven beurzen verstrekt. In 2013 woonden en werkten de volgende writers in residence in Amsterdam:

Asmaa Azaizah (Palestina), verblijf van twee weken (februari en maart), € 750

Jane Draycott (Groot Britannië), verblijf van zes weken (juni en juli), € 0

Davide Enia (Italië), verblijf van vijf weken (september en oktober), € 963

Jevgenija Jarmisj (Rusland), verblijf van tien dagen (februari), € 0

Mohamed Magani (Algerije), verblijf van twee weken (januari), € 750

Kettly Mars (Haiti), verblijf van acht weken (april en juni), € 2.500

Ece Temelkuran (Turkije), verblijf van acht weken (november en december), € 2.500

Peter Terrin (België), verblijf van vijf weken (maart en april), € 1.250

David Vann (Verenigde Staten), verblijf van zes weken (augustus en september), € 1.000

NIAS

Het Nederlands Letterenfonds nodigt ieder academisch jaar een Nederlandse schrijver/vertaler uit om gedurende vijf maanden de positie van writer in residence cq translator in residence te bekleden aan het Netherlands Institute for Advanced Study (NIAS) te Wassenaar. Daarnaast adviseert het Nederlands Letterenfonds het NIAS bij de selectie van een buitenlandse writer in residence.

Van 1 september 2013 tot 1 februari 2014 verbleef schrijver **Marcel Möring** aan het NIAS om daar te werken aan een roman met de werktitel *Raziel*, die samen met *DIS* (2006) en *Louteringsberg* (2011) een trilogie over duizend jaar joodse geschiedenis in Europa zal gaan vormen. Mörings werk verschijnt bij uitgeverij De Bezige Bij. De Amerikaanse auteur **Frederick Reiken** werd uitgenodigd voor de werkperiode van 1 februari tot 1 juli 2014. Reiken wil aan het NIAS gaan werken aan een roman die deels in Den Haag en Scheveningen is gesitueerd (o.m. Internationaal Gerechtshof in Den Haag). Reikens werk verschijnt in Nederland bij uitgeverij De Harmonie. De verblijfsbeurs voor **Möring** (€ 10.000) kwam ten laste van het Nederlands Letterenfonds, het NIAS verstrekt de verblijfsbeurs voor Reiken.

Amsterdam Vluchtstad

Masresha Mammo, journalist en schrijver uit Ethiopië, verblijft op uitnodiging van het Nederlands Letterenfonds en de gemeente Amsterdam een jaar in de stad. In het kader van Amsterdam Vluchtstad woont en werkt hij sinds mei 2013 in het appartement waar Anne Frank en haar familie negen jaar hebben gewoond en dat nu in gebruik is als residentie voor vervolgde schrijvers. Mammo werkt tijdens zijn verblijf in Amsterdam aan een non-fictieboek over de situatie in Ethiopië en aan een roman. In de roman wil hij het leven onder de dictatuur laten zien via een liefdesgeschiedenis tussen twee studenten in Addis Abeba. Tevens werkt hij aan de vertaling van de Noorse roman *De wereld van Sophie* van Jostein Gaarder in het Amhaars.

In juni gingen Masresha Mammo en Kettly Mars in SPUI25 in Amsterdam in gesprek met Margot Dijkgraaf, literatuurcritica en directeur van SPUI25.

Eind oktober 2013 verbleef Masresha Mammo in Stockholm om een congres voor Ethiopische journalisten in exile bij te wonen.

Vertalershuis Amsterdam

Het Vertalershuis Amsterdam ontving 47 literair vertalers uit het Nederlands en 3 gasten uit 23 verschillende landen, voor een periode van minimaal 2 weken en maximaal 2 maanden. De vertalers werkten in 2013 in het Vertalershuis aan de volgende projecten:

Isabelle Rosselin (Frankrijk),
Mentor Europese Vertalersfabriek

Magali Claeskens (België)
Yaël Haeltermann (België)
Dieter Van Tilburgh
Deelnemers Europese Vertalersfabriek

Vishnu Khare (India)
Cees Nooteboom *Rituelen* en voorbereiding van Louis Couperus *De stille kracht*

Micaela Van Muylem (Argentinië)
Gerardjan Rijnders *Tragedie* en Jan Lauwers *Trilogie SAD FACE/HAPPY FACE*

Burak Sengir (Turkije)
Erwin Mortier *Marcel* en *Mijn tweede huid*

Tibor Bérczes (Hongarije)
Hans Ibelings *Europese architectuur*

Rainer Kersten (Duitsland)
Arnon Grünberg; keuze uit *Kamermeisjes en Soldaten* en andere reportages

Marlene Müller-Haas (Duitsland)
Gerbert van Loenen *Hij had beter dood kunnen zijn – Oordelen over andermans leven* en
André Aleman *Het seniorenbrein* (Samen met Bärbel Jänicke)

Miklós Fenyves (Hongarije)
A.F.Th. van der Heijden *Tonio*

Etsuko Nozaka (Japan)
Florence Ducatteau & Chantal Peten *Naar het museum* en Wouter van Reek *Keepvogel – De kijktoren*

Julio Grande Morales (Spanje)
Gerbrand Bakker *De omweg* Peter Buwalda *Bonita Avenue* en Peter Terrin *De bewaker*

Per Holmer (Zweden)
Murat Isik *Verloren grond*

Svetlana Knyazkova (Rusland)
Arnon Grunberg *De Heilige Antonius*

Marianne Holberg (Duitsland)
Marijn Bakker *Het jaar van de leugen* en Jaap ter Haar *Saskia en Jeroen aan zee* en
Saskia en Jeroen met de dieren

Gül Özlen (Turkije)
Elvis Peeters *Dinsdag*

Jana Červenková (Tsjechië)
Paul Glaser *Tante Roosje*

Henri Deluy (Frankrijk)
Herman Gorter *Gedichten*

Bärbel Jänicke (Duitsland)
André Aleman *Het seniorenbrein. De ontwikkeling van onze hersenen na ons vijftigste*
(vertaling i.s.m. Marlene Müller-Haas)

Birgit Erdmann (Duitsland)
Pieter van Oudheusden & Benjamin Leroy *Het Eiland achter de Horizon*, Eddy Stols *Terra Brasilis* en Brigitte Van Aken *Zie je graag :-)*

Natalia Karpenko (Oekraïne)
Hugo Claus *Het verdriet van België*

David Santoro (Italië)
Marnix Peeters *De dag dat we Andy zijn arm afzaagden* en selectie, samenstelling en vertaling van geschriften van Mondriaan

Orsolya Varga (Hongarije)
Annie M.G. Schmidt *Pluk redt de dieren*

Tamás Balogh (Hongarije)
Maakt een radioprogramma voor Civil Rádió Budapest over Nederlandse literatuur, o.m. over J. Huizinga, interviews met div. Nederlandse auteurs

Samvel Ghratyan (Armenië)
Johan Huizinga *Herfsttij der middeleeuwen*, Joseph Perarce *Vaderland* en
Corrie ten Boom *De schuilplaats*

Yevgeniya Yarmysh (Rusland)
Samenstelling van de speciale Nederland-editie van tijdschrift *Inostrannaja literatura* (Buitenlandse literatuur) i.h.k.v. het Nederlands-Russisch jaar 2013.

Adam Bžoch (Slowakije)
J.J. Slauerhoff *Schuim en as*

Jelica Novaković (Servië)
Rodaan Al Galidi *De autist en de postduif*

Mireille Cohendy (Frankrijk)
Benny Lindelauf *De hemel van Heivisj*

Gheorghe Nicolaescu (Roemenië)
Herman Koch *Het diner*

Maja Weikert (Kroatië)
Frank Westerman *Dier bovendier*

Veronika Máthé (Hongarije)
Bart Moeyaert *Broere*

Anikó Daróczy (Hongarije)
Hadewijch *Liederen*

Ran HaCohen (Israël)
Adriaan van Dis *Het beloofde land*

Franco Paris (Italië)
David van Reybrouck *Congo*, Jan Fabre *Nachtboek* en
onderzoek naar *Het verboden rijk* van Slauerhoff met het
oog op een Italiaanse vertaling

Eva Schweikart (Duitsland)
Sjoerd Kuijper *De grote Robin*

Judit Gera (Hongarije)
Schrijft Hongaarse literatuur van de Nederlandse
literatuur, de ontvangst van de Nederlandse literatuur in
Hongarije via vertalingen en een vertaalanalyse Hon-
gaarse vertalingen van Nederlandse literatuur

Simone Schroth (Duitsland)
een selectie van Anne Frank-teksten (dagboekbrieven,
verhalen, autobiografische teksten enz.)

Arundhati Deosthale (India)
Project vertaling kinder-/prentenboeken van o.a. Annie
M.G. Schmidt, voor leesbevorderingsprojecten in Noord-
India, m.n. voor meisjes.

Ivana Scepanovic (Servië)
Geert Mak *Reizen zonder John*

Aneta Dancheva (Bulgarije)
Rodaan Al Galidi *De autist en de postduif*

Christiane Burkhardt (Duitsland)
Lieneke Dijkzeul *De verloren zoon*

Rolf Erdorf (Duitsland)
Gideon Samson *Zwarte zwaan* en Martha Heesen *Wolf*

Gasten:

Josipa Dvoracek (Kroatië)
Prijswinnares vertaalwedstrijd in Kroatië, een verblijf in
het Vertalershuis Amsterdam was de prijs

Gioia Ulrich Knezevic (Kroatië)
Begeleidster Josipa Dvoracek

Hanneke van der Heijden (Turkije/Ned.) voorbereidingen
voor een avond rond de Turkse auteur Ahmet Hamdi
Tanpınar (1901-1962) en zijn roman *Sereen*, diverse
andere werkzaamheden

Kousbroek Essay Opdrachtregeling

Met de Kousbroek Essay Opdrachtregeling wil het
Nederlands Letterenfonds essayisten en redacties van
literaire tijdschriften, dag- en weekbladen (zowel in papie-
ren als digitale vorm) stimuleren tot het publiceren van
essays en het organiseren van publieksactiviteiten rond
de essayistiek. Per jaar worden maximaal vier essaypubli-
caties in wisselende media met een maximum bedrag van
€ 5.000 ondersteund.

In 2013 zijn drie aanvragen gehonoreerd:

De Gids ism NRC en Uitgeverij Augustus voor de
Kousbroek-lezing op 11 april 2014 in De Rode Hoed te
Amsterdam door Maxim Februari. Integrale publicatie in
De Gids, verkorte versie in NRC: € 3.500

Dagblad **Trouw** ism De Culturele Onderneming Gronin-
gen voor een lezing in de Groninger Der Aa-kerk op 9
november 2013 door Douwe Draaisma. Interview door
Coen Verbraak. Publicatie in dagblad *Trouw*: € 3.800

De Gids ism het Domein van de Kunstkritiek voor *Na de
Barbaren – Kunst in de 21ste eeuw*. Bijdrage gericht op
stimulering literaire kritiek (essay door Nina Polak
en/of Mischa Andriessen onder begeleiding van Piet
Gerbrandy): € 2.250

Geïllustreerde Kinder- en Jeugdboeken

Voor geïllustreerde kinder- en jeugdliteratuur die zich door een bijzondere kwaliteit van tekst en beeld onderscheidt van het reguliere aanbod, is een subsidiebijdrage beschikbaar. Bij de bepaling van die kwaliteit is de relatie tussen tekst en beeld van belang. De financiële middelen voor de regeling Geïllustreerde Kinder- en Jeugdboeken worden mede beschikbaar gesteld door het Mondriaan Fonds.

In 2013 werden 17 aanvragen ontvangen, vijf aanvragen zijn gehonoreerd, zes afgewezen en bij zes aanvragen (van de uitgeverijen Leopold, Querido en De Vier Windstreken) kon de besluitvorming niet binnen 2013 worden afgerond. Over de volgende aanvragen werd besloten (het tussen haakjes vermelde bedrag is de gevraagde subsidie):

Stichting Autoped Boekie Boekie, € 18.000 (€ 18.000)
Uitgeverij Claudia Koole *Hemel op aarde* van Claudia Koole, € 0
Lemniscat *Prinses Pernilla en de reddende ridders* van Mathilde Stein en Dorine de Vos, € 4.100 (€ 4.100)
Lemniscat *Monsterboek* van Alice Hoogstad, € 2.665 (€ 2.665)
Lemniscat *Piepkleine muis* van Janis Ian en Ingrid & Dieter Schubert, € 0
Lemniscat *Verrassing* van Mies van Hout, € 0
Lemniscat *Sinterklaas slaat een jaartje over* van Susanna Wiersma en Linde Faas, € 0
Leopold *Het rijmt* van Ted van Lieshout, € 2.800 (€ 2.800)
Querido *Ik zoek een woord* van Hans en Monique Hagen en Deborah van der Schaaf, € 5.000 (€ 7.220)
Querido *Soms laat ik je even achter* van Daan Remmerts de Vries, € 1.900 (€ 1.900)
Querido *Superguppie is alles* van Edward van de Vendel en Fleur van der Weel, € 0
Rubinstein *Tuinpatat* van Grietje Huisman, € 0

Schwob

De Schwob-regeling biedt een handreiking aan literaire uitgeverijen die een risicovolle maar belangrijke nieuwe vertaling in het Nederlands willen publiceren. Nederlandse uitgeverijen kunnen voor dergelijke publicaties – sinds najaar 2011 – een bijdrage in de productie- en promotiekosten aanvragen. Daarbij wordt voorrang gegeven aan vertalingen in het Nederlands uit die taalgebieden of landen waar géén instituut of fonds bestaat dat voorzieningen kent ter ondersteuning van de vertaalkosten van een boekuitgave. Bij de beoordeling van de aanvraag spelen onder meer de begroting en de literaire (vertaal) kwaliteit van de voorgelegde ‘moderne klassieker’ en van de beoogde vertaler een rol. Met dit initiatief wil het Letterenfonds de nieuwsgierigheid naar vertaalde literatuur verbreden en de kwaliteit en diversiteit van de literatuur in Nederlandse vertaling stimuleren.

In 2013 zijn in totaal 21 aanvragen ontvangen waarover in twee rondes is besloten. Twee aanvragen zijn ingetrokken, twee andere waren niet-ontvankelijk. Van de resterende aanvragen zijn er drie afgewezen en 14 gehonoreerd:

Uitgeverij De Arbeiderspers – Clarice Lispector *De Kronieken*, vertaling door Harrie Lemmens – € 7.000
Uitgeverij Boom – Oswald Spengler *De ondergang van het Avondland*, vertaling door Mark Wildschut – € 7.000
Uitgeverij Coppens & Frenks – Kyoka Izumi *De heilige van de berg Koya*, vertaling door Jos Vos – € 4.100
Uitgeverij Dutch Media / Lebowski – Natsume Soseki *Kokoro*, vertaling door Luk van Houte – € 3.080
Uitgeverij Dutch Media / Lebowski – Ewan S. Connell *Mr Bridge*, vertaling door Bartho Kriek – € 7.000
Uitgeverij Dutch Media / Lebowski – Ewan S. Connell *Mrs Bridge*, vertaling door Bartho Kriek – € 3.967
Uitgeverij De Geus – Mahmoud Doulatbadi *The Colonel*, vertaling door Johan ter Haar – € 5.988
Uitgeverij De Harmonie – André Hellé *De dierentoeën*, vertaling door Barbara van Kooten – € 7.000
Uitgeverij IJzer – Albert Camus *De mythe van Sisyphus* – € 0
Uitgeverij Meulenhoff – Roger Martin du Gard *Les Thibaults*, vertaling door Anneke Alderlieste – € 7.000
Uitgeverij De Nieuw Amsterdam – Solsjenitzyn *Abrikozenjam*, vertaling door Madeleine Mes – € 4.350
Uitgeverij De Papieren Tijger – Robert Graves *De Witte Godin* – € 0
Uitgeverij Ta Grammata – Yannis Kiourtsakis *Bij wijze van roman*, vertaling door Hero Hokwerda – € 4.700
Uitgeverij Van Gennep – Albert Cohen *Mangecloos* – € 0
Uitgeverij Van Gennep – Siegfried Lenz *Heimatmuseum*, vertaling door Gerrit Bussink – € 6.518
Uitgeverij Van Oorschot – Anna M. Louw *De kroniek van Peerdepoort*, vertaling door Rob van der Veer – € 7.000
Uitgeverij Van Oorschot – Sinclair Lewis *Babbitt*, vertaling door Paul Bruijn – € 4.151

Literaire uitgaven

Nederlandse en Friese uitgevers kunnen bij het Nederlands Letterenfonds een tegemoetkoming in de kosten aanvragen voor de uitgave van moeilijk te exploiteren titels, die bestemd zijn voor een algemeen lezerspubliek en die de kwaliteit en diversiteit van het boekenaanbod vergroten.

In 2013 zijn 14 aanvragen ontvangen waarvan er 10 zijn gehonoreerd:

Uitgeverij Athenaeum-Polak & Van Gennep

Het verhaal van Genji door Murasaki Shikibu (vertaling Jos Vos), € 20.000

Uitgeverij De Bezige Bij

Tegen wil en dank door Robert van Raffe, € 4.975
De mislukingskunstenaar W.F. Hermans door Willem Otterspeer, € 3.370
Avenue-boek Cees Nooteboom door Cees Nooteboom, € 15.541

Uitgeverij Bornmeer

Mearkes út 'e Wâlden door Daam Jaarsma, € 12.149

Uitgeverij Damon

Cyprianus: eenheid en eensgezindheid. Vertaling van 81 brieven en 2 traktaten, € 0

Uitgeverij Elikser

Frozen moonlight yn myn hannen door Josse de Haan, € 2.386

Uitgeverij Hoogland & Van Klaveren

Sieb Posthuma – Van toen, tot hier, en nu verder door Joukje Akveld, € 5.495

Uitgeverij In de Knipscheer

Alles is voor even. Het bewogen schrijversleven van Aya Zikken door Kees Ruys, € 0

Uitgeverij Prometheus

Een land van waan en wijs: Geschiedenis van de Nederlandse jeugdliteratuur door Rita Ghesquiere, Vanessa Joosen, Helma van Lierop-Debrauwer, € 0
Worm en Donder: Geschiedenis van de Nederlandse Literatuur deel 7 door Inger Leemans en Gert-Jan Johannes, € 15.790

Uitgeverij Querido

De verhalen door Willem Brakman, € 4.158

Uitgeverij Int. Theatre & Film Books

Herinneringen van een regisseur door Erik Vos, € 7.195

Uitgeverij Vantilt

Geschiedenis van de moderne Nederlandse literatuur door Thomas Vaessens, € 0

Initiatief literaire tijdschriften

i.s.m. Prins Bernhard Cultuurfonds

Na voorbereidingen in samenwerking met het Prins Bernhard Cultuurfonds in het voorafgaande jaar (zie Jaarverslag 2012) konden in 2013 de aanvragen voor het Initiatief literaire tijdschriften in behandeling worden genomen. Het gaat daarbij om een subsidie voor twee jaar met als doelstelling literaire tijdschriften online en offline te versterken en het publieksbereik ervan te verruimen. Inzet was om een beperkt aantal uiteenlopende initiatieven een extra impuls te geven. Het Letterenfonds bracht vanuit het budget Digitale literaire projecten € 50.000 in voor de digitale ontwikkeling, het Cultuurfonds € 50.000 om te investeren in plannen voor publieksbereik, waaronder ook het papieren tijdschrift.

In totaal werden 18 aanvragen ontvangen (3 van nieuwe aanvragers), waarvan er 1 werd ingetrokken. Dertien aanvragen werden afgewezen, vier aanvragen konden worden gehonoreerd:

Stichting AFdH Uitgevers voor *T/A-Mag*, € 0

Stichting Hissel voor *ensafh*, € 0

Stichting De Gids namens Stichting Literaire tijdschriften i.o. voor *De Gids*, € 0

Stichting Hollands Maandblad voor *Hollands Maandblad*, € 25.000

Stichting iwosyg voor *Terras*. Voor internationale literatuur & kunst, € 25.000

Stichting Liter voor *Liter*. Christelijk literair tijdschrift, € 25.000

Stichting Das Magazin voor *Das Magazin*. Literair tijdschrift, € 25.000

Stichting De Moanne voor *De Moanne mei Trotwaer*. Algemeen-kultureel opinyblêd, € 0

Stichting Het Oog in 't Zeil i.s.m. Uitgeverij Bas Lubberhuizen bv voor *De Parelduiker*, € 0

Stichting Passionate Bulkboek voor *Passionate Platform*, € 0

Stichting Poëzieclub voor *Awater*. Poëzietijdschrift, € 0

Stichting Poëziekwartier namens Stichting Read My World i.o., voor *X* (werktitel), € 0

Stichting De Revisor voor *De Revisor*, € 0

Stichting SLANG voor *SLANG Magazine*. Grafisch-literair tijdschrift, € 0

Stichting Trespassers W voor *Extaze*. Literair tijdschrift, € 0

Uitgeverij G.A. van Oorschot voor *Tirade*, € 0

Uitgeverij Wereldbibliotheek voor *Armada*. Tijdschrift voor wereldliteratuur, € 0

Online literaire tijdschriften

Met de nieuwe tweejarige subsidie voor online literaire tijdschriften wil het Letterenfonds investeren in de toekomst van de literaire tijdschriften. De regeling biedt redacties de mogelijkheid een tweejaarlijkse subsidie aan te vragen voor de digitale verschijningsvorm van hun literaire tijdschrift. Het kan daarbij zowel gaan om de online ontwikkeling in inhoud (multimediaal werk, blogs, fora), in vorm (tablets, apps) als in de sociale media. De maximale subsidie per aanvraag bedroeg 10.000 euro per jaar.

Voor de periode 2013-2014 kwamen vijf aanvragen binnen, vier aanvragen konden (gedeeltelijk) worden gehonoreerd. In totaal is een bedrag van 60.000 euro, ofwel 30.000 euro per jaar toegekend:

Stichting De Gids, www.de-gids.nl, € 20.000
Stichting Hard Hoofd, hardhoofd.com, € 15.000
Stichting De Moanne, www.demoanne.nl, € 10.000
Stichting Passionate Bulkboek,
www.passionateplatform.nl, € 0
Stichting De Revisor, www.revisor.nl, € 15.000

Collectieve promotie

Het Fonds ontwikkelde samen met de Nederlandse Taalunie (penvoerder) en het Vlaams Fonds voor de Letteren op verzoek van de tijdschriften in 2009 een online tijdschriftenladder: www.literairetijdschriften.org, met als doel de zichtbaarheid van de in totaal 24 (gesubsidieerde) bladen op internet te vergroten. Voor het Fonds waren hier in 2013 geen investeringen mee gemoeid.

Digitale literaire projecten

De regeling Digitale literaire projecten 2013-2014 heeft tot doel veelbelovende nieuwe initiatieven op het gebied van digitale media en internet te ondersteunen.

In 2013 zijn 14 aanvragen ontvangen (waarvan 12 van nieuwe aanvragers). Eén aanvraag werd weer ingetrokken. Vijf aanvragen zijn afgewezen, acht konden er worden gehonoreerd:

Blz1 bv

Nieuwzoet (website)
Niels Bogaards, Victor Bergen Henegouwen,
Frederike Schut (ontwikkelaars)
€ 9.000

Stichting Bulkboek Literaire Klassieken

De Digitale Klassieke Schoolbibliotheek
Theo Knippenberg (ontwikkelaar)
€ 0

Bureau Menno Heling

Catcher in the Cloud (poëzie-game voor jongeren)
Hedwig Selles, Thijs Verster (makers)
€ 10.000

Codeglue

Ninja Gimmick Girl 2.0 (iPad-app)
Niels 't Hooft, Peter de Jong e.a. (makers)
€ 10.000

eReaders Groep bv

eLinea (website)
Michel Suijkerbuijk, Koen Vergeer, IT-Yuna (ontwikkelaars)
€ 0

E. du Perron Genootschap

Verzameld werk E. du Perron (website)
Krijn ter Braak, Kees Snoek, Reinder Storm
€ 0

Fosfor Foundation

Longreads (verrijkt e-book)
Joris van Casteren, Frank Westerman (auteurs)
€ 10.000

Gerben Rypma Stichting

It fûnis / it font (website)
Eeltsje Hettinga, Lotte Middendorp (makers)
€ 10.000

Gottmer Uitgeversgroep

Zacht zijn de wolken (app voor kinderen)
Bert Vegeliën, Rian Visser (makers)
€ 7.500

Stichting Acteursgroep Wunderbaum

Breaking News from the New Forest (website)
Arnon Grunberg, David Van Reybrouck, Annelies Verbeke, Joost Vandecasteele (auteurs)
€ 10.000

Stichting Chris J. van Geel en Elly de Waard
Verzameld werk Chris J. van Geel (website)
Elly de Waard, Marsha Keja, René van Stipriaan
€ 0

Stichting Nederlandse Poëzie Encyclopedie
Groninger Dichters (website)
Bart FM Droog, Jurgen Eissink (makers)
€ 0

Stichting De Nieuwe Onrust
Memographic Bitterveld (app)
Liesbeth Eugelink, Bas Reijnen
€ 0

Stichting Poëzie Platform
Muze (poëzie-app)
Diverse Nederlandstalige dichters
€ 10.000

Activiteiten

Het bestuur kan met inachtneming van het Algemeen Reglement (AR) een financiële bijdrage verstrekken ter uitvoering van door het bestuur vastgestelde beleidsprioriteiten. Een van de beleidsprioriteiten is de digitale ontwikkelingen in het boekenvak. Voor dat doel is er een activiteitenbudget beschikbaar dat wordt aangewend om nieuwe digitale ontwikkelingen te ondersteunen die invloed hebben op het (gehele) literaire veld, expertise bevorderen of scholing bieden aan schrijvers, dichters, vertalers, webredacteurs en literaire critici. De te verlenen projectbijdrage bedraagt maximaal € 20.000. In 2013 werd in dit kader een bijdrage van € 2.000 verstrekt aan **Book LAB Amsterdam** voor de organisatie van creatieve workshops voor uitgevers, schrijvers, digitale experts op 28 juni 2013, met als doel ideeën te stimuleren voor nieuwe types van interactieve boeken. Met Christoph Ruys, Omar Curière, Pepijn Rijnders. presentatie: Mark Atkin. Er waren op deze dag circa 35 deelnemers.

Voorts is met het **Stimuleringsfonds** overleg gevoerd over een gezamenlijk vervolg op de eerdere edities van Poëzie op het (mobiele) scherm. Dit project biedt een beperkt aantal dichters en vormgevers de gelegenheid om gezamenlijk een nieuw werk te creëren. De overgang naar mobiele schermen maakt de grenzen tussen disciplines en genres sterk fluide – mede daarom is besloten de opzet van het project te verbreden naar alle literaire genres. Begin 2014 gaat een open oproep uit aan makers (schrijvers, vormgevers) om voor **Literatuur op het scherm** een voorstel in te dienen.

Regeling literaire projecten en manifestaties

De nieuwe regeling **literaire projecten en manifestaties** vervangt m.i.v. 2013 de eerdere regeling Incidentele Literaire Projecten en Manifestaties. Literaire organisaties uit Nederland, al dan niet in samenwerking met buitenlandse organisaties, die een literatuurfestival of een literair project in Nederland willen organiseren kunnen binnen deze regeling een incidentele aanvraag doen. En wel voor een bedrag van minimaal € 10.000 en maximaal € 46.000. Het gaat daarbij om subsidie aan literaire projecten, manifestaties of festivals die gericht zijn op vergroting van het publiek voor de Nederlandstalige literatuur. Ook projecten en manifestaties waarbij sprake is van een samenwerking tussen Nederlandse en internationale literatuur vallen binnen het bereik van de regeling. Op deze wijze wil het Fonds het Nederlandse literaire klimaat bevorderen.

In 2012 zijn 33 aanvragen ontvangen waarvan er 13 zijn afgewezen en 20 gehonoreerd (het tussen haakjes vermelde bedrag is de gevraagde subsidie):

Poetry International
Poetry International Web
€ 40.000 (€ 40.000)

Dichter aan Huis
Dichter aan Huis-festival 2013
Den Haag, diverse locaties
5 en 6 oktober 2013
€ 25.000 (€ 45.000)

Stichting Het Nationale Toneel
Festival rond Het stenen bruidsbed
28 mei - 16 juni, Koninklijke Schouwburg Den Haag
€ 0

Buro 05
Time Shift festival
24 mei – 2 juni 2013, Groningen
€ 0

Bijlmer Parktheater en Stichting Literaire Activiteiten Amsterdam
Bijlmer Boekt! 2013
Bijlmerparktheater Amsterdam
€ 10.000 (€ 10.000)

SLAA
Voetlicht radio -- voordrachtprogramma's
10 september tot en met 19 november 2013
€ 0

TU Delft Faculteit Bouwkunde
WritingPlace, conferentie over literatuur en architectuur
TU Delft
€ 0

Read my World
Internationaal literatuur festival Amsterdam
13, 14 en 15 september, Tolhuistuin Amsterdam
€ 15.000 (€ 25.000)

De Balie

Literair festival Logos
Leidseplein, Amsterdam
€ 0

SLAG

Dichters in de Prinsentuin
24, 25 en 26 juli, Groningen
€ 10.000 (€13.000)

Schunck

Manifestaties rond Reve & Van Lieshout
24, 25 en 26 juli, Groningen
€ 12.000 (€25.000)

Stichting Granate

Duizendeneen Film en Poëzie
Tweemaandelijks programma in 2013
Cultureel café Canvas, Amsterdam
€ 0

De Nieuwe Liefde

Poëziefestival De Nieuwe Liefde
24, 25 en 26 mei 2013
Gebouw De Nieuwe Liefde + partnerlocaties
€ 10.000 (€ 20.000)

Theater Walhalla

Boek nu! Literaire talkshow
Rotterdam, kantine Walhalla
Maandelijkse talkshow, 8 afleveringen
€ 10.000 (€ 10.000)

De Nieuwe Liefde

Armando Driedaagse
19 t/m 22 september 2013
Amsterdam, gebouw De Nieuwe Liefde
€ 0

Stichting Jonge Schrijversavond

De Jonge Schrijversavond
Amsterdam, Stadsschouwburg
25 oktober 2013
€ 10.000 (€ 10.000)

Noorderzonfestival / Buro05

Literaturia
15-23 augustus 2013
Groningen, diverse locaties
€ 10.000 (€ 10.000)

SLAG

Grote Gebeuren & Poëziemarathon
2 november 2013 en 30 jan. t/m 6 februari 2014
€ 11.000 (€ 11.000)

Stichting Lezersfeest

Lezersfeest 2013
9 november 2013
Bibliotheek Rotterdam
€ 10.000 (€ 10.000)

Stichting Moedertaal

Dag van de Moedertaal
Amsterdam, Felix Merites
21 februari 2014
€0

Stichting Agora Lettera

Creatieve Schrijversduo's
Podium Mozaïek, Amsterdam
€0

Stichting Cross the Line

Crossing Border Enschede
14 en 15 november
€ 15.000 (€ 15.000)

Stichting Kinderboekenmarkt

Kinderboekenmarkt Den Haag
Den Haag, Atrium
13 oktober 2013
€ 10.000 (€ 10.000)

Onbederf'lijk Vers

Poëziefestival
16 oktober 2013
Acht locaties in Nijmegen
€ 10.000 (€ 10.000)

Stichting Ram Horna

Groothandelsgebouw, Rotterdam
Drie literaire talkshows
Seizoen 2013-2014
€0

Stichting Mondiall

Kijkboeken
19 t/m 22 september 2013
Nederlandse Antillen en Suriname
€0

Stichting De Rode Hoed

Vijf edities van Literatuurfest
Amsterdam, De Rode Hoed
September 2013 – mei 2014
€ 10.000 (€ 10.000)

Zeebelt**Spoken Beat Night**

Diverse locaties in Amsterdam en daar buiten
Maart tot december 2014
€0

Stichting Special Arts Nederland

Het Andere Gedicht
2 november 2013
€0

Club Interbellum

Grote Patafysische Salon
9 en 16 november
€ 10.000 (€ 10.000)

De Nieuwe Oost

Wauman en Victoria's literair variété
Torpedotheater, Felix Merites
21 februari 2014
  25.000 (  25.000)

Stichting Bookawake Tilburg

TILT 2014
Diverse lokaties in Tilburg
13 t/m 16 maart 2014
  15.000 (  15.000)

Stichting Boekids

Boekids festival
Diverse lokaties in Den Haag
12 t/m 16 maart 2014
  15.000 (  15.000)

Translation Grants

Buitenlandse uitgevers kunnen een aanvraag indienen voor een bijdrage (van maximaal 70%) in de vertaalkosten van een oorspronkelijk Nederlands literair werk. Aanvragen kunnen in principe voor de eerste drie vertalingen van het werk van een bepaalde auteur worden ingediend. Bij de beoordeling van de aanvraag spelen de literaire kwaliteit van het boek en van het werk van de beoogde vertaler alsmede de professionaliteit van de buitenlandse uitgever een belangrijke rol. Naast de 'translation grants' worden incidenteel ook productiesubsidies aan buitenlandse uitgevers verleend en zgn. aanvullende honoraria aan literair vertalers uit het Nederlands. Aan aanvragen voor 'translation grants' gaat doorgaans een uitgebreid adviestraject vooraf. In de praktijk worden daardoor uitsluitend kansrijke aanvragen ingediend.

Een overzicht van reeds verschenen vertalingen van Nederlandstalige literatuur, zowel ondersteund als niet ondersteund, vindt u op www.vertalingendatabase.nl

Dit jaar kwamen 230 aanvragen van buitenlandse uitgevers binnen die aan alle voorwaarden voldeden en die konden worden gehonoreerd. Hieronder vindt u de auteur en titel van het te vertalen boek, de buitenlandse uitgever en de naam van de vertaler. Waar van toepassing zijn ook de productiesubsidies en incidentele aanvullende honoraria vermeld:

Fictie

Gerbrand Bakker *De omweg* **Rayo Verde** (Spanje, Catalaans), Maria Rossich,   1.990
Gerbrand Bakker *De omweg* **Rayo Verde** (Spanje, Spaans), Julio Grande Morales,   3.180
Gerbrand Bakker *De omweg* **Hohe Publishers** (Ethiopië), Samuel Zekarias,   1.650
Gerbrand Bakker *De omweg* **Metis** (Turkije), T  rkay Yalniz, aanvullend honorarium vertaler van   890
Gerbrand Bakker *Boven is het stil* **Grupa Wydawnicza Foksal Sp. z o.o.** (Polen), Jadwiga J  dryas,   1.000
Gerbrand Bakker *Boven is het stil* **Protea** (Zuid Afrika), Daniel Hugo,   2.610
Gerbrand Bakker *Boven is het stil* **Shanghai 99** (China), Wu Xiaomei,   920
Gerbrand Bakker *Juni* **Harvill Secker** (Engeland), David Colmer,   3.650
Abdelkader Benali *De stem van mijn moeder* **Buybook** (Bosnië), Goran S  ri  ,   1.920 alsmede aanvullend honorarium vertaler van   773
J.M.A. Biesheuvel *Selected stories* **Ciela Norma** (Bulgarije), Aneta Ivanova Dantcheva Manolova,   1.260
Johan Brouwer *In de schaduw van de dood (= De schatten van Medina-Sidonia)*, **Editorial Berenice** (Spanje), Isabel Vidal,   3.465
Louis Couperus *Eline Vere*, **Afaq Books** (Egypte), Aladdin Mahmoud,   5.580
Marcellus Emants *Een nagelaten bekentenis*, Diego Puls (Argentinië), aanvullend honorarium vertaler van   2.185
Gerard van Emmerik *De kippenjongen*, **Tarandus** (Hongarije), Miklos Fenyves,   1.230
Anna Enquist *De verdovers* **Natur & Kultur** (Zweden),

Per Holmer, € 4.320
 Anna Enquist *De verdoovers* **Actes Sud** (Frankrijk), Arlette Ounanian, € 5.820
 Stephan Enter *Grip Font* (Noorwegen), Bodil Engen, € 3.800
 Rodaan al Galidi *Dorstige rivier Ikona* (Macedonië), Eli Pujovska, € 2.700
 Esther Gerritsen *Dorst* **Berlin Verlag** (Duitsland), Meike Blatnik, € 2.820
 Esther Gerritsen *Dorst* **Argo** (Tsjechië), Adéla Elbel, € 710
 Esther Gerritsen *Dorst* **Forlagid** (IJsland), Ragna Sigurðardóttir, € 1.750
 Anne-Gine Goemans *Glijvlucht* **Forlagid** (IJsland), Ragna Sigurðardóttir, € 4.150
 Anne-Gine Goemans *Glijvlucht Iperborea* (Italië), Cecilia Casamonti, € 4.095
 Anne-Gine Goemans *Glijvlucht* **World Editions** (Nederland), vertaling in het Engels: Nancy Forest-Flier, € 7.680
 Saskia Goldschmidt *De hormoonfabriek* **Other Press** (USA), Hester Velmans, € 5.510
 Arnon Grunberg *De man zonder ziekte* **Alef** (Turkije), Gül Özlen, € 2.035
 Arnon Grunberg *De man zonder ziekte* **Kiepenheuer & Witsch** (Duitsland), Rainer Kersten, € 3.680
 A.F.Th. van der Heijden *Tonio* **Gondolat** (Hongarije), Miklos Fenyves, € 5.000
 A.F.Th. van der Heijden *Tonio* **Scribe** (Australië), Jonathan Reeder, € 12.100
 Toine Heijmans *Op zee* **Gondolat** (Hongarije), Veronika Máthé, € 735
 Toine Heijmans *Op zee* **Turbine** (Denemarken), Miriam Boolsen, € 1.400
 Oek de Jong *Opwaaiende zomerjurken* **Gallimard** (Frankrijk), Philippe Noble, € 5.650
 Otto de Kat *Julia* **Libella** (Frankrijk), Isabelle Rosselin, € 2.520
 Otto de Kat *Bericht uit Berlijn* **Schöffling** (Duitsland), Andreas Ecke, € 3.640
 Otto de Kat *Bericht uit Berlijn* **MacLehose** (Engeland), Ina Rilke, € 2.150
 Herman Koch *Het diner* **Atticus** (Rusland), Katja Assoian, € 3.310
 Herman Koch *Zomerhuis met zwembad* **Atticus** (Rusland), Nina Fedorova, € 3.780
 Herman Koch *Denken aan Bruce Kennedy* **Atticus** (Rusland), Vladimir Belousov, € 1.380
 Herman Koch *Het diner* **Barrister** (Tsjechië), Marta Kostelecká, € 2.100
 Herman Koch *Zomerhuis met zwembad* **Belfond** (Frankrijk), Isabelle Rosselin, € 7.260
 Herman Koch *Het diner* **Európa könyvkiado** (Hongarije), Tibor Berkczes, € 2.625
 Herman Koch *Het diner* **Baltos Lankos** (Litouwen), Ausra Gudaviciute, € 1.580
 Herman Koch *Odessa Star* **Kiepenheuer & Witsch** (Duitsland), Christiane Kuby, € 5.275
 Herman Koch *Het diner* **Al Arabi** (Egypte), Mohamed Khalifah, € 2.100
 Herman Koch *Het diner* **Metaichmio** (Griekenland), Maria Angelidou, € 1.820

Herman Koch *Het diner* **Colibri** (Bulgarije), Maria Encheva, € 2.560
 Herman Koch *Het diner* **Hohe Publisher** (Ethiopië), Samuel Zekarias, € 1.575
 Jeroen Leinders *TULA* **HopeRoad Publishing** (Engeland), Brian Doyle, € 2.424
 Jan van Mersbergen *Naar de overkant van de nacht* **Rayo Verde** (Spanje, Spaans), Goede de Sterck, € 1.880
 Jan van Mersbergen *Morgen zijn we in Pamplona* **Dedalus Kitap** (Turkije), Burak Sengir, € 1.785
 Jan van Mersbergen *Naar de overkant van de nacht* **Rayo Verde** (Spanje, Catalaans), Maria Rossich, € 1.460
 Margriet de Moor *Virtuoos* **Pistorius** (Tsjechië), Magda de Bruijn, aanvullend honorarium vertaler van € 1.520
 Multatuli *Max Havelaar* **Penerbit Padasan** (Indonesië), aanvullende kosten bij reprint van € 1.400
 Cees Nooteboom e.a. *Narrar Amsterdam* **Eduvim** (Argentinië), Diego Puls + Micaela van Muylen, € 1.340
 Cees Nooteboom *Paradijs verloren* **Botime Pegi** (Albanië), Gentian Çoçoli, € 860
 Marieke van der Pol *Voetlicht* **Pax** (Noorwegen), Hedda Vormeland, € 7.960
 Gerardjan Rijnders *Tragedie* **Eduvim** (Argentinië), Micaela van Muylen, € 210
 Arjan Visser *Hotel Linda* **dtv** (Duitsland), Bettina Bach, € 4.060
 J.J. Voskuil *Het bureau* **Verbrecher Verlag** (Duitsland), Gerd Busse, € 39.000
 Pieter Webeling *De lach en de dood* **Turbine** (Denemarken), Naja Møllman-Ibsen, € 3.520
 Pieter Webeling *De lach en de dood* **Bazar Forlag** (Noorwegen), Hedda Vormeland, € 4.570
 Wieringa, Kellendonk, Nooteboom e.a. *Dit zijn de namen e.a.* **Zvezda** (tijdschrift in Rusland), verschillende vertalers, € 4.720
 Jan Wolkers *Turks fruit* **Zagrebački** (Kroatië), Gioia-Ana Ulrich, € 2.225
 Diverse auteurs, diverse fragmenten **Inostrannaya Literatura**, (Rusland; tijdschrift), diverse vertalers, totaal € 7.790

Beeldverhaal (graphic novel)

Milan Hulsing *Stad van klei* **The Comic Shobakkerp Publishers** (Lebanon), Tine Lavent, € 500 alsmede aanvullende kosten van € 1.560
 Erik Kriek *H.P. Lovecraft* **Avant-Verlag** (Duitsland), Gregor Seferens, € 2.800
 Bart Nijstad *Muggen* **Fundacja Tranzyt** (Polen), Stawomir Paszkiet, € 2.000
 Marcel Ruijters *Alle Heiligen*, **Forlæns** (Denemarken), Naja Møllmann-Ibsen, €295, alsmede aanvullende kosten van € 205
 Barbara Stok *Vincent* **Yapi kredi** (Turkije), Gül Özlen, € 400 alsmede aanvullende kosten van € 800
 Barbara Stok *Vincent* **L&PM Editores** (Brazilië), Camila Werner, € 510 alsmede aanvullende kosten van € 1.600
 Barbara Stok *Vincent* **Metro Media Ltd. (SelfMadeHero)** (Verenigd Koninkrijk), Laura Watkinson, € 1.400
 Barbara Stok *Vincent* **The Open Books** (Korea), Emily

Yaewon Lee, € 1.325

Typex, *Rembrandt Norma* (Spanje), Maria Rossich, € 770 alsmede aanvullende kosten van € 1.230
Typex *Rembrandt Metro Media / SelfMadeHero* (Engeland), Anna Asbury, € 870 alsmede aanvullende kosten van € 1.130

Litteraire non-fictie

Andre Aleman *Het seniorenbrein Corvina* (Hongarije), Tibor Berczes, € 2.100
André Aleman *Het seniorenbrein Beck* (Duitsland), Bärbel Jänicke en Marlene Müller-Haas, € 3.630
Boudewijn Bakker *Landschap en wereldbeeld China Social Sciences* (China), Liu Bangli, € 3.340
Rens Bod *De vergeten wetenschappen FOP Zhupansky* (Oekraïne), Jaroslav Dovhopolyj, € 4.960
Rens Bod *De vergeten wetenschappen Aletheia* (Polen), Robert Pucek, € 4.270
Rens Bod *De vergeten wetenschappen Peking UP* (China), Delin Xu, € 1.710
Jan Breman *Koloniaal profijt van onvrije arbeid Yayasan Pustaka Obor Indonesia* (Indonesië), Jugiarie Soegiarto, € 3.000
Jan Brokken *De vergelding Kiepenheuer & Witsch* (Duitsland), Helga van Beuningen, € 6.770
Eveline Crone *Het puberende brein Peking UP* (China), Ma Liao, € 690
A.Th. van Deursen *Mensen van klein vermogen China Social Sciences* (China), Yu Shihua, € 3.000 alsmede aanvullende kosten van € 1.400
Adriaan van Dis *Het beloofde land Sifriat Poalim* (Israël), Ran HaCohen, € 1.300
Douwe Draaisma *De heimweefabriek Ljevak* (Kroatië), Radovan Lučić, aanvullend honorarium vertaler van € 1.130
Douwe Draaisma *Vergeetboek Yapi kredi* (Turkije), Burcu Duman, € 1.875
Douwe Draaisma *De heimweefabriek Yale UP* (Engeland), Liz Waters, € 2.690
Desiderius Erasmus *Adagia RCS Libri* (Italië), Emanuele Lelli, € 1.180
Erasmus *De libero arbitrio Sefsafa* (Egypte), Mohamed Habib, € 1.410
Paul Glaser *Tante Roosje Doubleday* (USA), Brian Doyle, € 5.995
Paul Glaser *Tante Roosje Triton* (Tsjechië), Jana Červenková, € 3.850
Vincent van Gogh *De brieven Donzelli* (Italië), Laura Pignati, € 21.300
Laurens de Groot *Jacht op de jagers Adlard/Bloomsbury* (Engeland), Laura Vroomen, € 4.435
R.H. van Gulik *The Lore of the Chinese Lute Zhongxi Book Company* (China), Wang Jianxin, € 700
Henk van Gurp, Marcel Dicke, Arnold van Huis *Het insectenkookboek Columbia University Press* (Verenigde Staten), Françoise Takken-Kaminker, € 1.730
Marijke Huisman *Mata Hari Typotex* (Hongarije), Tamas Balogh, € 1.160
Johan Huizinga *Selected Essays Tallin UP* (Estland), Mati Sirkel, € 2.100
Johan Huizinga *Over de grenzen van spel en ernst in*

de cultuur Ediciones Sequitur (Spanje), Goedele de Sterck, € 615

Hedda Kalshoven-Brester *Ik denk zo veel aan jullie University of Illinois Press* (USA), Hester Velmans, € 2.150

Rudy Kousbroek *Opgespoorde wonderen Hidalgo* (Argentinië), Diego Puls, aanvullend honorarium vertaler van € 680

Salomon Kroonenberg *Waarom de hel naar zwavel stinkt Primus* (Duitsland), Andreas Ecke, € 4.560

Gerbert van Loenen *Hij had beter dood kunnen zijn Mabuse* (Duitsland), Marlene Müller-Haas, € 3.850

Leo & Jan Lucassen *Winnaars en verliezers Waxmann* (Duitsland), Marlene Müller-Haas, € 4.120

Joris Luyendijk *Het zijn net mensen Paloma* (Turkije), Banu Erol, € 2.120

Joris Luyendijk *Het zijn net mensen Sonia Draga PH* (Polen), Malgorzata Wozniak-Diederer, € 1.015

Geert Mak *Amsterdam Morozova PH* (Rusland), Antonia Gall (uit het E), € 4.900

Geert Mak *Reizen zonder John Tiderne Skifter* (Denemarken), Tim Kane, € 5.550

Geert Mak *De brug Jesenski i Turk* (Kroatië), Romana Perecinec, € 910

Geert Mak *Reizen zonder John Harvill Secker* (Engeland), Liz Waters, € 10.900

Geert Mak *Reizen zonder John Czarne* (Polen), Malgorzata Diederer, € 3.020

Geert Mak *Reizen zonder John Buybook* (Bosnië en Herzegovina), Goran Sarić, € 8.295

Bernard Mandeville *De wereld gaat aan deugd ten onder Sefsafa Publishing House* (Egypte), Ahmed Lofty Ali, € 1.625

Fik Meijer *Gladiatoren TIM Press* (Kroatië), Snjezana Cimic, € 1.820

Fik Meijer *Wagenrennen Guangxi Normal University Press* (China), Xiaojun Zhang, € 1.715

Luuk van Middelaar *De passage naar Europa Yale UP* (Engeland), Liz Waters, € 9.950

Luuk van Middelaar *De passage naar Europa Kultur Yayinlari Is-Turk Ltd. Sti* (Turkije), Bilal Çölgeçen, € 3.795

Luuk van Middelaar *De passage naar Europa Galaxia Gutenberg* (Spanje), Diego Puls + Mariona Vilalta, € 4.970

Cees Nooteboom *Brieven aan Poseidon Fraktura* (Kroatië), Radovan Lučić, € 1.600

Cees Nooteboom *Brieven aan Poseidon MacLehose* (Engeland), Laura Watkinson, € 2.820

Niek Pas *Aan de wieg van het nieuwe Nederland Barzakh* (Algerije), Annette Eskénazi, € 3.980

Jacco Pekelder *Nieuw nabuurschap Agenda Verlag* (Duitsland), Gerd Busse, € 2.500

Herman Pleij, *Dromen van Cocagne China Social Sciences* (China), Liu Bangli, € 3.000 alsmede aanvullende kosten van € 1.400

Linda Polman *De crisiscaravaan Paloma* (Turkije), Fusun Ozlen, € 2.450

Tjerk Ridder, Peter Bijl *Trekhaak gezocht Patmos* (Duitsland), Bärbel Jänicke, € 1.810

Govert Schilling *Atlas van astronomische ontdekkingen Post & Telecom Press* (China), Li Hai Ning, € 2.700

Jaap Scholten *Kameraad baron* **Corvina** (Hongarije), Liz Waters, € 3.500
 Coen Simon *Wachten op geluk*, **Ariel** (Spanje), Catalina Ginard, € 1.340
 Coen Simon *Wachten op geluk*, **Ljevak** (Kroatië), Snjezana Covic, € 1.765
 Baruch Spinoza *Ethica* **Pika pa Siperfaqe** (Albanië), Dritan Karadaku, € 3.900
 Baruch Spinoza *Tractatus politicus* **Pika pa Siperfaqe** (Albanië), Dritan Karadaku, € 1.800
 Baruch Spinoza *Tractatus theologico-politicus* **Laetoli** (Spanje), Jose Aristu, € 6.800
 Dick Swaab *We zijn ons brein* **Spiegel & Grau** (USA), Jane Hedley, € 8.500
 Piet Vroon *Verborgen verleider* **China Social Sciences** (China), Chen Shengsheng, € 1.365
 John van de Water *Je kunt China niet veranderen, China verandert jou* **Shandong Pictorial PH** (China), Jiang Xiaofei, € 1.850
 Frank Westerman *Dier, bovendien* **Helikon** (Hongarije), Tibor Bérczes, € 2.900
 Nicolaes Witsen *Noord en Oost Tartarije* **Universal** (Georgië), Artchil Djavakhadze, € 950
 Sytze van der Zee, *Pijn*, **Knaus** (Duitsland), Christiane Burkhardt, € 7.290

Kinder- en jeugdliteratuur

Marijn Backer *Het jaar van de leugen* **Freies Geistesleben** (Duitsland), Marianne Holberg, € 2.240
 Bibi Dumon Tak *Latino King* **Cappelen Damm** (Noorwegen), Bodil Engen, € 3.250
 Bibi Dumon Tak *Mikis de ezeljongen* **Gerstenberg Buchverlag** (Duitsland), Meike Blatnik, € 760
 Peter van Gestel *Winterijs* **Samokat** (Rusland), Irina Michajlova, € 3.675
 Jaap ter Haar *Lotje met Ollie op stap* **Freies Geistesleben** (Duitsland), Ita Maria Neuer, € 800
 Jaap ter Haar *Het wereldje van Beer Ligthart* **Yayinevi** (Turkije), Türkay Yalniz, € 925
 Jaap ter Haar *Saskia & Jeroen aan zee; Saskia & Jeroen met de dieren* **Freies Geistesleben** (Duitsland), Marianne Holberg, € 1.300
 Marjolijn Hof *Een kleine kans*, **San Paolo** (Italië), Anna Patrucco Becchi, € 420
 Yvonne Jagtenberg *Balotje vindt een vriendje* **A & A Books** (India), Arundhati Deosthale, € 1.900
 Hanna Kraan *Krik Kud sodobnost* (Slovenië), Mateja Seliskar, € 460
 Rindert Kromhout *Kleine Ezel* **A & A Books** (India), Arundhati Deosthale, € 1.760
 Guus Kuijer, 1. *Het is fijn om er te zijn* 2. *Het geluk komt als de donder* 3. *Met de wind mee naar zee* 4. *Ik ben Polleke hoor!* **Feltrinelli** (Italië), Valentina Freschi, € 3.745
 Guus Kuijer *Voor altijd samen* **Cappelen Damm** (Noorwegen), Bodil Engen, € 1.550
 Guus Kuijer *Polleke* **Ecole des loisirs** (Frankrijk), Maurice Lomré, € 6.350
 Guus Kuijer *Het boek van alle dingen* **Samokat** (Rusland), Jekaterina Astakhova, € 1.040
 Guus Kuijer *Het boek van alle dingen* **Albatros**

(Tsjechië), Magda de Bruin, € 625 alsmede aanvullend honorarium vertaler van € 685
 Marco Kunst *De sleuteldrager* **Gerstenberg** (Duitsland), Rolf Erdorf, € 2.680
 Benny Lindelauf *De hemel van Heivisj* **Gallimard-Jeunesse** (Frankrijk), Mireille Cohendy, € 6.250
 Benny Lindelauf *Negen open armen* **Enchanted Lion** (USA), John Nieuwenhuizen, € 3.740
 Benny Lindelauf *Negen open armen* **Gallimard-Jeunesse** (Frankrijk), Mireille Cohendy, € 3.765
 Paul van Loon *Raveleijn* **Nieko Rimto** (Litouwen), Antanas Gailius, € 900
 Tosca Menten *Dummie de mummie en de gouden Scarabee* **Shanghai Gaotan** (China), Xie Qun + Yao Wenhao, € 255
 Tosca Menten *Dummie de mummie en de tombe van Achnetoet*, **Shanghai Gaotan** (China), Luo Cheng, € 255
 Fiona Rempt *Supervrienden* **Lasten Keskus** (Finland), Sanna van Leeuwen, € 685
 Gideon Samson *Met je hoofd boven water* **Gerstenberg Buchverlag** (Duitsland), Rolf Erdorf, € 1.250
 Gideon Samson *Zwarte zwaan* **Turbine** (Denemarken), L.Bogn-Sorensen + G.Gilhuis-Glenthøj, € 2.140
 Karina Schaapman *Het Muizenhuis* **A Walk Through History** (Rusland), Irina Michajlova, € 2.800
 Annie M.G. Schmidt *Floddertje* **A & A Books** (India), Arundhati Deosthale, € 1.570
 Annie M.G. Schmidt *Jip and Janneke - Two kids from Holland* **A & A Books** (India), Arundhati Deosthale, € 1.275
 Annie M.G. Schmidt *Minoes* **Pushkin Press** (Engeland), David Colmer, € 3.000
 Annie M.G. Schmidt *Allemaal sprookjes* **Tokuma Shoten** (Japan), Yumi Nishimura, € 1.825
 Janneke Schotveld *Oma ontsnapt!* **Lo Stampatello** (Italië), Anna Patrucco Becchi, € 840
 Tjibbe Veldkamp *Bert en Bart redden de wereld* **Sauerländer** (Duitsland), Rolf Erdorf, € 350
 Edward van de Vendel *De gelukvinder* **Cappelen Damm** (Noorwegen), Guro Dimmen, € 6.120
 Edward van de Vendel *Sofie en de pinguïns* **Il Castoro** (Italië), Laura Pignatti, € 3.980
 Evelien de Vlieger *Hoe maak ik een vriend* **Csimota** (Hongarije), Mari Alföldy, € 985
 Jacques Vriens *Achtste-groepers huilen niet* **Cappelen Damm** (Noorwegen), Hedda Vormeland, € 2.600

Geïllustreerde kinderboeken

Lida Dijkstra *Schattig Tomorrow* **PH** (China), Zhou Ying, € 1.645
 Paula Gerritsen *Noten Tomorrow* **PH** (China), Lu Wenbin, € 1.655
 Linda de Haan, Stern Nijland, *Koning & koning* **Meander** (Tsjechië), aanvullende kosten van € 1.540
 Sylvia van den Heede *Wolf en hond* **Gecko Press** (Nieuw Zeeland), aanvullende kosten € 2.800
 Sylvia van den Heede *Tot kijk, vos en haas* **Dwie siostry** (Polen), Jadwiga Jedryas, € 1.450
 Jadwiga Jedryas, € 2.650

Anke Kranendonk *Ik kom zo* **Tomorrow PH** (China), Tao Qianer, € 1.645
 Inge Misschaert *De groene pompoen* **Petrel PH** (China), Sun Yuan, € 1.500
 Inge Misschaert *Balthazar* **Petrel PH** (China), Sun Yuan, € 1.500
 Sieb Posthuma *Rintje* **Tomorrow PH** (China), Zhang Feirui, € 1.645
 Milja Praagman *Nog 100 nachtjes slapen* **Juvenile & Children's PH** (China), Jiang Jiahui, € 1.635
 Loes Riphagen *Huisbeestenboel* **Samokat** (Rusland), aanvullende kosten van € 2.350
 Karina Schaapman *Het muizenhuis. Sam en Julia in het theater* **Media Rodzina** (Polen)
 A.M.G. Schmidt *Pluk van de Petteflet* **Protea** (Zuid Afrika), Amelia de Vaal, € 2.480 alsmede aanvullende kosten van € 2.020
 A.M.G. Schmidt *Pluk van de Petteflet* **Pozsonyi Pagony** (Hongarije), Varga Orsolya, € 1.030 alsmede aanvullende kosten van € 1.400
 Mathilde Stein *Beste Bregje Boentjes* **Ed. WMF Martins Fontes** (Brazilië), Patricia Broers Lehmann, €190 alsmede aanvullende kosten van € 1.130
 Thé Tjong-Khing *Picknick met taart* **Beisler** (Italië), aanvullende kosten van € 1.280
 Marije Tolman *Het eiland* **Beijing 21st Century International** (China), aanvullende kosten van € 2.700
 Marije Tolman *De boomhut* **Beijing 21st Century International** (China), aanvullende kosten van € 2.700
 Marije & Ronald Tolman *Het eiland* **Adriana Hidalgo** (Argentinië), aanvullende kosten van € 1.300
 Tjibbe Veldkamp *Temmer Tom* **Tomorrow PH** (China), Xhao Xia, € 1.685
 Tjibbe Veldkamp *Het schoolreisje* **Tomorrow PH** (China), Sun Huiyang, €1.670
 Anke de Vries *Raf* **Tomorrow PH** (China), Zhao Xia, € 1.685
 Bette Westera *Miniheksen* **Kud sodobnost** (Slovenië), aanvullende kosten van € 1.150

Poëzie

Benno Barnard *Selected Poems* **Eyewear** (Engeland), David Colmer, € 5.960
 Frans Budé *Handgepäck* **Hochroth** (Duitsland), Stefan Wieczorek, € 665
 Ellen Deckwitz *Gedichten* **Caleidoscoop** (Duitsland), Waltraud Hüsmert, €255
 Marjolijn van Heemstra **Poetry Salzburg Review** (Oostenrijk), Judith Wilkinson, € 415
 Rozalie Hirs *Gedichten* **House of Poetry & The Association of Writers of the Republic of Srpska** (Bosnië en Herzegovina), Radovan Lučić & Jelica Novakovic-Lopusina, € 4.750 alsmede aanvullende kosten van € 1.000
 R. Kopland *Toen ik dit zag* Stichting Pazand (Iran/Nederland), Nasim Khaksar, € 880 alsmede aanvullende kosten van € 600
 Gerrit Kouwenaar e.a. *50 poetas de Amsterdam*, **Eloísa Cartonera** (Argentinië), Diego Puls e.a., € 820 alsmede aanvullende kosten van € 1.400

Gerry van der Linden *Vijf gedichten* **Recours au Poème**, (tijdschrift in Frankrijk), Daniel Cunin, € 230
 Erik Lindner *Tijdelijke halte* **CFR** (Italië), Pierluigi Lanfranchi, € 1.425 alsmede aanvullende kosten van € 800
 Cees Nooteboom *Luz por todas partes* **Visor Libros** (Spanje), Fernando Garcia de la Banda, € 1.400
 Cees Nooteboom *Luz por todas partes* **La Otra** (Mexico), Fernando Garcia de la Banda, € 1.400
 Cees Nooteboom *Selected Poems* **Seagull Books** (Engeland, USA, India), David Colmer, € 8.400
 Jean Pierre Rawie *Deadline*, **Kolo** (Rusland), Julia Telezhko, € 2.630 alsmede aanvullende kosten van € 1.000
 Alfred Schaffer *Kom in, dit vries daar buite* **Protea** (Zuid Afrika), Daniel Hugo, € 1.950 alsmede aanvullende kosten van € 1.000
 Nachoem M. Wijnberg *Divan van Ghalib* **La Camera Verde** (Italië), Pierluigi Lanfranchi, € 8.680
 (geen auteur) *Elckerlijck* deel 6 in reeks BIMILI, **Agenda Verlag** (Duitsland), Clara Strijbosch, € 1.300 alsmede aanvullende kosten van € 1.400
 Gedichten van Herman Gorter, Jean Pierre Rawie, Gerrit Achterberg, Gerrit Komrij e.a. **Zvezda** (Rusland), Irina Michajlova, € 660

Verschenen vertalingen van Nederlands werk

In de vertalingendatabase van het Nederlands Letterenfonds is een actueel overzicht te vinden van alle – al dan niet ondersteunde – vertalingen van Nederlandstalige literatuur uit Nederland en Vlaanderen.

Op 31 december 2013 bedroeg het aantal vertalingen in de vertalingendatabase 16.126, waarvan 11.115 daadwerkelijk aanwezig in de bibliotheek van het Nederlands Letterenfonds.

In het jaar 2013 verschenen, voor zover eind januari 2014* bekend, in totaal 392 vertalingen uit het Nederlands inclusief 29 heruitgaven. De verdeling over de genres was als volgt: fictie (136), non-fictie (76), reisliteratuur (10), poëzie (19), graphic novel (15) en kinderen jeugdliteratuur (87) en prentenboeken (49).

Van deze 392 vertalingen is voor 193 een subsidie verstrekt door het Letterenfonds. De vertalingen verschenen in de volgende talen (tussen haakjes het aantal vertalingen dat met een zogenoemde translation grant tot stand kwam):

Afrikaans 14 (4)
Albanees 1 (1)
Amhaars 5 (2)
Armeens 1
Bosnisch 1 (1)
Bulgaars 3 (3)
Catalaans 4 (4)
Chinees 17 (12)
Deens 16 (7)
Duits 82 (22)
Engels 45 (20)
Estisch 1 (1)
Farsi 1 (1)
Fins 5 (1)
Frans 40 (14)
Fries 2
Georgisch 2 (2)
Grieks 3 (2)
Hebreeuws 3 (2)
Hongaars 10 (6)
IJslands 2 (2)
Indonesisch 3 (3)
Italiaans 16 (11)
Japans 4 (1)
Koreaans 2 (1)
Kroatisch 9 (7)
Litouws 3 (2)
Macedonisch 3 (3)
Noors 7 (7)
Pools 11 (7)
Portugees 4 (1)
Roemeens 1 (1)
Russisch 10 (8)
Servisch 1 (1)
Sloveens 7 (5)
Slowaaks 3 (2)
Spaans 29 (13)
Tsjechisch 7 (5)
Turks 7 (6)
Zweeds 7 (2)

*In de vertalingendatabase staan voor verschijning in 2013 nu nog in totaal 71 (29 met subsidie) vertalingen in voorbereiding. Het betreft veelal vertalingen die moeilijk via internet te traceren zijn en waar we op zullen moeten wachten. Inmiddels zijn er vertalers en uitgevers aangeschreven over de geplande nog in voorbereiding staande vertalingen, waarvan de publicatiedatum in de meeste gevallen verplaatst zal zijn naar 2014.

Nadere motiveringen, bezwaar- en beroepschriften en klachten

Aantal nadere motiveringen

Biografieregeling	4
Regeling projectsubsidies publicaties	24
Regeling projectwerkbeurzen vertalers	21
Reiskosten buitenland	0
Totaal	49

Tegen de voor bezwaar en beroep vatbare besluiten van het bestuur werden in 2013 in totaal 21 bezwaarschriften ingediend.

Aantal bezwaarschriften afgehandeld in 2013

Regeling	aantal	gegrond	ongegr	ingetrokken	nog in behand
Regeling biografie	1		1		
Projectsubsidies publicaties	9	4	5		
Projectwerkbeurzen vertalers	4	2	2		
Regeling literaire uitgaven	1	1			
Regeling digitale literaire projecten	2		2		
Uitbetaling ineens	4			4	
Totaal	21	7	10	4	0

In 2013 zijn daarnaast nog twee bezwaren uit 2012 afgehandeld. Een bezwaar tegen de weigering tot plaatsing op de lijst van vertalers en een bezwaar tegen de afwijzing van een projectwerkbeurs vertalers werden gegrond verklaard.

Er werden 4 bezwaren ingediend tegen uitbetaling van het toegekende subsidiebedrag in één keer. Deze bezwaren werden ingetrokken, nadat werd toegezegd de betaling te spreiden over twee jaar.

	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Aantal nadere motiveringen	49	55	99	77	104	146
Bezwaren	21	18	18	31	40	42

Beroepschriften

Er werden geen beroepschriften ingediend en geen uitspraken gedaan door de bestuursrechter of de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State inzake besluiten van het Nederlands Letterenfonds.

Klachten

Er werd één klacht ingediend over de bejegening door een medewerker, die ongegrond werd verklaard.

Samenstelling bezwaarcommissie

Pieter de Jong of Maarten Steenmeijer (voorzitter), Martine Bibo, Welmoet Tideman (secretaris).

Prijzen

Het Nederlands Letterenfonds kent zelfstandig of in samenwerking met andere literaire organisaties een aantal prijzen toe ter bekroning van het werk van vertalers en schrijvers. In Nederland worden de **Nederlands Letterenfonds Vertaalprijzen** uitgereikt – dit zijn oeuvre-prijzen voor vertalers in en uit het Nederlands waarmee ook het werk van de literair vertaler als cultureel bemiddelaar wordt bekroond. Daarnaast organiseert het Fonds de **Europese Literatuurprijs** en is het betrokken bij de organisatie van de **Dioraphte Jongerenliteratuur Prijs**. In het buitenland kent het Fonds in samenwerking met het Vlaams Fonds voor de Letteren een drietal tweejaarlijkse vertaalprijzen toe: de **Else Otten Übersetzerpreis**, de **Prix des Phares du Nord** en de **Vondel Translation Prize**, voor de beste vertaling van Nederlandstalig proza in respectievelijk het Duits, Frans of Engels.

Nederlands Letterenfonds Vertaalprijs

De Nederlands Letterenfonds Vertaalprijzen gaan naar literair vertalers die zich niet alleen onderscheiden door de hoge kwaliteit van hun vertaaloeuvre maar ook door hun inzet als ambassadeur voor een bepaald taalgebied, genre of het literair vertalen in het algemeen. Met deze prijzen wil het Letterenfonds de belangrijke maar vaak onderbelichte bijdrage die vertalers leveren als herschepend kunstenaar en als bemiddelaar tussen talen, literaturen en culturen meer voor het voetlicht brengen. De prijs wordt sinds 2013 ieder jaar uitgereikt aan een vertaler in het Nederlands en eens in de twee jaar aan een vertaler uit het Nederlands, in alle talen behalve het Duits, Frans of Engels; de laatste prijs wordt in 2014 weer uitgereikt. Aan beide bekroningen is een bedrag van 10.000 euro verbonden.

De jury voor de Letterenfonds Vertaalprijs bestond in 2013 uit Annelies van Hees (voorzitter), Marioline Sabarte Belacortu (literair vertaler Spaans) en Jabik Veenbaas (filosoof, dichter en vertaler Engels en Duits) en werd vanuit het bureau ondersteund door George Elburg, Hanneke Martin en Fleur van Koppen. In principe kwamen vertalers in alle genres in aanmerking. De keuze van de jury viel dit jaar unaniem op **Martin de Haan**, vertaler Frans-Nederlands. Hij is niet alleen de vaste vertaler van hedendaagse schrijvers en essayisten als Houellebecq en Kundera maar vertaalde ook werk van klassieke auteurs als Zola, Diderot en Proust. “Steeds valt in De Haans romanvertalingen op dat hij grote soepelheid betracht zonder de oorspronkelijke tekst ook maar in het minst te beschadigen,” aldus de jury. “Maar De Haan is meer dan alleen een voortreffelijk en veelzijdig vertaler.” Hij zet zich ook op vele manieren in voor het ontsluiten van bekende en onbekende teksten uit de Franse literatuur voor de Nederlandse lezer, getuige bijvoorbeeld zijn nawoord bij *De wereld als markt en strijd* van Houellebecq, vele recensies en artikelen over het

literair vertalen in onder meer *De Volkskrant* en getuige de Perlouses-reeks, die onder redactie van het collectief De Haan, Van der Sterre en Hofstede uitgroeide tot 24 deeltjes. Ook stond De Haan onder meer als bestuurslid van de Vereniging van Letterkundigen en voorzitter van de Europese vertalersraad, de Conseil Européen des Associations de Traducteurs Littéraires (CEATL) op op de bres voor de positie van de vertaler.

De feestelijke uitreiking van de Vertaalprijs vond op 13 december plaats tijdens de jaarlijkse Vertaaldagen in de Rode Hoed. De laudatio van de jury kan op de Letterenfonds-website worden nagelezen. Naar aanleiding van de bekroning werd De Haan onder meer geïnterviewd door de *Provinciale Zeeuwsche Courant*, voor *Schreef #4* en bij *Met het oog op morgen* op Radio 1.

Europese Literatuurprijs

De Europese Literatuurprijs werd in 2013 voor de derde keer uitgereikt voor de beste roman die in het voorgaande jaar uit een Europese taal in het Nederlands werd vertaald. De prijs is een initiatief van Academisch-cultureel centrum SPUI25, het Nederlands Letterenfonds, weekblad *De Groene Amsterdammer* en Athenaeum Boekhandel. De organisatie ligt in handen van het Letterenfonds (Maaik Pereboom, George Elburg, Roos de Ridder). Inhoudelijk en financieel werd de prijs mede mogelijk gemaakt door elf onafhankelijke boekhandels. Zij stelden de longlist van 21 titels samen; een vakjury selecteerde daaruit de shortlist en de winnaar.

Op basis van de longlist werd in april & mei de Vertalers-geluktournee 2013 georganiseerd, een lezingentournee van literair vertalers langs aan de Europese Literatuurprijs gelieerde boekhandels in Nederland en Vlaanderen. De tournee werd opgezet door vertalers Nicolette Hoekmeijer en Andrea Kluitmann i.s.m. het Nederlands Letterenfonds (Hanneke Martin). Meer informatie hierover is in Bijlage 4 opgenomen. Bij aanvang van de tournee publiceerde *De Groene Amsterdammer* een essay over vertalen van de Russische schrijver en voormalig vertaler Boris Akoenin. Tijdens een feestelijke en drukbezochte avond in SPUI25 in Amsterdam werd op 6 juni de shortlist bekendgemaakt. Tegelijkertijd bracht *De Groene Amsterdammer* een special over de Europese Literatuurprijs, waarin ook de vijf voor de shortlist genomineerde titels werden besproken. Dit waren:

Mr Gwyn van Alessandro Baricco, vertaald uit het Italiaans door Manon Smits (De Bezige Bij)

Limonov van Emmanuel Carrère, vertaald uit het Frans door Katelijne De Vuyst en Katrien Vandenbergh (De Bezige Bij Antwerpen)

Liefde van Karl Ove Knausgård, vertaald uit het Noors door Marianne Molenaar (De Geus)

Coupé No6 van Rosa Liksom, vertaald uit het Fins door Annemarie Raas (Podium)

De verliefden van Javier Marías vertaald uit het Spaans door Aline Glastra van Loon (J.M. Meulenhoff)

De vakjury bestond uit Alexander Rinnooy Kan, voorzitter; hoogleraar economie en bedrijfskunde aan de UvA en fervent lezer; Kees 't Hart, schrijver en literair criticus; Judith Uytterlinde, schrijver en literair criticus; Arno Koek,

Boekhandel Blokker, Heemstede en Maartje Kroonen, Literaire Boekhandel Lijnmarkt, Utrecht.

De Europese Literatuurprijs 2013 werd op Manuscripta, tijdens de Uitmarkt in Amsterdam, door de juryvoorzitter uitgereikt aan Emmanuel Carrère en Katelijne De Vuyst en Katrien Vandenberghen voor de roman *Limonov*. Aan-sluitend werden vertalers en auteur geïnterviewd door Margot Dijkgraaf.

Dioraphte Jongeren Literatuur Prijs

Jaarlijkse prijs voor de beste vertaalde en voor de beste oorspronkelijk Nederlandstalige jongerenroman die in het voorgaande jaar zijn verschenen. Daarnaast wordt sinds 2011 een publieksprijs uitgereikt. De drie prijzen bestaan elk uit een geldbedrag van € 15.000 dat bij de prijs voor de beste vertaalde roman gelijk wordt verdeeld tussen de auteur en vertaler. Het Nederlands Letterenfonds organiseert de prijs i.s.m. Stichting Lezen Nederland, Stichting Lezen Vlaanderen, CJP Nederland, CJP Vlaanderen en Stichting CPNB. Het prijzengeld wordt geheel beschikbaar gesteld door Stichting Dioraphte en de Nederlandse Taalunie.

De Dioraphte jury prijzen 2013 zijn uitgereikt aan Philip Huff voor *Niemand in de stad* (De Bezige Bij) en aan vertaler Nan Lenders voor *Een weeffout in onze sterren* van John Green (Lemniscaat). Voor het eerst gingen Publieksprijs en Juryprijs naar dezelfde roman: *Een weeffout in onze sterren* kreeg ook de meeste stemmen van het publiek.

De tweemaal bekroonde roman van John Green, een unicum in de geschiedenis van de DJP, kwam deels tot stand tijdens zijn periode (april-juni 2011) als writer in residence in Amsterdam.

Else Otten Übersetzerpreis 2012

De feestelijke uitreiking van de Else Otten Übersetzerpreis 2012 vond op 23 januari 2013 plaats in Berlijn. De bekroning ging naar Christiane Kuby voor *Götterschlaf*, haar vertaling van *Godenslaap* van Erwin Mortier. Christiane Kuby vertaalt sinds de jaren negentig Nederlandstalige literatuur, poëzie en non-fictie. Ze bouwde een indrukwekkend vertaaloeuvre op dat op dit moment zo'n 62 verschillende titels telt, een overzicht hiervan vindt u in de vertalingendatabase.

Met deze prijs – groot 5.000 euro – bekronen het Vlaams Fonds voor de Letteren en het Nederlands Letterenfonds iedere twee jaar de beste literaire vertaling in het Duits van een Nederlandstalig boek. De uitreiking werd in samenwerking met het Literarisches Colloquium Berlin georganiseerd.

De jury van de Else Otten Übersetzerpreis 2012 bestond uit Prof. Dr. Heinz Eickmans (voorzitter), vertalers Waltraud Hüsmert en Andreas Ecke en recensent Hermann Wallmann.

Prix des Phares du Nord 2013

Alain van Crugten is voor *La Langue de ma mère*, zijn vertaling in het Frans van *Sprakeloos* van Tom Lanoye die in 2011 bij de Parijse uitgeverij La Différence verscheen, bekroond met de Prix des Phares du Nord 2013. Aan de bekroning is een bedrag van 5.000 euro verbonden. De jury prees daarnaast zijn vertaling van het toneelstuk *Mamma Medea*, dat volgens de jury "absoluut virtuoos" is vertaald. De prijsuitreiking vond op 10 februari 2014 plaats in Parijs tijdens een literaire avond, die verder gewijd was aan de situatie van het vertaalde boek in Nederland, Vlaanderen en Frankrijk.

Dit jaar bestond de jury uit Bertrand Abraham, Danielle Bourgois en Margot Dijkgraaf. Het volledige juryrapport is te vinden op de website van het Letterenfonds.

Vondel Translation Prize 2013

De jury van de Vondel Translation Prize 2013 heeft de prijs toegekend aan David Colmer voor *The Misfortunes*, zijn vertaling in het Engels van *De helaasheid der dingen* van Dimitri Verhulst. De jury bestond uit de Engelse criticus Paul Binding (*Times Literary Supplement*) en de vertalers Sam Garrett en Paul Vincent.

'Runner-up' was Ina Rilke, voor *The Black Lake* (Oeroeg) van Hella S. Haasse. Johanna W. en Johanna H. Prins kregen een eervolle vermelding voor *Mother Number Zero* (*Moeder nummer nul*) van Marjolijn Hof.

De Vondel Translation Prize is een tweejaarlijkse prijs voor de beste boekvertaling in het Engels of Amerikaans van een Nederlandstalig letterkundig of cultuurhistorisch werk. De prijs is ingesteld door de Engelse Society of Authors en wordt gefinancierd door het Nederlands Letterenfonds en het Vlaams Fonds voor de Letteren. Het prijzengeld bedraagt € 5.000.

De prijs is op 11 februari 2014, tegelijk met een aantal andere vertaalprijzen, uitgereikt in Londen. De laudatio voor Colmer is beschikbaar op de website van het Fonds; een overzicht van zijn vertalingen kan worden gevonden in de vertalingendatabase.

Brockway Prize 2013

Informatie over de toekenning van de Brockway Prize 2013 aan poëzievertaler Judith Wilkinson is opgenomen in Bijlage 7 van dit jaarverslag.

Bijlage 4: Activiteiten 2013

literaire programma's buitenland

periode	naam	samenwerkingspartners	bereik
14–20 januari	High Impact: Literature from the Low Countries. Tournée door het Verenigd Koninkrijk van zeven Nederlandse en Vlaamse schrijvers. Met: Lieve Joris, Herman Koch, Ramsey Nasr, Peter Terrin, Chika Unigwe, Judith Vanistendael en Geert Mak. Organisatie: Rosie Goldsmith i.s.m. het Letterenfonds. http://www.letterenfonds.nl/nl/entry/240/tussen-shakespeare-en-savile	Het ministerie van Buitenlandse Zaken, de Nederlandse ambassade en de Vlaamse vertegenwoordiging in Londen en het Vlaams Fonds voor de Letteren.	Zes programma's. Totaal circa 700 bezoekers
23 januari	Uitreiking Else Otten Übersetzerpreis aan Christiane Kubly te Berlijn.	Vlaams Fonds voor de Letteren.	100 bezoekers
16 maart	'Neues aus den Niederlanden', Leipziger Buchmesse; literair programma met Stephan Enter en Anne-Gine Goemans en over <i>Turks fruit</i> van Jan Wolkers; presentatie: Christoph Buchwald. Opmerking: de auteurs bezochten daarnaast de Leipziger Buchmesse en signeerden op de stand van hun Duitse uitgeverij.	Nederlandse ambassade Berlijn, Nederlandse culturele vereniging Genikus, Leipziger Buchmesse.	Circa 120 bezoekers
23 april–4 mei	'Café Amsterdam': Amsterdam als gast-stad op de Buenos Aires International Book Fair. Programma met deelname van Herman Koch, Maarten Asscher, Arnon Grunberg, Cees Nooteboom, Anne Vegter, Jan van Mersbergen, Carolina Trujillo, Wouter van Reek.	Nederlands Instituut Buenos Aires, Nederlandse ambassade Buenos Aires, Argentijnse uitgeverijen, Fundación el Libro, schrijvershuis Villa Ocampo.	aantal programma's: 38 aantal bezoekers bij deze programma's: circa 2.880 aantal bezoekers van het Nederlands paviljoen: circa 400.000
11 juni	Deelname (Thomas Möhlmann) aan het besloten seminar voor partners en editors van Poetry International Web tijdens het Poetry Festival in Rotterdam.		n.v.t.
7–15 juli	Deelname (Thomas Möhlmann) aan de besloten partnermeeting van Lyrikline.org en een bijeenkomst van LiteraturWERKstatt tijdens het Poesiefestival Berlin.		n.v.t.
30 oktober–3 november	Tanpinar International Literary Festival te Istanbul; thema: City and Game. Met: Murat İşik, Jan van Mersbergen, Barbara Stok en Bibi Dumon Tak.	Turkse uitgeverijen, festivalorganisatie Tanpinar, Kalem Literary Agency, Dutch Culture, Nederlands consulaat Istanbul.	aantal programma's: 8 aantal bezoekers: ca. 470
27 november–1 december	Nederland gastland op de boekenbeurs Non/Fiction in Moskou. Manifestatie in het kader van het vriendschapsjaar Nederland-Rusland m.m.v. zes Nederlandse auteurs: Geert Mak, Dick Swaab, Herman Koch, Sjeng Scheijen, Guus Kuijer en Loes Riphagen. Er waren zowel op de beurs als in scholen, bibliotheek en boekhandel presentaties. Daarnaast werd onder meer het Nederlandse themanummer van het tijdschrift <i>Inostrannaya Literatura</i> gepresenteerd.	Russische uitgevers, organisatie boekenbeurs, Dutch Culture, Nederlandse ambassade Moskou.	aantal programma's: 11 aantal bezoekers: ca. 500 aantal bezoekers Nederlandse stand: 2.000

* De in deze bijlage genoemde bezoekersaantallen zijn deels gebaseerd op kaartverkoop & reserveringen, en deels gebaseerd op waarnemingen van aanwezige Fonds-medewerkers.

stands op boekenbeurzen

periode	naam	Aantal afspraken	Aantal bezoekers stand Letteren-fonds
28 januari–5 februari	Boekenbeurs Cairo http://www.letterenfonds.nl/nl/entry/243/cairo-book-fair-2013	32	n.v.t.; De door het Fonds georganiseerde Forumdiscussie werd door circa 50 mensen bezocht.
31 januari–2 februari	Festival de la bande dessinée Angoulême, Frankrijk. (Namens het Nederlands Letterenfonds was Barbara den Ouden aanwezig in de stand van het Vlaams Fvdl). http://www.letterenfonds.nl/nl/entry/241/angouleme	30	n.v.t.
23–31 maart	Bologna, kinderboekenbeurs http://www.letterenfonds.nl/nl/entry/246/overall-polleke	60	Ongeveer 150 à 200 bezoekers
23 april–4 mei	Boekenbeurs Buenos Aires http://www.letterenfonds.nl/nl/entry/184/nergens-is-het-stil	15. Daarnaast reisden meerdere Nederlandse uitgeverijen mee (Atlas Contact, Bezige Bij, Signatuur, Prometheus en het Van Gogh museum) die elk hun eigen afsprakenrooster hadden.	Zie de manifestatie Café Amsterdam hierboven.
15–7 april	London Book Fair weblog: http://www.letterenfonds.nl/nl/entry/188/mana-in-de-woestijn	120	Per dag 150 a 200 bezoekers
26–30 augustus	Bezoek aan Beijing International Book Fair en uitgevers te Shanghai. http://www.letterenfonds.nl/nl/entry/384/china-in-beweging	26	n.v.t.
9–12 oktober	Frankfurter Buchmesse http://www.letterenfonds.nl/nl/entry/449/het-letterenfonds-op-de-frankfurter-buchmesse-2013	300	Per dag tussen de 200 en 300 bezoekers. De cocktail die het fonds in Frankfurt organiseerde (10/10) werd bezocht door ongeveer 60 mensen.
2–10 november	Tüyap International Istanbul Book Fair	25	n.v.t.
27 november–1 december	Non/fiction Bookfair in Moskou (Rusland), een internationale beurs voor fictie en non-fictie. http://www.letterenfonds.nl/nl/weblog?blogger=katja-assoian	36	Zie de manifestatie op de Non/Fiction beurs hierboven.

prospectiereizen

periode	naam	Aantal afspraken
21–25 januari	Berlijn, Duitsland (i.c.m. de uitreiking van de Else Otten Übersetzerpreis)	24
29 mei–3 juni	Rome, Italië.	8 afspraken met uitgevers; plus organisatie vertaalworkshop (8 vertalers en een auteur).
24 juni–5 juli	uitgeversbezoeken in Rio de Janeiro en Sao Paulo, Brazilië	41
7–10 juli	Moskou, Rusland	O.a. uitgeversbezoeken in voorbereiding op het gastlandschap van Nederland op de Non/Fiction Book Fair.
20–24 september	Kolomna en Moskou, Rusland	O.a. uitgeversbezoeken in voorbereiding op het gastlandschap van Nederland op de Non/Fiction Book Fair.
23–25 sept	Budapest, Hongarije	12
25 september–4 oktober	Sint-Petersburg, Rusland bezoek stripfestival Boomfest en begeleiding zes stripauteurs, presentatie eerste leerboek Nederlandse literatuur in het Russisch	O.a. 5 afspraken met uitgevers, ontmoeting met 10 vertalers, vele kennismakingen binnen strip/graphic novel wereld.
18–27 november	New York, V.S.	18

literaire programma's binnenland

periode	activiteit	geschat bereik	partner
17-20 januari	Optreden van WiR Mohamed Magani bij Writers Unlimited in Den Haag.	50	
3 maart	WiR Asmaa Azaizah in de Openbare Bibliotheek Amsterdam. Tijdens deze middag introduceerde Azaizah acht Palestijnse schrijvers, dichters en bloggers en hun werk en drijfveren in het kader van haar curatorschap voor het Read My World Festival (september 2013).	50	
6 maart	WiR Asmaa Azaizah is te gast bij Verspreken in Perdu in Amsterdam. Moderators: Matthijs Ponte en Joost Baars.	30	
19 maart	Rechtenborrel voor literaire uitgeverijen in De Doffer, Amsterdam.	20	
20 maart	WiR Peter Terrin verzorgt college Moderne Nederlandse Letterkunde aan de UvA	20	
24 maart	Schrijven aan Afrika. Literair Café Intercultureel in Restaurant Toukoul te Brussel. Met: Alphonse Muambi (Congo), Babah Tarawally (Sierra Leone) en Sayadin Hersi (Somalië) en Jean Bofane (Congo), presentatie: Olivia U. Rutazibwa.	70	Passaporta/Het Beschrijf
27 maart	De Wereldschrijver. Literair Café Intercultureel in filmmuseum EYE, Amsterdam. Schrijvers Manon Uphoff, Abdelkader Benali en Yasmine Allas gingen met de volgende dichters en schrijvers in gesprek: Emad Fouad (Egypte/België), Lamia Makaddam (Tunesië/Nederland) en Fatena Al Ghorra (Palestina/België), Alexandro Barjas (Libanon/Nederland), Alphonse Muambi (Congo/Nederland) en Babah Tarawally (Sierra Leone/Nederland) en twee documentaires: <i>Alles zit in mijn herinnering</i> en <i>UTAC – tussen Kaapverdië en Rotterdam</i> over de schrijver Guilherme Mendes da Silva.	60	PEN Vlaanderen
12 mei	Optreden van WiR Kettly Mars in de Openbare Bibliotheek Amsterdam, interview door Matthijs Ponte.	20	
24 mei	Optreden van WiR Kettly Mars bij De Nieuwe Liefde in Amsterdam. Thema 'Wat is poëzie'.	40	
4 juni	<i>A touch of magic</i> - Besloten bijeenkomst over digitale ontwikkelingen in het kinderboekenvak voor Nederlandse uitgevers; bibliotheek Letterenhuis Sprekers: Yunko Yokota, Warren Buckleitner, Neal Hoskins, Benedict Buckleitner, Paulien Dresscher, Peter Gorgels. http://www.letterenfonds.nl/nl/entry/321/digitale-ontwikkelingen-in-het-kinderboekenvak	60	
6 juni	Literaire avond bekendmaking shortlist Europese Literatuurprijs 2013; Spui 25 in Amsterdam.	70	
10 juni	Gesprek tussen schrijvers Masresha Mammo (Amsterdam Vluchtstad) en Kettly Mars (WiR) o.l.v. Margot Dijkgraaf; SPUI25 in Amsterdam. Thema: 'Dictatuur en exil'	15	
14 juni	Uitreiking Brockway Prize 2013 aan poëzievertaalster Judith Wilkinson in de Stadsschouwburg, Rotterdam.	50	Poetry International Festival
18 augustus	Optreden van David Vann op Lowlands-festival. Interview met hem door schrijver Henk van Straten.	80	
31 augustus	Uitreiking Europese Literatuurprijs 2013 m.m.v. juryvoorzitter Alexander Rinnooy Kan; presentatie en interviews door Margot Dijkgraaf; Manuscripta tijdens de Uitmarkt in Amsterdam. https://www.facebook.com/media/set/?set=a.563150987054598.1073741826.200244686678565&type=1	150	
4 september	Besloten bijeenkomst met 13 literaire organisaties uit Amsterdam ter bevordering van overleg en samenwerking tussen de Amsterdamse podia; bibliotheek Letterenhuis.	n.v.t.	
6 september	Optreden van WiR David Vann bij Lamoer in Bitterzoet in Amsterdam.	80	
11 september	Optreden van WiR David Vann bij festival het Grote Gebeuren in Groningen.	50	
12, 13 en 16 september	Signeersessies van WiR David Vann bij boekhandel De Nieuwe Boekhandel, Java boekhandel en Van Rossum boekhandel in Amsterdam.	20-30	
14 september	Optreden van WiR David Vann in 'Uitzicht/A room with a view' bij Read My World Festival in Amsterdam. Presentatie: Jasper Henderson.	60	
24 september	Rechtenborrel voor literaire uitgeverijen in De Doffer, Amsterdam.	20	
27 september	Naar Frankfurt! Publiekspresentatie rond de brochure <i>10 Books from Friesland</i> in Tresoar te Leeuwarden. http://www.letterenfonds.nl/nl/entry/337/de-friese-literatuur-naar-frankfurt http://www.letterenfonds.nl/nl/entry/450/it-giet-oan http://www.letterenfonds.nl/nl/entry/413/denkend-aan-frankfurt	60	Intendant Fries Alpita de Jong, Provincie Fryslân, Fries Historisch Letterkundig Centrum Tresoar

18 oktober	Optreden van WiR Davide Enia en gesprek met zijn vertaler Manon Smits bij boekhandel Libreria Bonardi in Amsterdam.	20	
13 december	Uitreiking Letterenfonds Vertaalprijzen aan Martin de Haan door plaatsvervangend directeur Tiziano Perez en juryvoorzitter Annelies van Hees.	350	
13 en 14 december	15de Literaire Vertaaldagen in De Rode Hoed te Amsterdam. Thema: De vertaler als rentmeester Georganiseerd door het Vertalershuis Amsterdam http://www.letterenfonds.nl/nl/entry/573/vijftiende-literaire-vertaaldagen https://www.facebook.com/media/set/?set=a.561113640630160.1073741851.147236652017863&type=3	350 170	6 sprekers (symposiumdag) en 15 workshopmoderatoren (workshopdag) Financiële steun van het Nederlands Letterenfonds, het Lira Fonds, het Vlaams Fonds voor de Letteren, het Expertisecentrum Literair Vertalen en de Vereniging van Letterkundigen

literaire programma's binnenland: tournees en reeksen

datum	activiteit	partner	bereik
31 januari, 28 februari, 28 maart, 2 mei en 30 mei	<i>Letteren &cetera</i> , live talkshow in Amsterdam Interviewer: Pieter Steinz 15 gasten, in alfabetische volgorde: schrijvers Jan van Aken (<i>De Afvallige</i>), Hanna Bervoets (<i>Alles wat er was</i>), Esther Gerritsen (<i>Dorst</i>), Daan Heerma van Voss (<i>De Vergeting</i>), Jannah Loontjens (<i>Mijn leven is mooier dan literatuur</i>), Christine Otten (<i>Om adem te kunnen halen</i>), Ilja Leonard Pfeijffer (<i>La Superba</i>), Marja Pruis (<i>Als je weg bent</i>), Laura Starink (<i>Duitse wortels</i>), WiR Peter Terrin (<i>Post Mortem</i>), Vrouwkje Tuinman (<i>De Rouwclub</i>), Thomas Verbogt (<i>Kleur van geluk</i>) en Tommy Wieringa (<i>Dit zijn de namen</i>), tekenaar Typex (<i>Rembrandt</i>) en vertaler Boukje Verheij (<i>Mrs. Dalloway</i> van Woolf). http://www.letterenfonds.nl/nl/entry/393/letteren-cetera-7	SPUI25 te Amsterdam	Vijf middagen. Totaal circa 350 bezoekers
16 april–23 mei	<i>Vertalersgeluk</i> , lezingentournee van literair vertalers langs aan de Europese Literatuurprijs gelieerde boekhandels in Nederland en Vlaanderen. Organisatie tournee: Andrea Kluitmann en Nicolette Hoekmeijer i.s.m. Letterenfonds. Inleidingen: Andrea Kluitmann, Kris Lauwerys en Nicolette Hoekmeijer. Animaties: Farida Laan, Kabo Lam, Michiel Moormann. Lezingen: Jan Willem Bos (over zijn vertaling van <i>De trofee</i> van Mircea Cartarescu), Jeanne Holierhoek (<i>In tijden van oorlog</i> van Alexis Jenni), Harrie Lemmens (<i>Leren bidden in het tijdperk van de techniek</i> van Gonçalo M. Tavares), Karol Lesman (<i>Steen op steen</i> van Wiesław Myśliwski), Elly Schippers (<i>Terugkeer ongewenst</i> van Charles Lewinsky), Manon Smits (<i>Mr Gwyn</i> van Alessandro Baricco), Jan Pieter van der Sterre (<i>Lionel Aso</i> van Martin Amis), Katelijne De Vuyst en Katrien Vandenbergh (<i>Limonov</i> van Emmanuel Carrère), Rob van der Veer (<i>Coyote</i> van Hari Kunzru), Rien Verhoef (<i>Suikertand</i> van Ian McEwan) en Ine Willems (<i>Het boek Henry</i> van Hilary Mantel). http://www.letterenfonds.nl/nl/entry/325/vijftien-tinten-vertalersgeluk	Vlaams Fonds voor de Letteren en Boekhandel Athenaeum, Haarlem; Linnaeus Boekhandel, Amsterdam; Boekhandel De Reyghere, Brugge; Boekhandel Los, Bussum; Boekhandel De Groene Waterman, Antwerpen; Boekhandel Blokker, Heemstede; Literaire Boekhandel Lijnmarkt, Utrecht; Boekhandel De Zondvloed, Mechelen.	Acht avonden. Totaal circa 360 bezoekers.
30 augustus–7 september	<i>Ken je burens</i> , tournee van zes auteursduo's langs verschillende manifestaties en boekhandelspodia in Vlaanderen en Nederland. De deelnemende duo's: Anna Enquist-Dimitri Verhulst, Ilja Leonard Pfeijffer-Roderik Six, Thé Tjong-Khing/Bibi Dumon Tak- Sylvia Vandenheede, Rutger Bregman-Thomas Decreus, Mustafa Stitou-Herman Leenders. Podia: Boekhandel De Drvkerij (Middelburg); Manuscripta, tijdens de Uitmarkt (Amsterdam); Boekhandel Polare (Rotterdam); Boekhandel Passa Porta (Brussel); Poëziecentrum (Gent); Boekhandel De Groene Waterman (Antwerpen).	i.s.m. Vlaams Fonds voor de Letteren	Zes podia. Totaal circa 480 bezoekers.
26 september, 7, 13, 20, 21 en 25 november en 3 en 17 december	<i>Vertalen in zicht</i> Scholen: Ichtus in Dronten, R.S.G. Wiringherlant, in Wieringerwerf, Vlietland College in Leiden, Oosterlicht College in Nieuwegein (2 x: HAVO en VWO), Het 4e Gymnasium in Amsterdam (2 x: zowel Eng-Nl als Nl-Eng) en Lyceum Oudehoven in Gorinchem (tweetalig onderwijs). Vertalers: Bindervoet & Henkes (Engels), David Colmer (Nederlands-Engels), Kiki Coumans (Frans) en Nicolette Hoekmeijer (Engels).	Verstegen & Stigter, culturele partners	Acht workshops op zes scholen. Totaal circa 250 scholieren; per keer tussen 25 en 40 leerlingen.
21 november en 19 december	tv-pilot <i>Letteren &cetera</i> , literaire talkshow vanuit het Letterenhuis in Amsterdam interviewer: Kenneth van Zijl Zes gasten, in alfabetische volgorde: schrijvers Elke Geurts (<i>De weg naar zee</i>), Shira Keller (<i>M.</i>), Frank Westerman (<i>Stikvallei</i>) en Willem Otterspeer (Hermans-biografie <i>De misluktingskunstenaar</i>) en vertalers Arthur Langeveld (<i>De idioot</i> van Dostojevski) en Jos Vos (<i>Het verhaal van Genji</i> van Murasaki Shikibu). De programma's zijn uitgezonden op za 23 en ma 25 november resp. za 21 en ma 23 december om 19.30 en zijn nu online te bekijken via gemist.cultura.nl http://gemist.cultura.nl/player/WO_NTR_442210 en http://gemist.cultura.nl/player/WO_NTR_461502	Digitaal televisiekanaal Cultura 24	circa 40 bezoekers Niet bekend (circa 3.160 pageviews)

vertaalworkshops

periode	plaats	taal	aantal deelnemers	moderatoren	partner
7 januari–8 maart	Amsterdam/Arles, Frankrijk.	Europese Vertalersfabriek: Nederlands-Frans-Nederlands Behandelde teksten: <i>Florian Knol</i> (Guus Kuijer), <i>Vlees</i> (Manon Uphoff), <i>Wat is magisch realisme</i> (Johan Daisne), <i>Oh...</i> (Philippe Djian), <i>Je n'ai pas fini de regarder le monde</i> (David Thomas), <i>Le Mariage de Dominique Hardenne</i> (Vincent Engel)	6	Bertrand Abraham, Daniel Cunin, Eveline van Hemert, Rokus Hofstede, Isabelle Rosselin, Martine Woudt	Vertalershuis Amsterdam i.s.m. het Collège International des Traducteurs Littéraires in Arles en met subsidie van het Lifelong Learning Programme van de Europese Commissie
30 mei–1 juni	Casa delle Traduzioni in Rome, Italië.	Nederlands-Italiaans <i>Nooit meer slapen</i> (Willem Frederik Hermans) en <i>La Superba</i> (Ilya Leonard Pfeiffer)	7	Claudia di Palermo en Peter Bergsma (moedertaalspreker)	
11–14 juni	Rotterdam	Brockway Workshop Poëzie: Nederlands-Spaans Poëzie van Mustafa Stitou	8 + 4 gasten	Erik Menkveld en David Colmer.	Voorts worden in 2014/2015 de resultaten gepubliceerd in de Engelse literaire tijdschriften <i>Poem Magazine</i> en/of <i>Modern Poetry in Translation</i>
20–22 juni	Vertalershuis Balatonfüred, Hongarije.	Nederlands-Hongaars <i>Wij</i> (Elvis Peeters)	6	Sabolcs Wekerle en Peter Bergsma (moedertaalspreker)	
3–5 oktober	Universiteit van Sint Petersburg, Rusland.	Nederlands-Russisch <i>Winterijs</i> (Peter van Gestel) en <i>Van oude mensen, de dingen, die voorbij gaan</i> (Louis Couperus)	10	Irina Michajlova en Aai Prins	
26 oktober en 8 december	Universiteit Leiden	Nederlands-Chinees <i>Zwartboek</i> (Laurens Abbink Spink)	6	Shaogang Cheng en Mark Leenhouts	
14 november	Crossing Border, Den Haag	Masterclasses Engels-, Portugees- en Slowaaks-Nederlands en Nederlands-Portugees en Nederlands-Slowaaks	6	Peter Bergsma, Madla de Bruin, David Colmer, Margaret Jull Costa, Harrie Lemmens en Janet Livingstone	Crossing Border, Vertalershuis Amsterdam en het Nederlands Letterenfonds
21–23 november	Vertalershuis Amsterdam	Nederlands-Pools <i>Baltische zielen</i> (Jan Brokken) en <i>Tirza</i> (Arnon Grunberg)	7	Alicja Oczko en Karol Lesman	

(intensieve) cursus literair vertalen-ELV

periode	plaats	taal	aantal deelnemers	moderatoren	behandelde teksten
19–30 augustus	Utrecht	Zomercursus Nederlands-Spaans en Nederlands-Portugees	13	Walter Costa, Isabel Lorda, Julio Grande Morales, Arie Pos, Diego Puls, Fernando Venâncio	<i>Grip</i> (Stephan Enter), <i>De vergelding</i> (Jan Brokken), <i>Vissen redden</i> (Annelies Verbeke), <i>Dit zijn de namen</i> (Tommy Wieringa)
16 september – 22 november	Digitale vervolgcursus	Hebreeuws en Turks	2 beginnende professionals (1 uit het Hebreeuws en 1 uit het Turks)	Shulamith Bamberger (Hebreeuws) en Hanneke van de Heijden (Turks)	
4–8 november	Antwerpen	Deens en Fins (beginnende professionals) Zweeds (literair vertalers met enige ervaring)	12 (5 uit het Deens, 3 uit het Fins en 4 uit het Zweeds)	Docenten: Annelies van Hees en Edith Koenders (Deens); Marja-Leena Hellings en Annemarie Raas (Fins); Petra Broomans en Janny Middelbeek-Oortgiesen (Zweeds)	
29–30 november	Vertalershuis Amsterdam	Russisch-Nederlands	7 (3 ervaren vertalers en 4 beginnende professionals)	Froukje Slofstra en Aai Prins	verhalen van Isaak Babel en Vladimir Sorokin

vertaalmentoraten beginnende vertalers

aantal aanvragen: 6	toegekend: 4
------------------------	--------------

coaching traject ervaren vertaler

aantal aanvragen: 0	toegekend: 0
------------------------	--------------

kwaliteitsregister literair vertalers Nederlands-vreemde taal

aantal proef- vertalingen: 51	goedgekeurd: 21	nog in behandeling: 2	aantal verschillende talen: 15	Aantal adviseurs: 56
----------------------------------	-----------------	-----------------------	-----------------------------------	----------------------

ontvangst internationale bezoekers

datum	activiteit	partner
20–24 januari	Irina Balakhonova en Elena Quintana – Samokat publishers, Moskou, Rusland	
24 februari– 8 maart	Keti Kighurazde and Giorgi Abramishvili – Siesta Publishing House, Tblisi, Georgië	i.s.m. PUM
16–19 juni	Ulrike Schieder – Rowohlt Verlag, Hamburg, Duitsland	
16–18 juni	Adam Freudenheim – Pushkin Press, Londen, Verenigd Koninkrijk	
1–5 juli	Patricia Chendi, Sonzogno / Marsilio, Venetië, Italië	
20–21 aug	Julia Dobrochotova, publiciteitsmedewerker, Moskou, Rusland (i.v.m. Non/fiction bookfair in Moskou)	
6–11 september	6e editie van het Amsterdam Fellowship for International Publishers, met deelname van: Sherif Bakr – al Arabiyya, Cairo, Egypte Laurenz Bolliger – Amazon Kindle, Duitsland Emmanuelle Collas – Galaade Editions, Frankrijk Alessandro Gallenzi – Alma, London, UK Sif Jóhanssdóttir – Forlagid, Reykjavik, IJsland Fabio Muzi Falconi – Feltrinelli, Milano, Italië Esra Öztemir – Doğan Kitap, Istanbul, Turkije Hella Reese – dtv, München, Duitsland Alexandre Vasconcelos – Divina Comedia, Lisbon, Portugal Alexis Washam – Hogarth Crown, New York, USA	Financiële partners: Sica Amsterdam, PUM, Prins Claus Fonds.
30 sept–3 okt	Samuel Titan – Editora 34, Sao Paulo, Brazilië	
6 dec	Sylvie Audoly – J.C. Lattès, Parijs, Frankrijk	i.s.m. uitgeverij Van Gennepe
7–12 dec	Mehmet Demirtas en Tuğçe Özdeniz – Kalem Literary Agency, Istanbul, Turkije	i.s.m. Prins Claus Fonds

Bijlage 5: Publicaties, websites en social media

Publicaties

- Gebruikersonderzoek 2009-2012 Nederlands Letterenfonds (onderzoek uitgevoerd door IVA Onderwijs uit Tilburg; 20 p., pdf, Nederlands, juli 2013)
- Vijf boeken van wereldschrijvers (12 p., 200 ex., Nederlands, maart 2013)
- Schreef #3 (24 p., 6.000 ex., Nederlands, november 2013)
- Schwob-special als bijlage bij: *De Groene Amsterdammer*, i.s.m. boekhandel Athenaeum (28 p., Nederlands)
- *Low Countries. Deep Imagination*, bidbood Frankfurt 2016 (pdf, oktober 2013)
- 10 Graphic Novelists from Holland (24 p., 2.500 ex., Engels)
- Children's Books from Holland 2013 (16 p., 1.800 ex., Engels)
- 10 Books from Holland and Flanders Spring 2013 (16 p., 2.300 ex., Engels)
- 10 Books from Holland and Flanders Autumn 2013 (16 p., 2.300 ex., Engels)
- Quality Non-Fiction from Holland Autumn 2013 (16 p., 3.400 ex., Engels)
- 11 Poets from Holland (16 p., 1.000 ex., Engels)
- 10 Books from Friesland (12 p., 2.400 ex., Engels)
- Panorama Holland 9, China (30 p., 1.000 ex., Chinees/Engels)
- Panorama Holanda 2, Brazilië (32 p., 250 ex., Braziliaans Portugees/Engels)
- Contemporary Dutch Poets: Anne Vegter – Holland's first female Poet Laureate (24 p., 70 ex., Engels)
- Contemporary Dutch Poets: Tomas Lieske – An uncertain but enchanting adventure (20 p., 70 ex., Engels)
- Nieuw toegevoegde dichterspagina's aan Poetry International Web: Tomas Lieske, Anne Vegter, Menno Wigman, H.H. ter Balkt, Sybren Polet en de genomineerden van de VSB Poëzieprijs 2014: Micha Hamel, F. van Dixhoorn, Maria Barnas, Antoine de Kom. Tevens toegevoegd of bijgewerkt werden pagina's van de Nederlandse deelnemers aan het Poetry International Festival 2013: Ester Naomi Perquin, Jan Glas en Mustafa Stitou, en van de huidige Dichter des Vaderlands Anne Vegter.
- Nieuw toegevoegde gedichten, vertalingen en/of geluidsopnamen aan LyrikLine.de: Erik Lindner, Mark Boog en Daan Doesborgh.
- Neues aus den Niederlanden 2013, ansichtkaart (10.000 ex.)
- Programmakrant Café Amsterdam, Buenos Aires (18 p., 300.000 ex., Spaans)
- 'In de Nederlandse bergen'-programmapolder, Moskou (vouwblad A3, 15.000 ex., Russisch/Engels)

Film/video

- *Letteren &cetera*, audio opnames van de interviews van Pieter Steinz met Jan van Aken (29'09"), Daan Heerma van Voss (27'30") en Ilja Leonard Pfeijffer (33'20"), door John Betzema (februari 2013)
- *Alles zit in mijn herinnering* - een filmportret van zes schrijvers over hun schrijverschap in Nederland en hun land van herkomst door Ronald Bos (26'56"), maart 2013)
- *Vertalen in zicht*, videoverslag door Galit Soesan van een workshop met 4HAVO aan het Vlietland College in Leiden (9'17", april 2013)
- videoportret Peter Terrin (WiR) door Marieke Kessel (6'28", maart 2013)
- videoportret Kettly Mars (WiR) door Marieke Kessel (5'29", juni 2013)
- videoportret David Vann (WiR) door Marieke Kessel (7'32", september 2013)
- *Vertalersgeluk*, animatiefilm door Kabo Lam, gemaakt voor de Vertalersgeluktournee (1'10", april 2013)
- *Vertalersgeluk*, animatiefilm door Michiel Moormann, gemaakt voor de Vertalersgeluktournee (1'43", april 2013)
- *The Sitting Dog*, animatiefilm door Farida Laan, gemaakt voor de Vertalersgeluktournee (0'49", april 2013)
- *James Joyce lezen met Bindervoet en Henkes*, videoverslag door Jan Bader (7'57", november 2013)
- Anne Vegter leest 'Tramps' voor, video door Stijn van der Loo in het kader van de Poëzieweek 2014 (1'23", december 2013)
- Delphine Lecompte leest 'Van averij in de zoo naar alchemie in een mensentuin' voor, video door Stijn van der Loo in het kader van de Poëzieweek 2014 (2'27", december 2013)
- Edward van de Vendel leest 'Ik juich voor jou' voor, video door Stijn van der Loo in het kader van de Poëzieweek 2014 (1'09", december 2013)
- Ester Naomi Perquin leest 'Frederik C.' voor, video door Stijn van der Loo in het kader van de Poëzieweek 2014 (1'50", december 2013)
- Kira Wuck leest voor uit *Finse meisjes*, video door Stijn van der Loo in het kader van de Poëzieweek 2014 (1'09", december 2013)
- Leonard Nolens leest 'Zonder mij' voor, video door Stijn van der Loo in het kader van de Poëzieweek 2014 (1'39", december 2013)
- Micha Hamel leest 'Afdwalende gedachten (tijdens een vergadering)' voor, video door Stijn van der Loo in het kader van de Poëzieweek 2014 (2'00", december 2013)
- Mustafa Stitou leest voor uit *Tempel*, video door Stijn van der Loo in het kader van de Poëzieweek 2014 (2'06", december 2013)
- Toon Tellegen leest voor uit *De optocht*, video door Stijn van der Loo in het kader van de Poëzieweek 2014 (1'30", december 2013)

Airport Library

Vanaf 15 juli 2013 tot en met 15 februari 2014 heeft het Nederlands Letterenfonds drie verschillende exposities in de Airport Library op Schiphol ingericht met vertalingen van Nederlandse literatuur uit haar bibliotheekcollectie.

De eerste betrof diverse vertalingen van *Jip en Janneke* van Annie M.G. Schmidt. Daarna was een tentoonstelling te zien met de meest vertaalde Nederlandse titels van het moment: *Het diner* van Herman Koch en *Boven is het stil* van Gerbrand Bakker. Vanaf eind november tot half februari werden zoveel mogelijk vertalingen van twee zeer gerenommeerde Nederlandse kinderboeken getoond: *De brief voor de koning* van Tonke Dragt en *Het boek van alle dingen* van Guus Kuijer.

Bereik

De tweetalige **website** van het Nederlands Letterenfonds trok in 2013 gemiddeld 18.111 unieke bezoekers per maand. Daarnaast werd acht keer een algemene digitale **nieuwsbrief** verstuurd aan circa 2.300 abonnees (Nederlandstalig).

In november verscheen het vierde nummer van **Schreef**, het papieren tijdschrift van het Fonds waarin wordt bericht over ontwikkelingen in het boekenvak. Tweederde van de oplage is verstuurd aan professionele relaties van het Letterenfonds in Nederland en België; de rest werd verspreid via enkele literaire festivals (Wintertuin 2013, Writers Unlimited 2014) en vele activiteiten (Letteren & cetera, Literaire Vertaaldagen, Murakamifest, Troost, Books&Bubbles, bijeenkomsten voor uitgevers en studenten in het Letterenhuis, etc).

Via de zogenoemde **Highlights-nieuwsbrieven**, waarin de titels uit de buitenland brochures onder de aandacht worden gebracht, zijn buitenlandse uitgevers en contacten vier maal geïnformeerd. Op de **social media** steeg het aantal volgers van het Letterenfonds. Eind 2013 had de (overwegend Nederlandstalige) Facebookpagina van het Nederlands Letterenfonds 1.013 volgers (eind 2012: 400) en het Twitter-account 1.221 volgers.

De Facebookpagina van het Vertalershuis Amsterdam trok sinds de start in juni 133 volgers, de Europese Literatuurprijs had 130 volgers.

De website **Schwob.nl** trok in 2013 gemiddeld 783 unieke bezoekers per maand. Op Twitter heeft SchwobBooks 143 volgers en op Facebook 245.

Websites

www.letterenfonds.nl

www.schwob.nl

www.vertalershuis.nl

Bijlage 6: Balans & exploitatierekening

Balans

	31-12-2013	31-12-2012
	€	€
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Gebouwen	4.009.325	4.142.916
Inventaris	79.100	97.998
Kunst	4.538	4.538
Totaal vaste activa	4.092.963	4.245.452
 Vordering 2015/16 Ministerie van OCW	 20.765.356	 0
Vlottende activa		
Vorderingen		
Ministerie van OCW	10.644.467	522.341
Overige vorderingen	353.067	875.975
	10.997.534	1.398.316
Liquide middelen	7.605.714	7.811.356
Totaal activa	43.461.567	13.455.124

	31-12-2013	31-12-2012
	€	€
Eigen vermogen		
Stichtingskapitaal	45	45
Algemene reserve	438.781	438.781
Bestemmingsfonds pensioenen NLPVF	37.790	71.564
Bestemmingsreserves	1.108.612	1.158.344
Bestemmingsfonds OCW	1.108.766	820.348
Totaal eigen vermogen	2.693.994	2.489.082
Voorzieningen	124.872	86.127
Langlopende schulden	25.786.340	4.008.999
Kortlopende schulden		
Subsidieverplichtingen	4.001.620	5.325.224
Nog te realiseren activiteitenlasten	7.884.143	0
Nog te realiseren beheerslasten	1.787.672	0
Nog te realiseren frictiekosten	115.654	522.341
Overige kortlopende schulden	1.067.272	1.023.351
	14.856.361	6.870.916
Totaal passiva	43.461.567	13.455.124

Exploitatierekening

	realisatie 2013 €	begroting 2013 €	realisatie 2012 €
Directe opbrengsten	444.608	219.493	408.689
Subsidie OCW	11.958.704	10.519.400	11.802.853
Overige subsidies en bijdragen	199.641	25.000	137.795
Giften	35.000		20.000
Totale baten	12.637.953	10.763.893	12.369.337
Beheerslasten personeel*	1.325.100	1.298.831	748.600
Beheerslasten materieel (2012 incl transitiekosten)	671.111	752.343	898.480
Totale beheerslasten	1.996.211	2.051.174	1.647.080
Verleende subsidies	7.487.818	6.752.655	6.885.022
Overige activiteitenlasten	3.022.847	1.878.226	2.485.132
Totale activiteitenlasten	10.510.665	8.630.881	9.370.154
Totale lasten	12.506.876	10.682.055	11.017.234
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	131.077	81.838	1.352.103
Rentebaten	31.064		90.067
Bijzondere baten en lasten	42.771		-103.097
Exploitatieresultaat	204.912	81.838	1.339.073
Bestemming resultaat			
Algemene Reserve verhoging	0		130.000
Algemene Reserve onttrekking tbv Salesforce	0		-130.000
Dotatie bestemmingsfonds NLPVF pensioen	0		0
Onttrekking bestemmingsfonds NLPVF pensioen	-33.774		-32.778
Bestemmingsrezeves onttrekkingen	-49.732		-54.449
Vorming bestemmingsreserve Frankfurter Buchmesse 2016	0		960.000
Vorming bestemmingsreserve Geillustr.K & Jlit.2013-2016	0		180.000
Bestemmingsfonds OCW rente	31.064		90.067
Bestemmingsfonds OCW lager vastgestelde en ingetrokken subsidies	214.583		208.931
Bestemmingsfonds OCW onttrekking juridische kosten	-7.229		-13.097
Bestemmingsfonds OCW restant verbouwingssubsidie	50.000		0
Bestemmingsfonds OCW resultaat	0		399
	204.912		1.339.073

*Op grond van de gewijzigde definitie van beheerslasten in het OCW Handboek Cultuurfondsen 2013-2016 is de toerekening van de loonkosten aan de activiteitenlasten per 2013 aangepast.

Tot de beheerslasten worden per 2013 gerekend alle personele en materiële lasten die samenhangen met het beheer van de organisatie (overheadlasten). Alle personeelskosten die verbonden zijn aan subsidieverlening en advisering over subsidieaanvragen vallen onder de beheerslasten.

Bijlage 7: Private stichtingen

De Stichting Nederlands Letterenfonds voert met publiek geld een publieke taak uit, in de voorafgaande pagina's werd hiervan verslag gedaan. Los daarvan draagt het Letterenfonds verantwoordelijkheid voor twee stichtingen die privaat geld beheren: de Stichting Steunfonds Stimulering Nederlandse Literatuur en het Bert Schierbeekfonds (BSF). De directeur van het Letterenfonds is q.q. tevens directeur van deze twee stichtingen. De Stichting Steunfonds Stimulering Nederlandse Literatuur en het BSF zijn door de fiscus erkend als culturele Algemeen Nut Beogende Instelling (culturele ANBI). Particulieren en bedrijven kunnen sinds 2012 onder bepaalde voorwaarden een verhoogde giftenaftrek (1,25 x het bedrag van de gift) krijgen als zij een donatie doen. Ondernemingen die onder de vennootschapsbelasting vallen, mogen 1,5 keer het bedrag van de gift aftrekken in de aangifte vennootschapsbelasting. (zie hiervoor ook www.belastingdienst.nl)

Stichting Steunfonds Stimulering Nederlandse Literatuur

Het bestuur van de Stichting Steunfonds Stimulering Nederlandse Literatuur bestond op 31 december 2013 uit Jan Hoekema, Yvonne van Oort, Pieter de Jong, Marja van Nieuwkerk en Willem Otterspeer.

Het Steunfonds beheert een nalatenschap van de Engelse dichter, vertaler en criticus James Brockway (Birmingham, 21 oktober 1916 – 's-Gravenhage, 15 december 2000). Met zijn vertalingen gaf hij een Engels lezerspubliek toegang tot de poëzie van Rutger Kopland, Hans Lodeizen, M. Vasalis, Gerrit Achterberg en vele andere Nederlandstalige dichters. In 1966 werd hem voor zijn verdiensten als vertaler de Martinus Nijhoff Prijs toegekend en in 1997 ontving hij om dezelfde reden een ridderorde. Brockway liet de helft van zijn financiële nalatenschap na aan het voormalige NLPVF, nu het Nederlands Letterenfonds, met de opdracht de opbrengst uit het vermogen te besteden aan activiteiten ter stimulering van vertalingen van poëzie uit het Nederlands. De andere helft liet hij na aan het Letterkundig Museum te Den Haag.

Het Steunfonds kent eens in de twee jaar de **Brockway Prize** toe aan een bijzondere en excellente poëzievertaling uit het Nederlands, per editie wisselt het doeltaalgebied dat centraal staat. Dit jaar werd de prijs, waaraan een geldbedrag van 5.000 euro is verbonden, toegekend aan **Judith Wilkinson** voor haar poëzievertalingen in het Engels, in het bijzonder van de gedichten van Miriam van hee en Toon Tellegen. In 2013 verscheen *A Man and an Angel*, haar derde Tellegen-bundel. Een overzicht van het (vertaal)oeuvre van Wilkinson is te vinden in de vertalingendatabase en op haar eigen website.

De jury – literair vertaler Maarten Elzinga, dichter en vertaler Jan Baeke, Peter Bergsma en Alexandra Dugdale, redacteur van het Britse tijdschrift *Modern Poetry in Translation* – noemde de poëzievertalingen van Wilkin-

son 'subtiel en vaardig. Ze volgt het Nederlands op de voet, wijkt nooit zomaar af van de brontekst en weet er desondanks echte Engelse poëzie van te maken, met het vakmanschap en de gedetailleerde precisie van een edelsmid. Op het eerste gezicht lijkt het resultaat, zoals alle grote kunst, bijna "een koud kunstje", maar bij nauwkeurigere lezing zien we dat ze nooit nalaat precies de juiste woorden in precies de juiste volgorde te zetten. Ze is een uitmuntende poëzievertaler.'

Eerder werd de prijs toegekend aan Francisco Carrasquer Launed (2011, Spaans; *2012), Jan H. Mysjkin & Pierre Gallissaires (2009, Frans, in het bijzonder voor hun vertalingen *Une odeur de plumes brulees* van Gerrit Kouwenaar en van poëzie van Paul van Ostaijen in *Le Dada pour cochons*), Gregor Seferens (2007, Duits, i.h.b. voor *Ein neuer Abschied* van Anna Enquist) en Francis R. Jones (2005, Engels, i.h.b. voor zijn vertaling van *Against the Forgetting* met werk van Hans Faverey).

Naast de Brockway Prize wordt iedere twee jaar een meerdaagse vertaalworkshop voor internationale poëzievertalers georganiseerd tijdens het Poetry International Festival in Rotterdam. Dit jaar waren voor de workshop tien poëzievertalers uit Engeland, Amerika en Australië samengebracht om de poëzie van Mustafa Stitou te vertalen. Ook de dichter zelf, de Engelse tijdschriftredacteurs Fiona Sampson en Sasha Dugdale en de Engelse dichteres Jane Draycott brachten de vertalers een bezoek. De resultaten van de workshop werden gepresenteerd tijdens een programma dat deel uitmaakte van het Poetry International Festival. Voorts worden in 2014/2015 de resultaten gepubliceerd in de Engelse literaire tijdschriften *Poem Magazine* en/of *Modern Poetry in Translation*.

Stichting Bert Schierbeekfonds

Het bestuur van de Stichting Bert Schierbeekfonds (BSF) bestond op 31 december 2012 uit Jan Hoekema (voorzitter), Kasper van Noppen en Willem Otterspeer. Het Bert Schierbeekfonds is in 1998 door het toenmalige FvdL opgericht in aanwezigheid van Thea en Michiel Schierbeek, de echtgenote en de zoon van de in 1996 overleden dichter. Het vermogen van de stichting (dat onder meer afkomstig is uit de erfenis van schrijver en docent Barend Rijdes, 1910-1975) werd aanvankelijk aangewend om een variatie aan bijzondere literaire projecten die door overheidssubsidies niet bediend kunnen worden, op vlieghoogte te brengen. In 2002 werd (in samenwerking met de Stichting Adriaan Roland Holst Fonds) het A. Roland Holsthuis geopend waar schrijvers, dichters en vertalers sindsdien tegen een geringe huurprijs in "betrekkelijke ballingschap" aan hun oeuvre kunnen werken. Sinds 2009 richt het BSF zich uitsluitend op de exploitatie van het Roland Holsthuis in Bergen. In principe wordt het huis steeds voor periodes van één maand verhuurd. De 12 huurders van 2013 waren (in alfabetische volgorde): Robert Anker, Emma Crebolder, Job Degenaar, Josse de Haan, Manuel Kneepkens, Ester Naomi Perquin, Sieb Posthuma, Rob Schouten, Ilse Starkenburg, Peter Swanborn, Erik Vlamincq en Hans van de Waarsenburg. Tevens was het Roland Holsthuis op 27 oktober opengesteld voor het publiek tijdens de Bergense Kunst-

10daagse. Schrijvers Karin Anema, Anton Dautzenberg en dichter Manuel Kneepkens, drie voormalig tijdelijke bewoners, droegen die middag voor uit eigen werk. Zo'n 125 belangstellenden bezochten de open dag.

Het Roland Holsthuis stond meerdere malen in de belangstelling van de pers. Zo verscheen er in april een reportage van tijdelijk bewoner Manuel Kneepkens in de *Poëziekrant*. Daarnaast maakte *RTV Noord-Holland* in mei een korte tv-uitzending over het Roland Holsthuis, ter gelegenheid van de 125ste verjaardag van De Prins der Dichters. Dichter Robert Anker, die in mei in het huis verbleef, gaf een rondleiding en las daarbij van Roland Holst *Mooi Gedicht* voor.

Het BSF heeft sinds 2007 een bescheiden maar belangrijke vriendenkring van jaarlijkse donateurs. In 2013 ontving het Schierbeekfonds in totaal € 3.625 aan donaties.

Foto's:

- P.2 Kleine foto links: Jos Vos bij *Letteren &cetera* / Cultura; kleine foto rechtsonder: Jan Feys, Boekhandel Malpertuis.
- P.4 Uitreiking Gouden Boekenuil 2013 aan Oek de Jong (vakjury) en Tommy Wieringa (publieksprijs); foto: Tom Abeloos.
- P.10 Reportage over writer in residence David Vann in *Das Magazin*, najaar 2013; foto: Yuki Kho.
- P.13 Kleine foto rechtsonder: De Nederlandse Ambassade in Londen organiseerde op zaterdag 23 november in de Inner Temple Church een feestelijke middag rond *The Letter for the King*; foto: Rosamund Hutchison, Pushkin Press.

Colofon

Jaarverslag 2013
Nederlands Letterenfonds

Ontwerp
Kummer & Herrman, Utrecht.

© Nederlands Letterenfonds, maart 2014
Volledige of gedeeltelijke overname is alleen
toegestaan met bronvermelding.

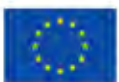
Via de links in deze digitale versie van het Jaarverslag
zijn blogs, verslagen en artikelen te vinden over de
beschreven activiteiten en programma's.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Cultuur

6. Richten jullie je vooral op jonge auteurs, zoals wel wordt gezegd door oudere schrijvers?

Sinds dit jaar verleent het Letterenfonds startersbeurzen van 10.000 euro aan acht talentvolle debutanten (met één boek op hun naam); maar die hoeven niet per se jong van jaren te zijn. Het grootste deel van de projectbeurzen gaat naar 'oeuvrebouwers', die meer dan drie boeken hebben geschreven, maar zelfs dan blijft er genoeg over voor de projecten van de echt gevestigde schrijvers, die doorgaans inderdaad wat ouder zijn.

7. Als je eenmaal een gevestigde schrijver bent, krijg je dan ieder jaar subsidie?

Vanzelfsprekend niet; bij iedere nieuwe projectbeursaanvraag wordt ook gekeken naar de kwaliteit van het vorige boek. Publiceert een auteur naar het oordeel van de commissie een minder werk dan kan dat gevolgen hebben voor een volgend project. Vertoont zijn oeuvre een neergaande lijn, dan wordt de subsidie stopgezet.

8. Zijn die beurzen niet te hoog? Leggen jullie de auteurs en vertalers in de watten?

De werkbeurzen voor auteurs zijn gemiddeld 16.000 euro per boek, die voor vertalers iets meer dan de helft, die voor buitenlandse vertalingen 2.900 euro. Maar we zetten de literaire expertise van onze bureaumedewerkers en externe adviseurs ook in voor subsidiebedragen van minder dan duizend euro. Per schrijver kunnen maximaal twee projecten tegelijk gesubsidieerd worden. Daar moet je nog twee dingen bij bedenken: er wordt over de beurzen nog belasting betaald, én een schrijver doet gemiddeld drie jaar over een boek. Trouwens, er is ook nog zoiets als de inkomensgrens. Wanneer het belastbaar verzamelinkomen van een auteur of vertaler boven de 45.000 euro per jaar komt, moet hij de beurs (gedeeltelijk) terugbetalen. Die inkomensgrens zorgt er ook voor dat een ondersteunde auteur na een commerciële doorbraak (lees: na het schrijven van een bestseller) voor een nieuw project geen aanvraag zal kunnen indienen.

9. Zijn jullie niet eenkennig? Wanneer jullie de Nederlandse literatuur naar het buitenland brengen, lijkt het alsof altijd dezelfde schrijvers mee mogen.

Het komt regelmatig voor dat een boek dat met een werkbeurs gesubsidieerd is, vertaald wordt zodat het Letterenfonds de auteur kan presenteren op een buitenlandse boekenbeurs of schrijverstournee. Gelukkig maar, want ook daar doen we het voor. En ja, er zijn een paar schrijvers van wie werk in vele talen beschikbaar is en die dus multi-inzetbaar zijn – noem hen de ambassadeurs van de Nederlandse literatuur. Je zou gek zijn als je Cees Nooteboom, Arnon Grunberg, Herman Koch, Geert Mak, Frank Westerman, Guus Kuijer en Marjolijn Hof niet in je delegatie opnam. Maar verder heeft iedere manifestatie die het Fonds (mede)organiseert een ander affiche; naar Midden-Europa nemen we in 2014 andere schrijvers mee dan naar Brazilië in 2015. En als Nederland en Vlaanderen in 2016 gastland worden op de Frankfurter Buchmesse, gaan we zelfs met 60 schrijvers.

10. Stimuleren jullie niet altijd dezelfde soort literatuur? En weten jullie eigenlijk wel wat literatuur is?

Om met de tweede vraag te beginnen: we zijn ons ervan bewust dat literaire kwaliteit moeilijk meetbaar is, ook al zal niemand betwisten dat een herkenbare stijl, een slimme compositie en een oorspronkelijk plot belangrijke elementen van een goed boek zijn; vandaar dat onze adviescommissies 'intersubjectief' te werk gaan: ze baseren hun oordeel op een debat over soms uiteenlopende meningen. De leden van onze commissies worden zo breed mogelijk geselecteerd, ook al om expertise in verschillende literaire genres te waarborgen; en dus investeert het Letterenfonds uiteindelijk in zeer verscheiden auteurs, van kinderboekschrijvers tot hermetische dichters en van writers' writers tot thrillerauteurs. 'We are large', zou de dichter zeggen, 'we contain multitudes'.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

niederländische stiftung für literatur
fondation néerlandaise des lettres
fundación neerlandesa de letras
fondazione nederlandese per la letteratura
fundação neerlandesa de letras
nederlânsk letterenfûns
المؤسسة الهولندية لدعم الآداب
荷兰文学基金会

Nieuwe Prinsengracht 89
1018 VR Amsterdam

Postbus 16588
1001 RB Amsterdam

t +31 (0)20 520 73 00
post@letterenfonds.nl
www.letterenfonds.nl

